

- 7) sposób noszenia poszczególnych rodzajów umundurowania, oznaczeń stopni służbowych oraz znaków identyfikacji osobistej funkcjonariuszy,
- 8) przypadki, w których funkcjonariusz może zostać zwolniony z obowiązku wykonywania obowiązków służbowych w umundurowaniu,
- 9) wartość punktu przeliczeniowego,
- 10) sposób wyliczenia zwrotu równowartości pieniężnej składników umundurowania, o której mowa w ust. 2

- uwzględniając we wzorach umundurowania wizerunek orła białego ustalony dla godła państwowego oraz biorąc pod uwagę zastosowanie określonego rodzaju umundurowania funkcjonariusza do realizowanych przez niego zadań.

Art. 207. 1. Funkcjonariusz, który został zwolniony ze służby przed upływem 3 lat od ukończenia nauki w formach szkolnych i pozaszkolnych oraz na kursach zawodowych w służbie przygotowawczej, której koszty zostały poniesione przez kierownika jednostki organizacyjnej jest obowiązany do zwrotu tych kosztów zmniejszonych proporcjonalnie w stosunku do okresu pozostawania w stosunku służbowym po ukończeniu nauki.

2. Przepis ust. 1 ma zastosowanie w przypadku:

- 1) zwolnienia ze służby funkcjonariusza z przyczyn, o których mowa w art. 177 pkt 2-11 oraz art. 178 ust. 1 pkt 1, 2 i 4-9;
- 2) orzeczenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej;
- 3) wygaśnięcia stosunku służbowego z przyczyn, o których mowa w art. 180 pkt 2.

3. W uzasadnionych przypadkach Szef Krajowej Administracji Skarbowej może zwolnić osobę zobowiązaną do zwrotu kosztów określonych w ust. 1 z obowiązku ich zwrotu.

Art. 208. Funkcjonariusz, w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych w Kodeksie karnym.

Art. 209. 1. Funkcjonariuszowi przysługuje zwrot kosztów obrony, jeżeli postępowanie karne wszczęte przeciwko niemu o przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych zostanie zakończone prawomocnym orzeczeniem o umorzeniu postępowania wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia przestępstwa albo wyrokiem uniewinniającym.

2. Koszty, w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu jednego obrońcy, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o

adwokaturze (Dz. U. z 2015 r. poz. 615, 1224, 1255 i 1311) zwraca się ze środków Skarbu Państwa na wniosek funkcjonariusza.

Art. 210. 1. Funkcjonariuszom i członkom ich rodzin, byłym funkcjonariuszom, w tym emerytom i rencistom i członkom ich rodzin, mogą być przyznawane świadczenia socjalne.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, podmioty uprawnione do wypłaty świadczeń socjalnych, rodzaj i zakres tych świadczeń, sposób obliczania i ich wysokość, terminy rozliczeń oraz wypłaty, uwzględniając prawidłowość wypłacanych świadczeń oraz warunki korzystania z tych świadczeń.

Art. 211. 1. Funkcjonariusze w czasie wykonywania zadań służbowych mogą otrzymywać nieodpłatnie wyżywienie oraz napoje, zwane dalej „wyżywieniem”, lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których funkcjonariusz otrzymuje wyżywienie lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie, normy wyżywienia i wysokość równoważnika pieniężnego, sposób ustalania wartości pieniężnej równoważnika, warunki i tryb jego wypłacania, a także organy właściwe w tych sprawach, uwzględniając zakres i specyfikę zadań służbowych wykonywanych przez funkcjonariuszy.

Art. 212. Do funkcjonariusza stosuje się przepisy Kodeksu pracy, dotyczące uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, chyba że przepisy ustawy są korzystniejsze.

Art. 213. Jeżeli zachodzi konieczność zastępstwa funkcjonariusza, z wyłączeniem funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze, w czasie jego nieobecności w służbie w związku z przebywaniem na urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie ojcowskim, urlopie rodzicielskim lub urlopie wychowawczym, można w tym celu zatrudnić pracownika na podstawie umowy o pracę na czas określony, obejmujący czas tej nieobecności.

Art. 214. 1. Funkcjonariuszowi przysługuje prawo do corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego na zasadach określonych w Kodeksie pracy, z wyłączeniem art. 167².

2. Kierownik jednostki organizacyjnej jest obowiązany udzielić na żądanie funkcjonariusza i w terminie przez niego wskazanym nie więcej niż 4 dni urlopu w każdym roku kalendarzowym. Funkcjonariusz zgłasza żądanie udzielenia urlopu najpóźniej w dniu rozpoczęcia urlopu.

3. Odmowa udzielenia urlopu, o którym mowa w ust. 2, może nastąpić w sytuacji, gdy nieobecność funkcjonariusza w służbie wpłynie na ciągłość wykonywania zadań w jednostce organizacyjnej KAS.

4. Funkcjonariuszowi, który osiągnął określony staż służby w Służbie Celno-Skarbowej przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w każdym roku kalendarzowym w wymiarze:

- 1) 5 dni, jeżeli pełni służbę co najmniej 15 lat;
- 2) 10 dni, jeżeli pełni służbę co najmniej 20 lat.

5. Łączny wymiar dodatkowego urlopu wypoczynkowego, o którym mowa w ust. 4, nie może przekroczyć 10 dni rocznie.

6. Funkcjonariuszowi przenoszonemu do innej miejscowości, jeżeli z przeniesieniem wiąże się zmiana jego miejsca zamieszkania, udziela się płatnego urlopu okolicznościowego w wymiarze 4 dni. Urlop okolicznościowy może być na wniosek funkcjonariusza wykorzystany w częściach.

Art. 215. Funkcjonariuszowi, po upływie 5 lat służby, przysługuje płatny urlop zdrowotny z zachowaniem prawa do uposażenia. Urlopu zdrowotnego udziela kierownik jednostki organizacyjnej na podstawie skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową na okres ustalony w tym skierowaniu, nieprzekraczający jednak 30 kolejnych dni w każdym roku kalendarzowym.

Art. 216. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej może, z ważnych przyczyn, udzielić funkcjonariuszowi urlopu bezpłatnego.

2. Okresu urlopu bezpłatnego nie zalicza się do okresu służby, od którego zależą uprawnienia funkcjonariusza.

3. Funkcjonariuszowi, który rozpoczyna urlop bezpłatny w ciągu miesiąca kalendarzowego, przysługuje uposażenie w wysokości 1/30 uposażenia miesięcznego za każdy dzień poprzedzający dzień rozpoczęcia urlopu bezpłatnego. Jeżeli funkcjonariusz pobrał już uposażenie za czas urlopu bezpłatnego, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie uposażenia.

Art. 217. 1. Funkcjonariuszowi za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej, w szczególności za wzorowe wykonywanie obowiązków, przejawianie inicjatywy, doskonalenie kwalifikacji zawodowych mogą być udzielane wyróżnienia:

- 1) dyplom;
- 2) krótkoterminowy urlop wypoczynkowy w wymiarze do 10 dni;

- 3) nagroda pieniężna lub rzeczowa;
- 4) mianowanie na wyższy stopień służbowy;
- 5) przyznanie odznaki honorowej;
- 6) przedstawienie do odznaczenia państwowego.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb udzielania wyróżnień funkcjonariuszom, uwzględniając właściwość przełożonych w tych sprawach, sposób udzielania wyróżnień oraz terminy ich przyznawania.

Art. 218. 1. Nagroda pieniężna, o której mowa w art. 217 ust. 1 pkt 3, jest przyznawana z funduszu nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, tworzy fundusz nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej, określając źródło środków na ten fundusz oraz jego wysokość, mając na względzie prawidłowe wykorzystanie środków.

Art. 219. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej jest obowiązany zapewnić funkcjonariuszowi bezpieczne i higieniczne warunki służby oraz prowadzić systematyczne szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby.

2. Funkcjonariusz jest obowiązany do przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny służby oraz przepisów przeciwpożarowych.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby, mając na uwadze zadania wykonywane przez funkcjonariuszy oraz warunki i miejsce pełnienia służby.

4. W sprawach związanych z bezpieczeństwem i higieną służby, w zakresie nieuregulowanym ustawą i rozporządzeniem, o którym mowa w ust. 3, stosuje się odpowiednio przepisy działu dziesiątego Kodeksu pracy, z wyłączeniem art. 210, art. 229 § 1 i 8, art. 230, art. 231, art. 232, art. 234-237², art. 237⁷ § 1 pkt 1 i § 2-4, art. 237⁸, art. 237⁹ § 3, art. 237¹¹ § 4, art. 237^{11a}, art. 237¹², art. 237¹³ i art. 237^{13a}.

Art. 220. Funkcjonariusze mogą się zrzeszać w związkach zawodowych na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881).

Rozdział 6

Uposażenie i inne świadczenia pieniężne funkcjonariuszy

Art. 221. 1. Prawo do uposażenia powstaje z dniem mianowania funkcjonariusza do służby.

2. Z tytułu pełnienia służby funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne określone w ustawie.

3. Przeciętne uposażenie funkcjonariusza stanowi wielokrotność kwoty bazowej. Wysokość kwoty bazowej ustalonej według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa.

4. Wielokrotność kwoty bazowej, o której mowa w ust. 3, określa Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, kierując się szczególnymi zadaniami, jakie wykonują funkcjonariusze.

5. Przez przeciętne uposażenie, o którym mowa w ust. 3, rozumie się uposażenie wraz z 1/12 równowartości nagrody rocznej.

Art. 222. Uposażenie funkcjonariusza, zwane dalej „uposażeniem”, składa się z uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia.

Art. 223. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) grupy uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy,
- 2) zaszeregowanie stanowisk służbowych do poszczególnych grup uposażenia zasadniczego oraz odpowiadające im wysokości tego uposażenia ustalone z zastosowaniem mnożników kwoty bazowej

- uwzględniając zróżnicowanie uposażenia zasadniczego w poszczególnych grupach tego uposażenia, a także charakter i rodzaje stanowisk służbowych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych KAS.

Art. 224. 1. Funkcjonariusze otrzymują następujące dodatki do uposażenia zasadniczego:

- 1) dodatek za wieloletnią służbę;
- 2) dodatek za stopień służbowy w wysokości uzależnionej od posiadanego stopnia;
- 3) dodatek funkcyjny na stanowisku kierowniczym;
- 4) dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami i umiejętnościami;
- 5) dodatki uzasadnione szczególnymi warunkami pełnienia służby.

2. Dodatki do uposażenia, o których mowa w ust. 1, ustalane w wysokości miesięcznej są dodatkami o charakterze stałym.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, warunki otrzymywania dodatków do uposażenia zasadniczego, o których mowa w ust. 1 pkt 2-5, wysokość dodatków, uwzględniając okoliczności uzasadniające przyznanie dodatków, okresowe podwyższenie lub obniżenie tych dodatków, jak również rodzaje i wysokość dodatków przysługujących funkcjonariuszowi ze względu na szczególne właściwości, kwalifikacje, umiejętności, warunki pełnienia służby.

Art. 225. Uposażenie jest płatne miesięcznie.

Art. 226. 1. Funkcjonariusz odwołany ze stanowiska służbowego lub przeniesiony na stanowisko służbowe zaszeregowane do niższej grupy uposażenia zachowuje prawo do uposażenia pobieranego na poprzednio zajmowanym stanowisku przez okres 3 miesięcy.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do funkcjonariuszy przeniesionych na niższe stanowisko służbowe na podstawie art. 253 ust. 1 pkt 7 oraz funkcjonariuszy przeniesionych na własną prośbę.

Art. 227. 1. Funkcjonariuszowi zawieszają się uposażenie w przypadku:

- 1) samowolnego opuszczenia miejsca pełnienia służby;
- 2) niepodjęcia służby;
- 3) zawinionej niemożności pełnienia służby.

2. W przypadku gdy okoliczności, o których mowa w ust. 1, zostaną uznane za usprawiedliwione, funkcjonariuszowi wypłaca się zawieszone uposażenie. W przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej funkcjonariusz traci za każdy dzień nieobecności 1/30 część uposażenia miesięcznego. Jeżeli funkcjonariusz pobrał już za czas nieusprawiedliwionej nieobecności uposażenie, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

Art. 228. 1. W przypadku urlopów, o których mowa w art. 214 ust. 1, 4 i 6, art. 215 i art. 217 ust. 1 pkt 2, funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne należne na zajmowanym stanowisku służbowym.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku:

- 1) niezdolności do służby z przyczyn uprawniających do świadczeń określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i

macierzyństwa, przez okres określony w tych przepisach, z wyjątkiem przyczyn uprawniających do zasiłków chorobowego i opiekuńczego;

- 2) zwolnienia funkcjonariusza od pełnienia służby, w przypadkach określonych w przepisach prawa pracy dotyczących udzielania pracownikom zwolnień od pracy, za które pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia.

Art. 229. 1. Miesięczne uposażenie funkcjonariusza za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz okres urlopu ojcowskiego wynosi 100% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 228 ust. 1.

2. Miesięczne uposażenie funkcjonariusza za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego wynosi:

- 1) 100% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 228 ust. 1, za okres do:
 - a) 6 tygodni urlopu rodzicielskiego, w przypadku, o którym mowa w art. 182^{1a} § 1 pkt 1 i art. 183 § 4 pkt 1 Kodeksu pracy,
 - b) 8 tygodni urlopu rodzicielskiego, w przypadkach, o których mowa w art. 182^{1a} § 1 pkt 2 i art. 183 § 4 pkt 2 Kodeksu pracy,
 - c) 3 tygodni urlopu rodzicielskiego, w przypadku, o którym mowa w art. 183 § 4 pkt 3 Kodeksu pracy;
- 2) 60% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 228 ust. 1, za okres urlopu rodzicielskiego przypadający po okresach, o których mowa w pkt 1.

3. Miesięczne uposażenie funkcjonariusza-kobiety, która we wniosku, złożonym nie później niż 21 dni po porodzie, wystąpi o udzielenie jej, bezpośrednio po urlopie macierzyńskim, urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, wynosi 80% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 228 ust. 1, za cały okres odpowiadający okresowi tych urlopów.

4. W przypadku gdy wysokość uposażenia funkcjonariusza pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne, obliczonego zgodnie z ust. 1-3, jest niższa niż kwota świadczenia rodzicielskiego, określonego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, z późn. zm.³⁰⁾), kwotę uposażenia funkcjonariusza pomniejszonego o

³⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 995, 1217, 1240, 1268, 1302, 1359, 1830 oraz z 2016 r. poz. 195.

zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne podwyższa się do wysokości świadczenia rodzicielskiego.

5. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do funkcjonariusza, który we wniosku, złożonym nie później niż 21 dni po przyjęciu dziecka na wychowanie i wystąpieniu do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub po przyjęciu dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, wystąpi o udzielenie mu, bezpośrednio po urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze.

6. Funkcjonariuszowi, który z uwagi na wniosek złożony w trybie ust. 3 albo 5 otrzymał 80% uposażenia, o którym mowa w ust. 3, w przypadku rezygnacji z urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze albo rezygnacji z urlopu rodzicielskiego w wymiarze, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, przysługuje jednorazowe wyrównanie otrzymywanego uposażenia, o którym mowa w ust. 3, do wysokości 100%, pod warunkiem niepobrania uposażenia za okres odpowiadający okresom tych urlopów.

Art. 230. 1. W okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim funkcjonariusz otrzymuje uposażenie chorobowe.

2. Podstawę obliczenia uposażenia chorobowego stanowi uposażenie zasadnicze wraz z dodatkiem za wieloletnią służbę, dodatkiem za stopień służbowy, dodatkiem funkcyjnym, dodatkiem kontrolerskim oraz dodatkiem uzasadnionym szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami i umiejętnościami, przysługujące funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian, mających wpływ na prawo do uposażenia lub jego wysokość.

3. Przy obliczaniu uposażenia chorobowego za okres przebywania na zwolnieniu lekarskim przyjmuje się, że uposażenie chorobowe za jeden dzień przebywania na zwolnieniu lekarskim stanowi 1/30 uposażenia chorobowego, którego wysokość określa art. 232.

Art. 231. 1. Zwolnienie lekarskie obejmuje okres w czasie którego funkcjonariusz jest zwolniony od pełnienia służby z powodu:

- 1) choroby i innych przyczyn niezdolności do służby traktowanych na równi z niezdolnością do służby z powodu choroby, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 159), innych niż określone w pkt 6 i 7;

- 2) konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem własnym lub małżonka, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 8. roku życia w przypadku:
 - a) zaistnienia przyczyn, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,
 - b) porodu lub choroby małżonka stale opiekującego się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi sprawowanie opieki nad dzieckiem,
 - c) pobytu małżonka stale opiekującego się dzieckiem w podmiocie leczniczym wykonującym działalność polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych;
- 3) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym dzieckiem własnym lub małżonka, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 14. roku życia;
- 4) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny; za członków rodziny uważa się małżonka, rodziców, dziadków, teściów, wnuki, rodzeństwo oraz dzieci w wieku powyżej 14 lat, jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z funkcjonariuszem w okresie sprawowania opieki;
- 5) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów;
- 6) wypadku w drodze do miejsca pełnienia służby lub w drodze powrotnej ze służby;
- 7) choroby przypadającej w czasie ciąży;
- 8) przebywania na obserwacji w podmiocie leczniczym w wyniku skierowania przez komisję lekarską;
- 9) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby;
- 10) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby.

2. Zwolnienie od pełnienia służby w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, przysługuje przez okres nie dłuższy niż 60 dni w roku kalendarzowym, a w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 - przez okres nie dłuższy niż 14 dni w roku kalendarzowym, przy czym okresy te łącznie nie mogą przekroczyć 60 dni w roku kalendarzowym.

3. Przepis ust. 2 stosuje się bez względu na liczbę dzieci i innych członków rodziny wymagających opieki.

Art. 232. 1. Funkcjonariusz otrzymuje uposażenie chorobowe w wysokości 80% podstawy, o której mowa w art. 230 ust. 2, w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim z powodów, o których mowa w art. 231 ust. 1 pkt 1-4.

2. Funkcjonariusz otrzymuje uposażenie chorobowe w wysokości 100% podstawy, o której mowa w art. 230 ust. 2, w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim z powodów, o których mowa w art. 231 ust. 1 pkt 5-10.

3. Prawo do uposażenia chorobowego w wysokości 100% podstawy, o której mowa w art. 230 ust. 2, przysługuje również, gdy zwolnienie od pełnienia służby zostało spowodowane przez inną osobę w wyniku popełnienia przez nią umyślnego czynu zabronionego w związku z pełnioną służbą przez funkcjonariusza, stwierdzonego orzeczeniem wydanym przez uprawniony organ.

Art. 233. 1. Okres przebywania na zwolnieniu lekarskim stwierdza się na podstawie zaświadczenia lekarskiego wystawionego zgodnie z art. 55 ust. 1 i art. 55a ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, albo wydruk zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 tej ustawy z tym że:

- 1) przyczynę niezdolności do służby wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz niezdolności do służby wskutek poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów dokumentuje zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku, zgodnie z art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- 2) dokumentem stanowiącym podstawę usprawiedliwienia nieobecności w służbie z powodu okoliczności określonych:
 - a) w art. 231 ust. 1 pkt 2 lit. a - jest pisemne oświadczenie funkcjonariusza,
 - b) w art. 231 ust. 1 pkt 2 lit. b i c - jest zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza na zwykłym druku;
- 3) dokumentem stanowiącym podstawę usprawiedliwienia nieobecności w służbie w przypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i

macierzyństwa, jest decyzja wydana przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

2. Doręczenie zaświadczenia lekarskiego odbywa się przy wykorzystaniu profilu informacyjnego, o którym mowa w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, na zasadach określonych w tej ustawie. Kierownicy jednostek organizacyjnych wykorzystują lub tworzą profil informacyjny płatnika składek, o którym mowa w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

3. Wydruk zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zaświadczenie lekarskie, o którym mowa w art. 55a ust. 7 tej ustawy, albo zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku w przypadkach, o których mowa w art. 231 ust. 1 pkt 2 lit. b i c funkcjonariusz jest obowiązany dostarczyć kierownikowi jednostki organizacyjnej w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

4. Funkcjonariusz jest obowiązany dostarczyć kierownikowi jednostki organizacyjnej zaświadczenie lekarskie lub decyzję, o których mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania.

5. Funkcjonariusz jest obowiązany dostarczyć kierownikowi jednostki organizacyjnej oświadczenie o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w art. 231 ust. 1 pkt 2 lit. a, w terminie 7 dni od dnia ich zaistnienia.

6. Niedopełnienie obowiązków, o których mowa w ust. 3 i 4, skutkuje uznaniem nieobecności w służbie za nieusprawiedliwioną, chyba że niedostarczenie zaświadczenia, decyzji lub oświadczenia w terminie nastąpiło z przyczyn niezależnych od funkcjonariusza.

Art. 234. 1. Prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby, prawidłowość wykorzystania zwolnienia lekarskiego, spełnienie wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz oświadczenie funkcjonariusza, o którym mowa w art. 233 ust. 1 pkt 2 lit. a, mogą podlegać kontroli.

2. Kontrolę przeprowadzają:

- 1) komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych - w zakresie prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby oraz prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego;

2) kierownik jednostki organizacyjnej - w zakresie prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego i spełnienia wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz w zakresie oświadczenia funkcjonariusza, o którym mowa w art. 233 ust. 1 pkt 2 lit. a.

3. Jeżeli w wyniku kontroli komisja lekarska ustali datę ustania niezdolności do służby wcześniejszą niż data orzeczona w zaświadczeniu lekarskim, funkcjonariusz traci prawo do uposażenia chorobowego za okres od tej daty do końca zwolnienia.

4. Funkcjonariusz traci prawo do uposażenia chorobowego za cały okres zwolnienia, jeżeli w wyniku kontroli zostanie ustalone:

- 1) że oświadczenie funkcjonariusza, o którym mowa w art. 233 ust. 1 pkt 2 lit. a, zostało złożone niezgodnie z prawdą;
- 2) nieprawidłowe wykorzystanie zwolnienia lekarskiego;
- 3) że zaświadczenie lekarskie zostało sfałszowane.

5. Kontrola prawidłowości wykorzystania zwolnień lekarskich polega na ustaleniu, czy funkcjonariusz w okresie orzeczonej niezdolności do służby, w tym sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny, nie wykorzystuje zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego celem, a w szczególności czy nie wykonuje pracy zarobkowej.

6. Kontrola oświadczenia funkcjonariusza, o którym mowa w art. 233 ust. 1 pkt 2 lit. a, polega na ustaleniu, czy zaistniały przyczyny, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

7. Kontrolę prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego oraz oświadczenia funkcjonariusza, o którym mowa w art. 233 ust. 1 pkt 2 lit. a, przeprowadza osoba upoważniona przez kierownika jednostki organizacyjnej.

8. W razie stwierdzenia w trakcie kontroli, że funkcjonariusz wykonuje pracę zarobkową albo wykorzystuje zwolnienie lekarskie w inny sposób niezgodny z jego celem, osoba kontrolująca, o której mowa w ust. 7, sporządza protokół, w którym podaje, na czym polegało nieprawidłowe wykorzystanie zwolnienia lekarskiego.

9. W razie stwierdzenia w trakcie kontroli, że oświadczenie funkcjonariusza, o którym mowa w art. 233 ust. 1 pkt 2 lit. a, nie jest zgodne z prawdą, osoba kontrolująca, o której mowa w ust. 7, sporządza protokół.

10. Protokół przedstawia się funkcjonariuszowi. Funkcjonariusz może wnieść do niego uwagi. Wniesienie uwag funkcjonariusz potwierdza własnoręcznym podpisem.

11. Na podstawie ustaleń zawartych w protokole oraz uwag, o których mowa w ust. 10, kierownik jednostki organizacyjnej stwierdza utratę prawa do uposażenia chorobowego za okres, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 lub 2. Przepis stosuje się odpowiednio w przypadku zawiadomienia kierownika jednostki organizacyjnej przez komisję lekarską podległą ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w wyniku przeprowadzenia przez tę komisję kontroli o nieprawidłowościach w wykorzystaniu zwolnienia lekarskiego.

12. W przypadku stwierdzenia utraty prawa do uposażenia, o którym mowa w ust. 11, funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do kierownika jednostki organizacyjnej w terminie 14 dni od dnia zapoznania się z tym stwierdzeniem.

13. Kontrola wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich polega na sprawdzeniu, czy zaświadczenie:

- 1) nie zostało sfalszowane;
- 2) zostało wydane zgodnie z przepisami w sprawie zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich.

14. Jeżeli w wyniku kontroli, o której mowa w ust. 13:

- 1) pkt 1, zachodzi podejrzenie, że zaświadczenie lekarskie zostało sfalszowane - kierownik jednostki organizacyjnej występuje do lekarza, który wystawił zaświadczenie lekarskie, o wyjaśnienie sprawy;
- 2) pkt 2, zachodzi podejrzenie, że zaświadczenie lekarskie wydane zostało niezgodnie z przepisami w sprawie zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich - kierownik jednostki organizacyjnej występuje o wyjaśnienie sprawy do terenowej jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 235. 1. W przypadku gdy funkcjonariusz pobrał już uposażenie za okres, w którym przebywał na zwolnieniu lekarskim, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie uposażenia.

2. Funkcjonariuszowi, który przebywał na zwolnieniu lekarskim w ostatnim miesiącu pełnienia służby, potrąca się odpowiednią część uposażenia z należności przysługujących mu z tytułu zwolnienia ze służby albo funkcjonariusz ten zwraca odpowiednią część uposażenia w dniu ustania stosunku służbowego.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 234 ust. 3 i 4, przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 236. 1. Środki finansowe uzyskane z tytułu zmniejszenia uposażeń funkcjonariuszy w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim przeznaczają się w całości na nagrody uznaniowe za wykonywanie zadań służbowych w zastępstwie funkcjonariuszy przebywających na zwolnieniach lekarskich.

2. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, zwiększają fundusz nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej, utworzony na podstawie art. 218 ust. 2.

Art. 237. W zakresie nieuregulowanym przepisami ustawy do usprawiedliwiania nieobecności w służbie oraz udzielania funkcjonariuszom zwolnień od pełnienia służby stosuje się odpowiednio przepisy prawa pracy dotyczące sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy.

Art. 238. 1. Dodatek za wieloletnią służbę w Służbie Celno-Skarbowej przysługuje po 2 latach służby, w wysokości wynoszącej 2% uposażenia zasadniczego.

2. Dodatek, o którym mowa w ust. 1, wzrasta o 1% za każdy dalszy rok służby, aż do osiągnięcia 20% uposażenia zasadniczego po 20 latach służby, oraz o 0,5% za każdy następny rok służby - łącznie do wysokości 25% po 30 latach służby.

3. Do okresów służby uprawniających do dodatku, o którym mowa w ust. 1, wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

4. Dodatek za wieloletnią służbę jest wypłacany, począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym funkcjonariusz nabył prawo do tego dodatku lub wyższej stawki dodatku, jeżeli nabycie prawa nastąpiło w ciągu miesiąca.

Art. 239. 1. Funkcjonariuszom przysługują nagrody jubileuszowe w wysokości:

- 1) po 20 latach służby - 75%,
- 2) po 25 latach służby - 100%,
- 3) po 30 latach służby - 150%,
- 4) po 35 latach służby - 200%,
- 5) po 40 latach służby - 300%,
- 6) po 45 latach służby - 400%

- miesięcznego uposażenia.

2. Do okresów służby uprawniających do nagrody jubileuszowej wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

3. Funkcjonariuszowi zwalnianemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę albo rentę z tytułu niezdolności do służby przysługuje prawo do nagrody jubileuszowej przed upływem okresu służby wymaganego do nabycia tego prawa, jeżeli w dniu zwolnienia ze służby do wymaganego okresu służby brakuje nie więcej niż 12 miesięcy.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, sposób obliczania i wypłacania nagrody jubileuszowej, biorąc pod uwagę udokumentowanie okresów pełnienia służby lub zatrudnienia uprawniające do nagrody jubileuszowej w określonej wysokości.

Art. 240. 1. Funkcjonariuszowi za służbę pełnioną w danym roku kalendarzowym przysługuje nagroda roczna w wysokości 1/12 uposażenia, uposażenia chorobowego i uposażenia za przedłużony czas służby otrzymanego w roku kalendarzowym, za który nagroda przysługuje.

2. Nagroda roczna przysługuje, jeżeli funkcjonariusz w danym roku kalendarzowym pełnił służbę przez okres co najmniej 6 miesięcy kalendarzowych. Okresy służby krótsze od miesiąca kalendarzowego sumuje się, przyjmując, że każde 30 dni służby stanowi pełny miesiąc kalendarzowy.

3. Pełnienie służby przez okres co najmniej 6 miesięcy kalendarzowych warunkujących nabycie prawa do nagrody rocznej nie jest wymagane, w przypadku, gdy w danym roku kalendarzowym stosunek służbowy funkcjonariusza przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 172 ust. 7. Funkcjonariusz, którego stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy nabywa prawo do nagrody rocznej w wysokości proporcjonalnej do okresu pełnienia służby.

4. Do okresu służby, o którym mowa w ust. 2, warunkującego nabycie prawa do nagrody rocznej w danym roku kalendarzowym wlicza się okresy:

1) korzystania przez funkcjonariusza:

a) z urlopu wychowawczego, urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego,

- b) ze zwolnienia od wykonywania zajęć służbowych z przyczyn, o których mowa w art. 185 § 2 lub art. 188 Kodeksu pracy,
 - c) ze zwolnienia od wykonywania zajęć służbowych w razie urodzenia się dziecka, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 298² Kodeksu pracy,
 - d) ze zwolnienia od wykonywania zajęć służbowych z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- 2) powołania funkcjonariusza do czynnej służby wojskowej albo skierowania do odbycia służby zastępczej;
 - 3) zwolnienia funkcjonariusza ze służby w związku z nabyciem praw do emerytury lub renty, bądź wygaśnięcia jego stosunku służbowego na podstawie art. 180 pkt 1.

5. Do okresu służby, o którym mowa w ust. 2, nie wlicza się okresów:

- 1) korzystania przez funkcjonariusza z urlopu bezpłatnego;
- 2) zawieszenia funkcjonariusza w pełnieniu obowiązków służbowych w przypadkach, o których mowa w art. 176, chyba że:
 - a) w postępowaniu dyscyplinarnym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy postępowanie takie zostało umorzone wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia czynu,
 - b) w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego.

6. Do uposażenia, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się uposażenia otrzymanego w okresie zawieszenia funkcjonariusza w pełnieniu obowiązków służbowych w przypadkach, o których mowa w art. 176, chyba że:

- 1) w postępowaniu dyscyplinarnym funkcjonariusz został uniewinniony albo takie postępowanie zostało umorzone wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia czynu;
- 2) w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego.

7. Nagrody rocznej nie przyznaje się w przypadku:

- 1) popełnienia przez funkcjonariusza, ściganego z oskarżenia publicznego przestępstwa umyślnego lub umyślnego przestępstwa skarbowego, stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu;
- 2) wymierzenia funkcjonariuszowi prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym kary, o której mowa w art. 253 ust. 1 pkt 4-10;
- 3) zwolnienia funkcjonariusza ze służby w przypadkach, o których mowa w art. 177 pkt 4 albo w art. 178 ust. 1 pkt 2.

8. Nagroda roczna może ulec obniżeniu od 20% do 50% w stosunku do wysokości określonej w ust. 1 w przypadku:

- 1) popełnienia przez funkcjonariusza przestępstwa, innego niż określone w ust. 7 pkt 1, stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu;
- 2) wymierzenia funkcjonariuszowi prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym kary, o której mowa w art. 253 ust. 1 pkt 1-3;
- 3) niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie odbywania służby stałej, stwierdzonego w dwóch następujących po sobie ocenach okresowych lub opiniach służbowych, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy.

9. Przyznanie nagrody rocznej zawiesza się, jeżeli przeciwko funkcjonariuszowi toczy się postępowanie karne, karne skarbowe lub dyscyplinarne o czyn popełniony w roku kalendarzowym, za który nagroda jest przyznawana - do czasu zakończenia tego postępowania.

10. W przypadkach, o których mowa w ust. 7 i 8, nagrody rocznej nie przyznaje się lub ulega ona obniżeniu za rok kalendarzowy, w którym funkcjonariusz:

- 1) popełnił przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu,
- 2) naruszył obowiązki służbowe, za co został ukarany prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym,
- 3) otrzymał drugą kolejną negatywną opinię lub ocenę z powodu niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie odbywania służby

- a jeżeli nagroda za ten rok została już wypłacona – za rok, w którym:

- a) postępowanie karne, karne skarbowe lub dyscyplinarne w tej sprawie zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem,
- b) funkcjonariusz został zwolniony ze służby.

11. O nieprzyznaniu lub obniżeniu nagrody rocznej decyduje kierownik jednostki organizacyjnej.

12. W przypadku pełnienia przez funkcjonariusza w roku kalendarzowym służby w różnych jednostkach organizacyjnych KAS nagrodę roczną za cały okres służby w danym roku kalendarzowym wypłaca jednostka, w której funkcjonariusz pełni służbę w dniu wypłaty nagrody.

13. Nagrodę roczną wypłaca się do dnia 31 marca roku następującego po roku, za który przysługuje nagroda.

Art. 241. 1. Funkcjonariuszowi odbywającemu podróże służbowe na obszarze kraju przysługują należności z tytułu podróży służbowych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres pojęcia podróży służbowej,
- 2) warunki ustalania należności, o których mowa w ust. 1, ich wysokość, a także sposób rozliczania się funkcjonariusza

- uwzględniając potrzebę uzależnienia wysokości należności od czasu trwania podróży służbowej, zwrot rzeczywiście poniesionych wydatków oraz określenie terminów wypłaty należności w sposób ułatwiający dokonywanie rozliczeń.

Art. 242. 1. Funkcjonariuszowi przysługuje równoważnik z tytułu dojazdu do miejsca pełnienia służby, jeżeli on sam lub jego małżonek nie zamieszkują lub nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej.

2. Równoważnik nie przysługuje:

- 1) funkcjonariuszom, którzy otrzymują równoważnik pieniężny, o którym mowa w art. 167 ust. 1;
- 2) jeżeli dojazd do miejsca pełnienia służby jest możliwy środkami komunikacji publicznej i nie jest znacznie utrudniony.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki, wysokość oraz tryb i terminy wypłaty równoważnika, uwzględniając w szczególności potrzebę jego odniesienia do cen biletów za przejazd koleją lub autobusami, wzory wymaganych dokumentów oraz potrzebę właściwego dokumentowania poniesionych kosztów.

Art. 243. 1. Funkcjonariuszowi może być przyznane prawo do ryczałtu związanego z użytkowaniem pojazdów niepozostających w dyspozycji jednostek organizacyjnych KAS do celów służbowych na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 34a

ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1414, z późn. zm.³¹⁾).

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje zadań, do których wykonywania dopuszcza się użycie pojazdów do celów służbowych, oraz szczegółowe warunki używania tych pojazdów, uwzględniając potrzebę sprawnej realizacji zadań i czynności wykonywanych przez funkcjonariuszy.

Art. 244. 1. W zakresie odbywania przez funkcjonariusza zagranicznych podróży służbowych stosuje się odpowiednio przepisy w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju wydane na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku zagranicznych podróży służbowych realizowanych w ramach programów lub projektów Unii Europejskiej stosuje się odpowiednio rozwiązania przewidziane w tych programach lub projektach.

Art. 245. 1. Funkcjonariuszowi, który wykonuje stałe zadania służbowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przysługuje ryczałt na pokrycie kosztów wyżywienia i innych drobnych wydatków.

2. Wykonywanie stałych zadań służbowych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w dobowym wymiarze czasu służby nieprzekraczającym 24 godzin, nie stanowi podróży służbowej w rozumieniu przepisów, o których mowa w art. 244.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, walutę i wysokość ryczałtu, uwzględniając kraj oraz liczbę godzin wykonywania zadań przez funkcjonariusza.

Art. 246. 1. Funkcjonariusz zawieszony w pełnieniu obowiązków służbowych i zwolniony od pełnienia innych obowiązków służbowych otrzymuje od dnia zawieszenia 50% uposażenia przysługującego w dniu zawieszenia.

2. Po zakończeniu postępowania karnego, postępowania karnego skarbowego lub dyscyplinarnego, będącego przyczyną zawieszenia w czynnościach służbowych, funkcjonariusz otrzymuje wstrzymaną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki wprowadzane w okresie zawieszenia, jeżeli w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym

³¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 486, 805, 915 i 1310 oraz z 2015 r. poz. 211, 390, 978, 1269, 1273 i 1893.

funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego, a w postępowaniu dyscyplinarnym nie został ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej.

3. W przypadku wykonywania innych obowiązków służbowych w okresie zawieszenia funkcjonariuszowi przysługuje uposażenie nie niższe od dotychczas otrzymywanego.

Art. 247. Z uposażenia funkcjonariusza mogą być dokonywane potrącenia na podstawie sądowych i administracyjnych tytułów wykonawczych oraz na podstawie przepisów szczególnych - na zasadach określonych w przepisach o egzekucji sądowej lub postępowaniu egzekucyjnym w administracji albo w innych przepisach szczególnych.

Art. 248. 1. Funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub orzeczeniem trwałej niezdolności do służby przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia.

2. Do okresu służby, o którym mowa w ust. 1, wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

3. Odprawę, o której mowa w ust. 1, oblicza się jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie Kodeksu pracy.

4. Funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1-3.

Art. 249. 1. W przypadku śmierci funkcjonariusza małżonkowi lub jego dzieciom uprawnionym do renty rodzinnej na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z tytułu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przysługuje odprawa pośmiertna.

2. W przypadku braku osób, o których mowa w ust. 1, odprawa pośmiertna przysługuje dorosłym dzieciom zmarłego funkcjonariusza, dzieciom przysposobionym i dzieciom przyjętym na wychowanie przez zmarłego funkcjonariusza.

3. W przypadku braku osób, o których mowa w ust. 1 i 2, odprawa pośmiertna przysługuje rodzicom funkcjonariusza.

4. Małżonek rozwiedziony oraz małżonek pozostający w separacji nie są uprawnieni do otrzymania odprawy pośmiertnej.

5. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do:

- 1) uposażenia należnego za okres do dnia wygaśnięcia stosunku służbowego,
- 2) ekwiwalentu za przysługujący do dnia wygaśnięcia stosunku służbowego urlop wypoczynkowy, nie więcej niż za ostatnie 3 lata,
- 3) uposażenia za przedłużony czas służby, o którym mowa w art. 187 ust. 13,
- 4) nagrody jubileuszowej, o której mowa w art. 239,
- 5) nagrody rocznej, o której mowa w art. 240

- o ile nie zostały wypłacone funkcjonariuszowi.

6. Wysokość odprawy pośmiertnej ustala się zgodnie z zasadami określonymi w art. 248 ust. 1-3.

7. Odprawę pośmiertną oraz świadczenia określone w ust. 5 dzieli się w częściach równych pomiędzy wszystkich uprawnionych.

8. W przypadku nieujawnienia osób, o których mowa w ust. 1-3, świadczenia określone w ust. 1 i 5 wchodzi w skład masy spadkowej.

9. Dokumentem uprawniającym do wypłaty odprawy pośmiertnej oraz świadczeń, o których mowa w ust. 5, jest zupełny akt zgonu.

Art. 250. 1. Roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

2. Kierownik jednostki organizacyjnej może nie uwzględnić terminu przedawnienia, jeżeli opóźnienie w dochodzeniu roszczenia jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami.

3. Bieg przedawnienia roszczenia z tytułu uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych przerywa:

- 1) każda czynność przed kierownikiem jednostki organizacyjnej, podjęta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia;
- 2) uznanie roszczenia.

4. W przypadku zwłoki w wypłacie uposażenia, innych świadczeń oraz należności pieniężnych funkcjonariuszowi przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia, w którym uposażenie, inne świadczenie lub należność pieniężna stały się wymagalne.

DZIAŁ VII

ODPOWIEDZIALNOŚĆ DYSCYPLINARNA

Rozdział 1

Powołanie komisji dyscyplinarnej oraz rzecznika dyscyplinarnego

Art. 251. 1. Sprawy dyscyplinarne członków korpusu służby cywilnej zajmujących stanowiska dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej i dyrektora izby administracji skarbowej, rozpatruje w pierwszej instancji komisja dyscyplinarna powołana przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej spośród członków korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

2. Rzecznika dyscyplinarnego do spraw dyscyplinarnych członków korpusu służby cywilnej zajmujących stanowiska dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej i dyrektora izby administracji skarbowej, powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej spośród członków korpusu służby cywilnej zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych KAS.

Rozdział 2

Odpowiedzialność dyscyplinarna funkcjonariuszy

Art. 252. Funkcjonariusze podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie obowiązków służbowych, w szczególności za:

- 1) niedopełnienie obowiązków służbowych lub wynikających ze złożonego ślubowania oraz przepisów prawa;
- 2) przekroczenie uprawnień określonych w przepisach prawa;
- 3) odmowę wykonania lub niewykonanie polecenia, z zastrzeżeniem przypadków wskazanych w art. 202 ust. 2 i 3;
- 4) zaniechanie czynności służbowej albo wykonanie jej w sposób niedbały lub nieprawidłowy;
- 5) wprowadzenie w błąd przełożonego lub innego funkcjonariusza, jeżeli spowodowało to lub mogło spowodować szkodę służbie, funkcjonariuszowi lub innej osobie;
- 6) nadużycie zajmowanego stanowiska dla osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej;
- 7) nieusprawiedliwione niestawienie się lub opuszczenie miejsca pełnienia służby;
- 8) wprowadzenie się w stan ograniczający zdolność wykonywania zadania służbowego albo uniemożliwiający jego wykonanie;
- 9) utratę uzbrojenia służbowego;

- 10) umyślne naruszenie dóbr osobistych innego funkcjonariusza w czasie pełnienia służby;
- 11) stosowanie dyskryminacji, molestowania oraz mobbingu w rozumieniu Kodeksu pracy.

Art. 253. 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) nagana z ostrzeżeniem;
- 4) zakaz podwyższania stopnia służbowego przez 2 lata;
- 5) zakaz awansowania na wyższe stanowisko przez 2 lata;
- 6) obniżenie stopnia służbowego;
- 7) przeniesienie na niższe stanowisko;
- 8) zakaz zajmowania stanowisk kierowniczych przez 2 lata;
- 9) pozbawienie stopnia oficerskiego lub generalskiego;
- 10) wydalenie ze Służby Celno-Skarbowej.

2. Prawomocne orzeczenie kary wymienionej w ust. 1 pkt 10 powoduje zakaz przyjęcia do jednostek organizacyjnych KAS przez okres 10 lat.

3. W uzasadnionych przypadkach można łączyć karę przeniesienia na niższe stanowisko z karą obniżenia stopnia służbowego.

4. Wymierzona kara powinna być współmierna do popełnionego przewinienia dyscyplinarnego i stopnia zawinienia, w szczególności powinna uwzględniać okoliczności popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego skutki, w tym następstwa dla służby, rodzaj i stopień naruszenia obowiązków ciążących na funkcjonariuszu, pobudki jego działania, zachowanie funkcjonariusza przed popełnieniem przewinienia dyscyplinarnego i po jego popełnieniu oraz dotychczasowy przebieg służby.

5. Na zaostrzenie wymiaru kary mają wpływ:

- 1) działanie z motywacji zasługującej na szczególne potępienie albo w stanie po spożyciu alkoholu lub użyciu innego podobnie działającego środka;
- 2) popełnienie przewinienia dyscyplinarnego przez funkcjonariusza przed zatarciem wymierzonej mu kary dyscyplinarnej;
- 3) poważne skutki przewinienia dyscyplinarnego, zwłaszcza istotne zakłócenie realizacji zadań KAS lub naruszenie dobrego imienia KAS;
- 4) działanie w obecności podwładnego, wspólnie z nim lub na jego szkodę.

6. Na złagodzenie wymiaru kary mają wpływ:

- 1) nieumyślność popełnienia przewinienia dyscyplinarnego;

- 2) podjęcie przez funkcjonariusza starań o zmniejszenie skutków przewinienia;
- 3) brak należytego doświadczenia zawodowego lub dostatecznych umiejętności zawodowych;
- 4) dobrowolne poinformowanie przełożonego o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego.

7. Przy wymierzeniu kary uwzględnia się okoliczności, o których mowa w ust. 4-6, wyłącznie w stosunku do funkcjonariusza, którego one dotyczą.

Art. 254. 1. W przypadku czynu stanowiącego przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi osoba uprawniona do orzekania kar dyscyplinarnych może odstąpić od wszczęcia postępowania i przeprowadzić ze sprawcą przewinienia dyscyplinarnego rozmowę dyscyplinującą udokumentowaną w formie notatki.

2. Notatkę, o której mowa w ust. 1, włącza się do akt osobowych i podlega ona zniszczeniu po upływie 6 miesięcy od dnia przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej.

3. Na wniosek sprawcy przewinienia dyscyplinarnego zniszczenie notatki, o której mowa w ust. 1, może nastąpić po upływie 3 miesięcy od dnia przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej.

Art. 255. 1. Orzekanie kar dyscyplinarnych należy do naczelnika urzędu skarbowego, naczelnika urzędu celno-skarbowego, dyrektora izby administracji skarbowej lub Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, zwanych dalej „organami dyscyplinarnymi”, w odniesieniu do podległych im funkcjonariuszy.

2. W stosunku do naczelnika urzędu skarbowego i naczelnika urzędu celno-skarbowego oraz ich zastępców kary dyscyplinarne orzeka dyrektor izby administracji skarbowej lub upoważniony przez niego zastępca.

3. W stosunku do dyrektora izby administracji skarbowej i jego zastępcy oraz funkcjonariuszy pełniących służbę w komórkach organizacyjnych urzędu obsługującego ministra kary dyscyplinarne orzeka Szef Krajowej Administracji Skarbowej lub upoważniony przez niego zastępca.

4. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne dotyczy funkcjonariusza pełniącego służbę w:

- 1) urzędzie skarbowym - naczelnik urzędu skarbowego może upoważnić do orzekania kary dyscyplinarnej zastępcę naczelnika tego urzędu;
- 2) urzędzie celno-skarbowym - naczelnik urzędu celno-skarbowego może upoważnić do orzekania kary dyscyplinarnej zastępcę naczelnika tego urzędu;

3) izbie administracji skarbowej - dyrektor izby administracji skarbowej może upoważnić do orzekania kary dyscyplinarnej zastępcę dyrektora izby administracji skarbowej.

5. Orzekanie kar, o których mowa w art. 253 ust. 1 pkt 6-10, należy wyłącznie do właściwości organów dyscyplinarnych.

Art. 256. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Szef Krajowej Administracji Skarbowej może wszcząć lub przejąć do prowadzenia postępowanie wyjaśniające lub dyscyplinarne oraz wydać orzeczenie w stosunku do funkcjonariuszy pełniących służbę w jednostkach organizacyjnych KAS.

Art. 257. 1. Postępowanie wyjaśniające przeprowadza rzecznik dyscyplinarny powoływany przez właściwy organ dyscyplinarny na okres 3 lat.

2. W przypadku niemożności prowadzenia postępowania przez rzecznika dyscyplinarnego lub wszczęcia przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego, postępowanie wyjaśniające prowadzi funkcjonariusz, spełniający warunki określone w art. 258 ust. 1, wyznaczony przez właściwy organ dyscyplinarny.

Art. 258. 1. Rzecznik dyscyplinarny powinien być funkcjonariuszem oraz mieć co najmniej pięcioletni okres służby z nieposzlakowaną opinią.

2. Rzecznik dyscyplinarny może zostać odwołany przed upływem okresu, o którym mowa w art. 257 ust. 1, w przypadku:

- 1) zaistnienia okoliczności, które stanowią podstawę zwolnienia ze służby;
- 2) ukarania karą dyscyplinarną;
- 3) przeniesienia do innej jednostki organizacyjnej KAS;
- 4) złożenia rezygnacji.

Art. 259. 1. Jeżeli zachodzą wątpliwości co do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego kwalifikacji prawnej albo tożsamości sprawcy, przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego organ dyscyplinarny zleca rzecznikowi dyscyplinarnemu przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, które powinno być zakończone w terminie 14 dni od dnia jego wszczęcia.

2. O wszczęciu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia osobę, której ono dotyczy.

3. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny składa wniosek do właściwego organu dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego albo o umorzenie postępowania wyjaśniającego.

Art. 260. 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna właściwy organ dyscyplinarny.

2. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna się z dniem wydania postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego. Funkcjonariusza, co do którego wydano postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, uważa się za obwinionego.

3. Postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego zawiera:

- 1) oznaczenie organu dyscyplinarnego;
- 2) datę wydania postanowienia;
- 3) imię i nazwisko, stopień służbowy oraz stanowisko służbowe obwinionego;
- 4) opis przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego obwinionemu wraz z jego kwalifikacją prawną;
- 5) uzasadnienie faktyczne zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego;
- 6) oznaczenie prowadzącego postępowanie dyscyplinarne;
- 7) podpis z podaniem imienia i nazwiska, stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego;
- 8) pouczenie o uprawnieniach przysługujących obwinionemu w toku postępowania dyscyplinarnego.

Art. 261. 1. Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 3 miesięcy od dnia powzięcia przez organ dyscyplinarny wiadomości o naruszeniu obowiązków służbowych przez funkcjonariusza oraz po upływie 2 lat od popełnienia czynu, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

2. Jeżeli z powodu nieobecności w służbie funkcjonariusz nie ma możliwości złożenia wyjaśnień, może je złożyć prowadzącemu postępowanie dyscyplinarne w każdym innym miejscu.

3. W przypadku usprawiedliwionej chorobą nieobecności w służbie, wyjaśnienia mogą zostać złożone po uprzednim zasięgnięciu opinii lekarza.

4. Terminy określone w ust. 1 nie biegną w przypadku nieobecności funkcjonariusza w służbie.

5. Jeżeli czyn funkcjonariusza zawiera znamiona przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, przedawnienie postępowania dyscyplinarnego następuje nie wcześniej niż przedawnienie przewidziane w Kodeksie karnym lub w Kodeksie karnym skarbowym dla tego przestępstwa.

Art. 262. 1. Obwiniony ma prawo do obrony, w szczególności może wybrać obrońcę spośród funkcjonariuszy lub ustanowić swoim obrońcą radcę prawnego lub adwokata. Obrońca jest uprawniony do reprezentowania obwinionego w granicach udzielonego na piśmie pełnomocnictwa.

2. W przypadku gdy rzecznik dyscyplinarny wniósł o orzeczenie kary wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej, a obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, właściwy organ dyscyplinarny wyznacza obrońcę spośród funkcjonariuszy.

Art. 263. 1. Czynności dowodowe w postępowaniu dyscyplinarnym powinny być zakończone w terminie 3 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Organ wyższego stopnia w stosunku do organu dyscyplinarnego może, w formie postanowienia, przedłużyć termin prowadzenia czynności dowodowych, nie dłużej jednak niż o 3 miesiące. W przypadku gdy postępowanie dyscyplinarne jest prowadzone przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, postanowienie o przedłużeniu prowadzenia czynności dowodowych wydaje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

2. Po zakończeniu postępowania dyscyplinarnego obwinionego zapoznaje się z aktami postępowania.

3. Rzecznik dyscyplinarny po zakończeniu postępowania sporządza sprawozdanie, które:

- 1) wskazuje organ dyscyplinarny, który wydał postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego oraz osobę prowadzącą postępowanie;
- 2) wskazuje obwinionego oraz określa zarzucane mu przewinienie dyscyplinarne, z opisem stanu faktycznego ustalonym na podstawie zebranych dowodów;
- 3) przedstawia wnioski dotyczące:
 - a) uniewinnienia albo
 - b) odstąpienia od ukarania, albo
 - c) ukarania obwinionego, albo
 - d) umorzenia postępowania.

Art. 264. 1. Orzeczenie dyscyplinarne wydaje się po wysłuchaniu rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego oraz jego obrońcy, jeżeli został ustanowiony, a także po rozpatrzeniu innych dowodów mających znaczenie w sprawie.

2. Jeżeli obwiniony zawiadomiony o terminie wysłuchania oświadcza, że nie weźmie udziału w wysłuchaniu lub nie stawia się na wysłuchanie bez usprawiedliwienia, można

przeprowadzić wysłuchanie bez jego udziału. W takim przypadku za wystarczające uznaje się odczytanie jego poprzednio złożonych wyjaśnień.

3. Orzeczenie dyscyplinarne powinno zawierać:

- 1) oznaczenie organu dyscyplinarnego;
- 2) datę wydania orzeczenia;
- 3) imię i nazwisko, stopień służbowy oraz stanowisko służbowe obwinionego;
- 4) opis przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego obwinionemu wraz z kwalifikacją prawną;
- 5) rozstrzygnięcie;
- 6) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- 7) pouczenie o prawie, terminie i trybie wniesienia środka zaskarżenia;
- 8) podpis z podaniem imienia i nazwiska, stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania orzeczenia dyscyplinarnego, oraz pieczęć organu dyscyplinarnego.

Art. 265. 1. Orzeczenie dyscyplinarne wraz z uzasadnieniem doręcza się funkcjonariuszowi w terminie 14 dni od dnia jego wydania.

2. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez naczelnika urzędu skarbowego albo naczelnika urzędu celno-skarbowego funkcjonariusz może wnieść odwołanie do dyrektora izby administracji skarbowej w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

3. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez dyrektora izby administracji skarbowej funkcjonariusz może wnieść odwołanie do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

4. Do orzekania kary w postępowaniu odwoławczym Szef Krajowej Administracji Skarbowej może upoważnić swojego zastępcę, o którym mowa w art. 18 ust. 1, dyrektora komórki urzędu obsługującego ministra lub dyrektora izby administracji skarbowej, który nie wydał orzeczenia dyscyplinarnego w pierwszej instancji. Przepis art. 255 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

5. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

Art. 266. W postępowaniu odwoławczym nie można wymierzyć kary surowszej niż orzeczona w zaskarżonym orzeczeniu dyscyplinarnym.

Art. 267. Od orzeczeń dyscyplinarnych wydanych w postępowaniu odwoławczym lub postępowaniu z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przysługuje prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 268. Kary orzeczone w postępowaniu dyscyplinarnym wykonuje kierownik jednostki organizacyjnej z dniem uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

Art. 269. 1. Kara dyscyplinarna, o której mowa w art. 253 ust. 1 pkt 1, ulega zatarciu po upływie 6 miesięcy od dnia doręczenia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

2. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 253 ust. 1 pkt 2 i 3, ulegają zatarciu po upływie 12 miesięcy od dnia doręczenia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

3. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 253 ust. 1 pkt 6, 7 i 9, ulegają zatarciu po upływie 2 lat od dnia doręczenia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

4. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 253 ust. 1 pkt 4, 5 i 8, ulegają zatarciu po upływie 2 lat od wykonania tych kar.

5. Na wniosek ukaranego zatarcie może nastąpić po upływie roku od dnia wykonania kary.

6. Zatarcie kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej i zniszczenie odpisu orzeczenia dyscyplinarnego następuje z upływem okresu, o którym mowa w art. 253 ust. 2.

7. Odpisy orzeczeń dyscyplinarnych dołączone do akt osobowych podlegają zniszczeniu z upływem terminów, o których mowa w ust. 1-6.

Art. 270. Jeżeli funkcjonariusz zostanie ponownie ukarany dyscyplinarnie przed zatarciem poprzednio wymierzonej kary dyscyplinarnej, okres wymagany do zatarcia tej kary liczy się od dnia wykonania nowej kary.

Art. 271. Koszty biegłych powołanych przez organ dyscyplinarny i koszty zleconych przez organ dyscyplinarny ekspertyz ponosi ten organ.

Art. 272. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania wyjaśniającego, dyscyplinarnego, postępowania odwoławczego, orzekania kar dyscyplinarnych, ich wykonywania, mając na względzie rzetelność i sprawność prowadzonego postępowania.

Art. 273. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Rozdział 3

Rozpatrywanie sporów o roszczenia funkcjonariuszy ze stosunku służbowego

Art. 274. 1. W przypadku wydania decyzji o przeniesieniu, powierzeniu pełnienia obowiązków służbowych na innym stanowisku, przeniesieniu na niższe stanowisko, przeniesieniu na inne lub równorzędne stanowisko służbowe w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS, określeniu warunków pełnienia służby w związku ze zniesieniem jednostki organizacyjnej KAS bądź zawieszeniu w pełnieniu obowiązków służbowych, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

2. W przypadku wydania decyzji o zwolnieniu ze służby, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć odwołanie do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

3. W przypadku, gdy decyzję o zwolnieniu ze służby wydaje Szef Krajowej Administracji Skarbowej, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

4. Złożenie wniosków, o których mowa w ust. 1 i 3, oraz odwołania, o którym mowa w ust. 2, nie wstrzymuje wykonania decyzji.

5. Do postępowań w sprawach, o których mowa w ust. 1-3, stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23).

6. Od decyzji wydanej w postępowaniu z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydanej w wyniku odwołania przysługuje prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 275. Spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy w sprawach niewymienionych w art. 274 ust. 1 rozpatruje sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy.

DZIAŁ VIII

Przepisy końcowe

Art. 276. Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych w ustawie z dnia Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej.

UZASADNIENIE

I. Wprowadzenie

W obecnym stanie prawnym administracja podatkowa i celna zajmująca się gromadzeniem dochodów budżetowych w ramach administracji rządowej posiada strukturę terenową rozproszoną, skupioną w trzech niezależnie funkcjonujących pionach:

- administracja podatkowa (16 izb skarbowych oraz 400 urzędów skarbowych),
- Służba Celna (16 izb celnych, 45 urzędów celnych wraz ze 141 oddziałami celnymi),
- kontrola skarbową (16 urzędów kontroli skarbowej).

Zatem w ramach resortu finansów funkcjonuje na poziomie regionalnym 48 jednostek (izby skarbowe, izby celne, urzędy kontroli skarbowej), którym podlegają dalsze 594 jednostki lokalne (urzędy skarbowe, urzędy celne, oddziały celne oraz oddziały zamiejscowe UKS). Wszystkie jednostki na poziomie regionalnym posiadają własne budżety, kadry oraz zarządzają majątkiem ruchomym i nieruchomym. Łącznie służby skarbowe podległe lub nadzorowane przez Ministra Finansów dysponują budżetem w wys. ponad 5,4 mld zł (według ustawy budżetowej na rok 2015) i zatrudniają ponad 65 tys. pracowników. Każda z wymienionych służb (administracja podatkowa, Służba Celna oraz kontrola skarbową) opracowuje także odrębne kierunki rozwoju, cele strategiczne oraz mierniki ich realizacji.

Rozproszenie i powielanie niektórych zadań związanych z procesem poboru należności podatkowych i celnych w ramach poszczególnych służb (np. kontrola prawidłowości realizacji obowiązków podatkowych i celnych, postępowanie egzekucyjne) powoduje, iż nie jest możliwe ich realizowanie w sposób spójny i jednolity, a zarazem z optymalnym wykorzystaniem dostępnej kadry oraz zasobów organizacyjnych i finansowych. W obowiązującym stanie prawnym funkcjonują regulacje, które w odmienny sposób regulują kwestie kontroli przeprowadzanych przez organy kontroli skarbowej, organy podatkowe oraz organy celne. Takie rozwiązanie powoduje, że podatnicy podlegają różnym reżimom kontrolnym, tj. zarówno prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2015 r., poz. 553 z późn. zm.), ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.) oraz kontroli prowadzonej przez organy celne.

Zatem równoczesne funkcjonowanie kilku tożsamyh postępowań kontrolnych wobec podatników sprzyja powstawaniu istotnych różnic proceduralnych, które wpływają na prawa i obowiązki podatników.

Należy podkreślić, że Minister Finansów nadzoruje organy ujawniające i zwalczające

patologii zagrażające bezpieczeństwu finansowemu obywateli, podmiotów gospodarczych oraz systemowi państwa, tj. Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej, Szefa Służby Celnej a także Generalnego Inspektora Informacji Finansowej.

Utrzymywanie aktualnego stanu, w którym administracja podatkowa, celna i skarbowa *de facto* nie działa według jednolitych procedur wywiera niewątpliwie negatywny wpływ na stopień ściągalności należnych zobowiązań podatkowych i ukształtowanie budżetu państwa, a zatem na możliwości wykonywania funkcji państwowych przez jednostki administracji rządowej, a także na poziom dobrowolności w wypełnianiu zobowiązań o charakterze powszechnym. Z powodu wskazanych powyżej słabości administracji podatkowej, koszty administracyjne poboru podatków w Polsce kształtują się na zbyt wysokim poziomie (1,6% w roku 2013) w porównaniu z innymi państwami o rozwiniętej gospodarce rynkowej (przykładowo 0,85% w Irlandii oraz 0,67% w Hiszpanii).

Obecne struktury administracji podatkowej, kontroli skarbowej i Służby Celnej należy dostosować do zmieniających się realiów rynkowych i współpracy z administracjami państw członkowskich Unii Europejskiej. W obecnym kształcie funkcjonują, z pewnymi modyfikacjami, od ponad trzydziestu lat. W tym czasie zmieniły się realia gospodarcze i oczekiwania Państwa oraz klientów administracji. Podmioty prowadzą działalność na coraz większą skalę w ramach globalnej gospodarki rynkowej. Poszukują one kapitału do rozwoju we wszelkich dostępnych miejscach nie tylko zaciągając kredyty, ale emitując akcje, obligacje, obracając własnymi i cudzymi wierzytelnościami, zarówno w kraju, jak i zagranicą. Wykorzystują również nowe instrumenty prawne korzystając z leasingu, franchisingu, factoringu, outsourcingu. Powyższe oraz coraz powszechniejsze zjawisko optymalizacji podatkowej, w tym agresywnej, w szczególności prowadzonej w ramach wymiany międzynarodowej, wymaga od Państwa odpowiedniego dostosowania aparatu wykonawczego.

Globalizacja gospodarki światowej oraz funkcjonowanie Polski w ramach Unii Europejskiej wymusza i jednocześnie wskazuje na konieczność intensyfikacji działań w kierunku:

- wzajemnej pomocy w zwalczaniu omijania przepisów podatkowych i celnych, a także umożliwiania przeprowadzania wspólnych, jednoczesnych kontroli, w tym w obecności urzędników administracji podatkowej, kontroli skarbowej i celnej jednego państwa na terytorium innego,
- współpracy administracyjnej w zakresie podatków i cel: przekazywania informacji, konieczności posiadania elektronicznych baz danych, możliwości określenia całkowitej

wartości towarów, prawidłowości obrotu towarowego.

W dzisiejszej administracji tworzonej przez ww. konsolidowane organy występują problemy związane ze strukturą, infrastrukturą oraz sprawami pracowniczymi, które w praktyce oznaczają:

- niejednorodność struktur organizacyjnych,
- w znacznej mierze papierowy obieg dokumentów,
- dysproporcje w wyposażeniu urzędów,
- brak możliwości optymalnego gospodarowania środkami przeznaczonymi na finansowanie prowadzonych działań,
- brak jasno określonej ścieżki kariery,
- niewystarczająco rozwinięte kanały komunikacji pomiędzy organami,
- rozproszone bazy danych,
- różne standardy działania,
- brak jednolitych procedur,
- rozproszenie i powielanie kompetencji oraz konkurencyjność podejmowanych działań.

Wszystko to negatywnie wpływa na skuteczność działań podejmowanych przez administrację państwową oraz koszty poboru danin. Taka ocena obecnej sytuacji administracji podatkowej, kontroli skarbowej i Służby Celnej wskazuje na konieczność reformy aparatu administracyjnego.

Głównymi celami projektowanych przepisów jest:

- ograniczenie skali oszustw podatkowych,
- zwiększenie skuteczności poboru należności podatkowych i celnych,
- zwiększenie poziomu dobrowolności wypełniania obowiązków podatkowych,
- zapewnienie obsługi klienta na wysokim poziomie,
- obniżenie kosztów funkcjonowania administracji skarbowej w relacji do poziomu uzyskiwanych dochodów budżetowych,
- rozwój profesjonalnej kadr.

Projekt ustawy zakłada powołanie Krajowej Administracji Skarbowej w miejsce obecnie funkcjonujących: administracji podatkowej, kontroli skarbowej i Służby Celnej, czyli powołanie administracji skonsolidowanej. Krajowa Administracja Skarbowa będzie podporządkowana ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

Konsolidacja przeprowadzona zostanie w dwóch obszarach:

- a. konsolidacja przedmiotowa departamentów na poziomie centralnym w Ministerstwie Finansów,

- b. konsolidacja podmiotowa na poziomie regionalnym oraz lokalnym izb i urzędów skarbowych, urzędów kontroli skarbowych, izb i urzędów celnych - w izby administracji skarbowej oraz w urzędy skarbowe i urzędy celno-skarbowe.

W skonsolidowanej administracji skarbowej będą funkcjonowały następujące organy Krajowej Administracji Skarbowej:

1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych,
2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej,
3. dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej,
5. dyrektor izby administracji skarbowej,
6. naczelnik urzędu skarbowego,
7. naczelnik urzędu celno-skarbowego.

Minister właściwy do spraw finansów publicznych będzie odpowiedzialny za koordynowanie i współdziałanie w kształtowaniu polityki państwa w zakresie zadań KAS. Będzie określał czteroletnie kierunki działania i rozwoju KAS, zaś rolę wiodącą z punktu widzenia realizacji zadań KAS przypisano Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej. Podstawowe zadania w procesie poboru danin będzie natomiast realizował naczelnik urzędu skarbowego, który przejmie kompetencje dotychczasowego naczelnika urzędu skarbowego i naczelnika urzędu celnego w zakresie m.in. poboru podatków, należności celnych, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych jak również innych należności na podstawie odrębnych przepisów czy też egzekucji administracyjnej należności pieniężnych.

Z kolei nowo powstały naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie realizował zadania związane m.in. z wykonywaniem kontroli celno-skarbowej, ustalaniem i określaniem podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz innych należności na podstawie odrębnych przepisów, czy też obejmowanie towarów procedurami celnymi oraz wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa celnego. Nadzór nad realizacją zadań wykonywanych przez naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych będzie sprawował dyrektor izby administracji skarbowej.

Takie uregulowanie pozycji organów KAS zapewni jednolitość polityki i wykładni prawa w zakresie realizowanych przez te organy zadań. Przy czym biorąc pod uwagę znaczenie i zakres zadań wykonywanych przez Szefa KAS i jego zastępców, dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej i jego zastępcy, dyrektora izby administracji skarbowej i jego zastępcy, naczelnika urzędu skarbowego i jego zastępcy, naczelnika urzędu celno-skarbowego i jego zastępcy oraz zważywszy na potrzebę zapewnienia sprawnego funkcjonowania KAS proponuje się, aby obsadzanie ww. stanowisk odbywało się w sposób

elastyczny i mniej sformalizowany. Stąd też obsadzanie powyższych stanowisk, będzie następowało analogicznie jak w unormowaniach ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2014 r., poz. 1111, z późn. zm.) odnośnie wyższych stanowisk służbowych, tj. w drodze powołania przez uprawnione organy. Umożliwi to sprawne zatrudnienie na ww. stanowiskach osób posiadających wykształcenie, umiejętności i predyspozycje dostosowane do aktualnych potrzeb KAS. Jednocześnie projekt ustawy precyzuje, iż Szefem KAS będzie sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, natomiast Zastępcami Szefa KAS będą podsekretarze stanu w Ministerstwie Finansów.

W skład Krajowej Administracji Skarbowej wchodzić będą następujące jednostki organizacyjne:

1. komórki organizacyjne urzędu obsługującego Ministra Finansów,
2. izby administracji skarbowej – jako jednostki organizacyjne, przy pomocy których dyrektorzy izb administracji skarbowej wykonują swoje zadania,
3. Krajowa Informacja Skarbowa – jako jednostka organizacyjna przy pomocy której dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej wykonuje swoje zadania,
4. urzędy skarbowe – jako jednostki organizacyjne, przy pomocy których naczelnicy urzędów skarbowych wykonują swoje zadania,
5. urzędy celno-skarbowe – jako jednostki organizacyjne, przy pomocy których naczelnicy urzędów celno-skarbowych wykonują swoje zadania,
6. Krajowa Szkoła Skarbowości – jako jednostka organizacyjna, przy pomocy której dyrektor Krajowej Szkoły Skarbowości wykonuje swoje zadania,
7. Centrum Informatyki KAS – jako jednostka organizacyjna, przy pomocy której Centrum Informatyki KAS wykonuje swoje zadania.

Zaproponowany model Krajowej Administracji Skarbowej umożliwi:

- efektywny pobór podatków,
- usprawnienie obsługi podatnika, w tym także obsługę i wsparcie podatnika oraz przedsiębiorcy w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych i celnych,
- skuteczną egzekucję administracyjną należności pieniężnych,
- zmniejszenie luki podatkowej,
- poprawę skuteczności i efektywności w zwalczaniu oszustw podatkowych i odzyskiwaniu zaległości podatkowych i celnych,
- sprecyzowanie odpowiedzialności osób kierujących administracją,
- jednolite orzecznictwo w sprawach podatkowych i celnych na terenie całego kraju,
- efektywną, tzn. rzetelną i szybką weryfikację danych podawanych przez podatników w

- deklaracjach podatkowych i dokumentach celnych,
- zwiększenie efektywności i skuteczności kontroli wywiązywania się przez podatników z zobowiązań podatkowych,
 - sprawny przepływ informacji,
 - lepszą współpracę między sobą wszystkich organów administracji skarbowej,
 - usprawnienie systemu doboru kadry, jej kształcenia i motywowania,
 - stworzenie systemu zbierania i analizowania danych,
 - usprawnienie systemu zapewniającego bezpieczeństwo finansowe państwa,
 - właściwe zorganizowanie ochrony celnej granicy wschodniej Polski, która jest jednocześnie granicą wschodnią Unii Europejskiej,
 - poprawienie wizerunku administracji skarbowej.

Preambula

Najważniejsze cele i fundamentalne wartości, którymi kierował się projektodawca tworząc projekt ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej zawarto w preambule. Przy czym chociaż preambula nie może samodzielnie stanowić źródła praw i obowiązków adresatów ustawy, to jednak jej treść może mieć znaczenie przy dokonywaniu wykładni przepisów tej ustawy. Preambula do projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej wprost wskazuje, że u podstaw regulacji leży doniosłość, wynikającego wprost z art. 84 Konstytucji RP, obowiązku ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w szczególności podatków i należności celnych. W preambule zaakcentowano troskę o bezpieczeństwo finansowe Rzeczypospolitej Polskiej oraz ochronę bezpieczeństwa obszaru celnego Unii Europejskiej w celu zapewnienia nowoczesnego i przyjaznego wykonywania obowiązków podatkowych i celnych oraz zapewnienie efektywnego poboru danin publicznych.

Dział I. Przepisy ogólne

W art. 1 projektu określono istotę i przedmiot regulacji zawartych w ustawie o Krajowej Administracji Skarbowej wskazując, iż podstawowym celem utworzenia Krajowej Administracji Skarbowej (KAS), jako wyspecjalizowanej administracji rządowej będzie wykonywanie zadań z zakresu realizacji dochodów z tytułu podatków, należności celnych, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, ochrona interesów Skarbu Państwa oraz obszaru celnego Unii Europejskiej. Dodatkowo KAS będzie również zapewniała obsługę i wsparcie podatnikowi, płatnikowi i przedsiębiorcy w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych i celnych.

Jednocześnie wskazano, iż w ramach KAS, obok korpusu służby cywilnej wyodrębnia

się Służbę Celno-Skarbową, będącą formacją jednolitą i umundurowaną, którą tworzą funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej.

Ponadto w art. 1 ust. 3 projektu określono zakres przedmiotowy regulacji zawartych w projekcie, wskazując, iż ustawa określa zadania, organy i organizację KAS, formy realizacji niektórych zadań KAS oraz szczególne uprawnienia organów KAS oraz funkcjonariuszy a także warunki pracy i służby w KAS oraz zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszy.

Katalog zadań KAS określono w art. 2 projektu. Wymienione w tym przepisie zadania w większości są powieleniem zadań wykonywanych dotychczas przez administrację podatkową, Służbę Celną i organy kontroli skarbowej, na podstawie ustawy o urzędach i izbach skarbowych, ustawy o administracji podatkowej, ustawy o Służbie Celnej, ustawy o kontroli skarbowej, a także innych ustaw, w tym w szczególności ustaw prawa podatkowego i celnego. Przy czym, analogicznie jak w obecnym stanie prawnym, podstawowymi i jednocześnie najważniejszymi zadaniami KAS będzie realizacja dochodów z podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, jak również innych należności, na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem podatków i należności budżetowych, w zakresie których właściwe są inne organy oraz realizacja dochodów z należności celnych oraz innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów (art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2 projektu). Realizacja ww. zadań będzie powierzona uprawnionym organom KAS (naczelnik urzędu skarbowego oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego) poprzez przydzielenie im zadań w zakresie m.in. ustalania, określania, poboru i egzekucji ww. należności, a także poprzez wykonywanie kontroli podatkowej i kontroli celno-skarbowej.

Do zadań KAS będzie również należała realizacja polityki celnej wynikającej z członkostwa w unii celnej Unii Europejskiej oraz obejmowanie towarów procedurami celnymi i regulowanie sytuacji towarów związanych z przywozem i wywozem towarów (art. 2 ust. 1 pkt 3 i 4 projektu). Przedmiotowe zadania w dotychczasowym stanie prawnym wykonuje Służba Celna.

Kolejne zadanie wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 5 projektu, wzorowane na rozwiązaniu ujętym w ustawie o administracji podatkowej, polega na zapewnieniu obsługi i wsparcia podatnikowi, płatnikowi oraz przedsiębiorcy w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych i celnych.

Powyższe zadanie będzie realizował naczelnik urzędu skarbowego, w szczególności poprzez funkcjonujące w urzędach skarbowych centra obsługi, w których podatnik oraz płatnik uzyska pomoc w samodzielnym, prawidłowym i dobrowolnym wypełnianiu

obowiązków podatkowych. W centrach tych pracownicy urzędów skarbowych, niezależnie do terytorialnego zasięgu działania naczelnika urzędu skarbowego, będą przyjmować podania i deklaracje, wydawać zaświadczenia oraz udzielać wyjaśnień w zakresie przepisów prawa podatkowego, w tym także podmiotom, które zamierzają dopiero podjąć działalność gospodarczą. Obsługa i wsparcie podatnika będą realizowane także poprzez udostępnienie stanowiska komputerowego umożliwiającego podatnikom dostęp do portalu podatkowego. Ponadto, podatnik oraz przedsiębiorca będzie mógł uzyskać wsparcie w realizacji jego obowiązków podatkowych i celnych dzięki działalności dyrektora izby administracji skarbowej.

Wskazane w art. 2 ust. 1 pkt 6 projektu zadanie polegające na wykonywaniu egzekucji administracyjnej należności pieniężnych, to zadanie wykonywane w obecnym stanie prawnym przez naczelnika urzędu skarbowego. Projekt zakłada, iż ww. zadanie nadal będą wykonywać naczelnicy urzędów skarbowych.

Innym ważnym zadaniem KAS, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 7 projektu będzie prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie prawa podatkowego i celnego. Wyodrębnienie powyższego zadania wynika z faktu, iż zapewnienie podatnikowi jak i przedsiębiorcy jednolitej i łatwo dostępnej informacji w zakresie stosowania przepisów prawa podatkowego i celnego ułatwi ww. podmiotom prawidłowe i samodzielne wywiązywanie się z obowiązków podatkowych i celnych. Spodziewanym efektem powyższego działania będzie wzrost wpływów z podatków do budżetu państwa, a jednocześnie zmniejszenie kosztów funkcjonowania samej KAS, w tym kosztów związanych z prowadzeniem kontroli podatkowych i kontroli celno-skarbowych. Szczególną rolę w wykonywaniu ww. zadania uzyska nowy organ KAS, tj. dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, który będzie organem podatkowym w sprawach dotyczących wydawania interpretacji indywidualnych przepisów prawa podatkowego.

Zadanie wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 8 projektu polegające na wykonywaniu audytu, czynności audytowych i urzędowego sprawdzenia, to kontynuacja zadań wykonywanych już w obecnym stanie prawnym przez Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej i inspektorów kontroli skarbowej (audyt i czynności audytowe) oraz przez Służbę Celną (urzędowe sprawdzenia). Ma więc ono wymiar integrujący uprawnienia i zadania dotychczas wykonywane przez trzy instytucje, co jest niezwykle istotne dla kierunku zmian przyjętych w projekcie ustawy.

Kolejnym zadaniem KAS będzie kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr KAS w zakresie zadań KAS (art. 2 ust. 1 pkt 9 projektu). Zadanie to wykonywać będzie specjalnie

utworzona w tym celu Krajowa Szkoła Skarbowości (Szkoła). W Szkole tej pracownicy jak i funkcjonariusze KAS będą mieli możliwość nie tylko profesjonalnego przygotowania się do wykonywania zawodu w KAS ale także podnoszenia poziomu swej wiedzy i umiejętności. Tak więc Szkoła, przez swoje zadania, będzie prowadziła do komplementarnego wykształcenia kadr jakie zasilają KAS.

Zadaniem KAS będzie również prowadzenie działalności analitycznej, prognostycznej i badawczej dotyczącej zjawisk występujących we właściwości KAS oraz analizy ryzyka (art. 2 ust. 1 pkt 10 projektu). Zadanie to będzie realizowane przede wszystkim w celu rozpoznawania i przeciwdziałania występowaniu zjawisk szkodliwych dla systemu podatkowego i celnego. Z kolei celem stosowania przez KAS analizy ryzyka będzie, tak jak jest to w obecnym stanie prawnym, zapobieganie powstawaniu lub minimalizowanie ryzyka związanego z niewypełnianiem obowiązków podatkowych i celnych.

Wskazane w art. 2 ust. 1 pkt 11 projektu zadanie polegające na przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, to zadanie, które będzie zadaniem KAS a które w chwili obecnej, na podstawie art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2014 r. poz. 455, z późn. zm.) wykonują: minister właściwy do spraw instytucji finansowych - jako naczelny organ informacji finansowej oraz Generalny Inspektor Informacji Finansowej w randze podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów.

Zadanie wskazane w art. 2 ust. 1 pkt 12 projektu, tj. badanie przestrzegania przez rezydentów i nierezydentów ograniczeń i obowiązków określonych w przepisach prawa dewizowego oraz warunków udzielonych na ich podstawie zezwoleń dewizowych, a także warunków wykonywania działalności kantorowej, jest odzwierciedleniem zadania wykonywanego obecnie przez organy kontroli skarbowej na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 16 ustawy o kontroli skarbowej.

Kolejne podstawowe, także obecnie wykonywane zadanie, wskazane w art. 2 ust. 1 pkt 13 projektu dotyczy rozpoznawania, wykrywania, zapobiegania i zwalczania przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz ścigania ich sprawców w zakresie określonym w kks.

Wykonywanie powyższego zadania będzie powierzone Szefowi KAS, naczelnikowi urzędu skarbowego i naczelnikowi urzędu celno-skarbowego, które to organy na mocy nowelizowanej ustawy Kodeks karny skarbowy będą pełnić funkcję finansowych organów postępowania przygotowawczego w sprawach karnych skarbowych. Organy te przejmą zadania w ww. zakresie wykonywane obecnie przez urzędy skarbowe, urzędy celne i

inspektorów kontroli skarbowej.

Wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 14 projektu zadanie KAS, w obecnym stanie prawnym wykonywane jest już przez Służbę Celną na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 4 i 6 ustawy o Służbie Celnej. Przedmiotowe zadanie polega na rozpoznawaniu, wykrywaniu, zapobieganiu i zwalczaniu przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących towarów, którymi obrót podlega zakazom lub ograniczeniom na mocy przepisów krajowych, przepisów unijnych lub umów międzynarodowych oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez Służbę Celno-Skarbową. Nowe zadanie KAS wskazano w art. 2 ust. 1 pkt 15 projektu, które będzie polegać na rozpoznawaniu, wykrywaniu, zapobieganiu i zwalczaniu przestępstw określonych w art. 258 Kodeksu karnego (przestępczość zorganizowana oraz udział w zorganizowanej grupie przestępczej), art. 270 kk (fałszerstwo materialne), art. 271 kk (fałszerstwo intelektualne), art. 273 kk (używanie dokumentów poświadczających nieprawdę zawierających fałszerstwo intelektualne) oraz art. 286 § 1 kk (oszustwo), w związku z którymi nastąpiło uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności publicznoprawnej, oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez KAS.

Wykonywanie powyższego zadania przez KAS będzie miało istotne znaczenie przede wszystkim dla zwalczania tzw. karuzel podatkowych, bowiem w obecnym stanie prawnym finansowe organy postępowania przygotowawczego nie mają uprawnień do prowadzenia postępowań w sprawach o wymienione wyżej przestępstwa powszechne, które pozostają w nierozzerwalnym związku z przestępstwami skarbowymi (udział w zorganizowanej grupie przestępczej, podrabianie dokumentów). Realizacja powyższego zadania przez KAS przyczyni się do bardziej efektywnego zwalczania przestępstw karnych skarbowych jak również zmniejszy koszty ścigania ww. rodzaju przestępstw, gdyż tego rodzaju sprawy nie będą już przekazywane do prowadzenia przez prokuraturę.

Zupełnie nowym zadaniem KAS, niewykonywanym obecnie przez administrację podatkową, Służbę Celną jak i organy kontroli skarbowej będzie również zadanie wskazane w art. 2 ust. 1 pkt 16 projektu, polegające na rozpoznawaniu, zapobieganiu i wykrywaniu oraz ściganiu sprawców przestępstw określonych w:

- a) art. 228-231 kodeksu karnego, popełnianych przez osoby zatrudnione albo pełniące służbę w jednostkach organizacyjnych KAS, w związku z wykonywaniem czynności służbowych (sprzedajność pełniącego funkcję publiczną, przekupstwo, płatna protekcja bierna i czynna, nadużycie uprawnień przez funkcjonariusza),
- b) art. 229 kk, popełnionych przez osoby niezatrudnione albo niepełniące służby w jednostkach organizacyjnych KAS, w związku z wykonywaniem czynności służbowych

przez osoby, o których mowa w lit. a (przekupstwo),

- c) art. 190, art. 222, art. 223 i art. 226 kk skierowanych przeciwko osobom zatrudnionym albo pełniącym służbę w jednostkach organizacyjnych KAS podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych (groźba karalna, naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza, czynna napaść na funkcjonariusza publicznego, znieważenie funkcjonariusza).

Przypisanie wykonywania ww. zadania organom KAS umożliwi skupienie w jednym miejscu rozpatrywania spraw, które ze swej istoty są powiązane z pełnieniem funkcji publicznej przez urzędników i funkcjonariuszy KAS. Proponowane zadanie jest wzorowane na rozwiązaniu funkcjonującym obecnie w Straży Granicznej na podstawie uregulowań zawartych w ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1402, z późn. zm.).

Zadanie KAS wskazane w art. 2 ust. 1 pkt 17 obecnie wykonuje Służba Celna. Dotyczy ono wykonywania zadań wynikających z przepisów unijnych regulujących statystykę dotyczącą obrotu towarowego pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej (INTRASTAT) oraz obrotu towarowego państw członkowskich Unii Europejskiej z pozostałymi państwami (EXTRASTAT). Jednakże w odróżnieniu od obecnego stanu prawnego, do zadań KAS będzie również należało prowadzenie postępowań w zakresie INTRASTAT. Rozszerzenie ww. zadania wynika z faktu, iż zgodnie z postanowieniami art. 100 – 101 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. Prawo celne (Dz. U. z 2015 r. poz. 858, z późn. zm.), w celu prawidłowego wywiązania się z zadań w zakresie ewidencji i statystyki dotyczącej obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty, organ celny prowadzi postępowania w sprawie wezwań, upomnień i nałożenia kary. Zgodnie natomiast z postanowieniami art. 102 Prawa celnego, do postępowania w sprawach ewidencji i statystyki dotyczącej obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty, w zakresie nieuregulowanym przepisami wspólnotowymi regulującymi statystykę dotyczącą obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty, przepisami o statystyce publicznej oraz przepisami niniejszej ustawy, stosuje się odpowiednio przepisy art. 12, rozdziału 14 działu III oraz działów IV i VIIIa ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

Zadanie KAS określone w art. 2 ust. 1 pkt 18 projektu dotyczy wykonywania zadań wynikających z zakazów i ograniczeń w obrocie towarowym z zagranicą ustanowionych w szczególności ze względu na ochronę życia i zdrowia ludzi i zwierząt, roślin, środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, ochronę konsumentów, bezpieczeństwa międzynarodowego, dziedzictwa narodowego i środków polityki handlowej.

Określone powyżej zadanie dotyczy w szczególności wykonywanych już w obecnym stanie prawnym przez Służbę Celną zadań wynikających z rozporządzenia Rady (WE) nr 2173/2005 z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia systemu zezwoleń na przywóz drewna do Wspólnoty Europejskiej FLEGT (Dz. Urz. UE L 347 z 30.12.2005, str. 1) oraz zadań, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1850 z dnia 13 października 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1007/2009 w sprawie handlu produktami z fok (Dz. Urz. UE L 271 z 16.10.2015, str. 1).

W art. 2 ust. 1 pkt 19 projektu wskazano zadanie, które także jest wykonywane w obecnym stanie prawnym przez Służbę Celną. Dotyczy to współdziałania przy realizacji Wspólnej Polityki Rolnej.

Podobnie, zadanie wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 20 projektu polegające na współpracy z właściwymi organami innych państw oraz organizacjami międzynarodowymi i instytucjami międzynarodowymi, w stanie obecnym wykonuje administracja podatkowa, kontrola skarbową oraz Służba Celną. Realizacja powyższego zadania jest wymuszona z jednej strony globalizacją gospodarki, a z drugiej strony przepisami prawa unijnego i umowami międzynarodowymi.

Do zadań KAS będzie należało także wykonywanie innych zadań niewymienionych w projektowanej ustawie, określonych w odrębnych przepisach (art. 2 ust. 1 pkt 20 projektu).

W art. 2 ust. 2 projektu enumeratywnie wymieniono rodzaje kontroli celno-skarbowej oraz czynności i zadania, które ze względu na ich charakter będą wykonywać wyłącznie upoważnieni przez właściwy organ KAS funkcjonariusze.

Powyższe dotyczy prowadzenia kontroli celno-skarbowej w zakresie, o którym mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1, 5 i 8 oraz w art. 58 ust. 5 pkt 1 lit. a, b, e i f oraz art. 62 ust. 2 projektu, tj. kontroli celno-skarbowej w zakresie:

- prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, w szczególności przepisów dotyczących towarów objętych ograniczeniami lub zakazami,
- rodzaju paliwa w zbiornikach pojazdów lub innych środków przewozowych,
- prawidłowości wypłaty refundacji wywozowych przyznawanych w przypadku wywozu produktów rolnych do państw trzecich, realizowanych w ramach finansowania wspólnej polityki rolnej, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013 i na zasadach określonych w tytule V rozdziale III tego rozporządzenia,
- przestrzegania przepisów z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa

- produktów pochodzenia zwierzęcego, ochrony roślin, środków ochrony roślin oraz jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, w zakresie należącym do właściwości Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, określonym w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 50 ust. 4 projektu,
- kontroli na drogach publicznych lub drogach wewnętrznych, w morskich portach i przystaniach, na morskich wodach wewnętrznych, morzu terytorialnym, strefie przyległej lub wodach śródlądowych w miejscach innych niż określone w art. 55 projektu, w przypadku kontroli:
 - a) przestrzegania prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, w szczególności przepisów dotyczących towarów objętych ograniczeniami lub zakazami,
 - b) przestrzegania prawa podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania, rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy,
 - c) wywozu i przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej towarów podlegających ograniczeniom lub zakazom,
 - d) rodzaju paliwa w zbiornikach pojazdów lub innych środków przewozowych.
 - dokonywania w ramach kontroli celno-skarbowej:
 - a) przeprowadzania rewizji towarów, wyrobów i środków transportu, w tym z użyciem urządzeń technicznych i psów służbowych,
 - b) przeszukania osób,
 - c) konwoju i strzeżenia towarów,
 - d) kontroli przesyłek pocztowych,
 - e) zatrzymywania pojazdów i wykonywania innych czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego w trybie i przypadkach określonych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym,
 - f) zatrzymywania i kontrolowania statków w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 r. - Kodeks morski (Dz. U. z 2016 r. poz. 66) i ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1458 oraz z 2015 r. poz. 1690 i 1960),
 - g) przeprowadzenia kontroli rodzaju używanego paliwa przez pobranie próbek paliwa ze

zbiornika pojazdu lub innego środka przewozowego.

Z kolei czynności, których wykonywanie będzie zastrzeżone wyłącznie dla funkcjonariuszy to czynności, o których mowa w art. 110 – 123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu, tj. czynności operacyjno-rozpoznawcze.

Zadaniami zastrzeżonymi wyłącznie dla funkcjonariuszy będą:

- 1) wymiar należności celnych i podatkowych oraz innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów w oddziałach urzędu celno-skarbowego,
 - 2) obejmowanie towarów procedurami celnymi i regulowanie sytuacji towarów związanych z przywozem i wywozem towarów w oddziałach urzędu celno-skarbowego,
 - 3) zadanie wynikające z zakazu obejmowania procedurą celną dopuszczenia do obrotu paliw stałych niespełniających wymagań określonych w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1728, z późn. zm.),
 - 4) zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 14 i 16 projektu oraz w art. 14 ust. 1 pkt 18 i art. 33 ust. 1 pkt 14, czyli:
 - rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyprowadzania z jej terytorium towarów objętych ograniczeniami lub zakazami obrotu ze względu na bezpieczeństwo i porządek publiczny lub bezpieczeństwo międzynarodowe, w szczególności takich jak odpady, substancje chemiczne i ich mieszaniny, materiały jądrowe i promieniotwórcze, środki odurzające i substancje psychotropowe, broń, amunicja, materiały wybuchowe oraz towary i technologie o znaczeniu strategicznym,
 - rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw określonych w:
 - a) art. 228-231 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, popełnianych przez osoby zatrudnione albo pełniące służbę w jednostkach organizacyjnych KAS, w związku z wykonywaniem czynności służbowych,
 - b) art. 229 Kodeksu karnego, popełnianych przez osoby niezatrudnione albo niepełniące służby w jednostkach organizacyjnych KAS, w związku z wykonywaniem czynności służbowych przez osoby, o których mowa w lit. a,
 - c) art. 190, art. 222, art. 223 i art. 226 Kodeksu karnego skierowanych przeciwko osobom zatrudnionym albo pełniącym służbę w jednostkach organizacyjnych KAS podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych
- oraz ściganie ich sprawców.

- zapewnianie ochrony fizycznej i technicznej osobom zatrudnionym albo pełniącym służbę w jednostkach organizacyjnych KAS, a w uzasadnionych przypadkach także innym osobom, organom i instytucjom państwowym (art. 14 ust. 1 pkt 18 projektu oraz art. 33 ust. 1 pkt 14 projektu).

Jednocześnie należy zaznaczyć, iż sprawy związane ze sprawowaniem nadzoru nad ww. czynnościami i zadaniami wykonywanymi przez funkcjonariuszy zostaną szczegółowo uregulowane w pragmatyce służbowej funkcjonariuszy KAS.

W art. 3 - 9 projektu ustawy przewidziano szereg regulacji mających na celu budowę tożsamości nowej organizacji, w oparciu o dotychczasowe tradycje Służby Celnej, administracji podatkowej oraz kontroli skarbowej.

Stąd też przepis art. 3 projektu zobowiązuje Ministra Finansów do wydania rozporządzenia określającego wzory legitymacji służbowych pracowników i funkcjonariuszy KAS oraz znaku identyfikacyjnego funkcjonariuszy, organy właściwe do ich wydawania, tryb wydawania, składania do depozytu, wymiany i zwrotu.

W art. 4 ust. 1 i 2 projektu uregulowano kwestie nadania sztandaru KAS oraz możliwość nadania sztandarów izbom administracji skarbowej, upoważniając Ministra Finansów do wydania rozporządzenia określającego wzór sztandaru KAS, podstawowych elementów wzoru sztandaru nadawanego izbom administracji skarbowej oraz tryb nadawania sztandarów, uwzględniając w nim wizerunek orła białego ustalony dla godła państwowego. Przy tym Minister Finansów wydając przedmiotowe rozporządzenie będzie mógł określić podstawowe elementy wzorów sztandarów uwzględniając tradycje Służby Celnej, administracji podatkowej i kontroli skarbowej. Powyższa regulacja stanowi kontynuację rozwiązań przewidzianych w art. 12 ustawy o Służbie Celnej, a dodatkowo sankcjonuje praktykę funkcjonującą obecnie w niektórych jednostkach administracji podatkowej i skarbowej.

Przepis art. 4 ust. 3 projektu stanowi, iż nazwa Krajowa Administracja Skarbowa oraz znak graficzny KAS przysługuje Krajowej Administracji Skarbowej. Jednocześnie art. 4 ust. 4 projektu przewiduje delegację ustawową dla Ministra Finansów do określenia w drodze rozporządzenia wzoru znaku graficznego KAS, który powinien nawiązywać do tradycji Służby Celnej, administracji podatkowej i kontroli skarbowej.

Art. 5 projektu określa, iż dzień 21 września, jako dzień Św. Mateusza, jest Dniem Krajowej Administracji Skarbowej. Stanowi to powielenie dotychczasowej regulacji zawartej w art. 14 ustawy o Służbie Celnej ustanawiającej dzień 21 września Dniem Służby Celnej. Równocześnie przepis ten zmienia dotychczasowe rozwiązania obowiązujące w administracji

podatkowej i skarbowej (zawarte odpowiednio w art. 6a ustawy o urzędach i izbach skarbowych oraz art. 6a ustawy o kontroli skarbowej), które ustanawiały dzień 31 lipca Dniem Skarbowości.

Zagadnienia przyznawania przez Ministra Finansów odznaki honorowej „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej” uregulowano w art. 6 projektu. W projekcie zaproponowano trzy stopnie odznaki: złota, srebrna i brązowa, którymi będą honorowane osoby szczególnie zasłużone dla KAS. Jednocześnie wskazano, iż odznaka tego samego stopnia może być nadana tej samej osobie tylko raz, a osobie wyróżnionej odznaką nie nadaje się odznaki w stopniu niższym od posiadanego. Ponadto przepis art. 6 ust. 7 projektu przewiduje delegację dla Ministra Finansów do określenia w drodze rozporządzenia kwestii dotyczących odznaki.

Przewidziane w ww. przepisie rozwiązania wzorowane są na obowiązujących przepisach ustawy o Służbie Celnej dotyczących odznaki „Zasłużony dla Służby Celnej” i ujednolicają dotychczasowe rozwiązania w tym zakresie obowiązujące w Służbie Celnej oraz administracji podatkowej i administracji skarbowej (dwustopniowa – srebrna i złota - Odznaka Honorowa za Zasługi dla Skarbowości Rzeczypospolitej Polskiej).

Celem zapewnienia skutecznej i efektywnej realizacji zadań KAS oraz wysokiej jakości jej działania, przepis art. 7 ust. 1 projektu przewiduje nadanie Ministrowi Finansów uprawnienia do określania w drodze zarządzenia, czteroletnich kierunków działań i rozwoju KAS, w których będą wskazywane cele do osiągnięcia przez KAS, wskaźniki ich pomiaru oraz zasady raportowania z realizacji czteroletnich kierunków działania i rozwoju KAS.

Jednocześnie mając na uwadze, iż niektóre szczególnie istotne działania KAS jak i pożądaný rozwój KAS powinny następować w krótszym okresie niż ww. czteroletnim, stąd też Minister Finansów będzie mógł w drodze zarządzenia określać podstawy do przygotowania przez Szefa KAS rocznych kierunków działania i rozwoju KAS oraz zasad ich raportowania (art. 7 ust. 2 projektu).

W związku z powyższym Szef KAS będzie zobowiązany do corocznego określania podstawowych kierunków działania i rozwoju KAS, wskazując w nich cele do osiągnięcia, wskaźniki ich pomiaru oraz zasady raportowania w przedmiotowym zakresie przez dyrektorów izb administracji podatkowej (art. 7 ust. 3 projektu).

W art. 7 ust. 4 projektu przewiduje, iż stopień realizacji wyznaczonych przez Ministra Finansów kierunków działania i rozwoju w izbach administracji skarbowej będzie podstawą oceny pracy dyrektorów izb administracji kierujących ww. izbami.

W art. 8 projektu wprowadzono rozwiązanie, wzorowane na dotychczas

obowiązującym w ustawie o Służbie Celnej. Zgodnie z tym przepisem, Szef KAS w drodze zarządzenia będzie mógł tworzyć organy opiniodawczo-doradcze w sprawach należących do zadań KAS. Tworząc ww. organy Szef KAS będzie jednocześnie zobowiązany do określenia ich nazw, składu, zakresu działania, długość kadencji na jaką zostały powołane oraz trybu postępowania tych organów.

Przepis art. 9 projektu określa, iż działalność KAS jest finansowana z wyodrębnionej części budżetu państwa, której dysponentem jest Szef KAS.

Z kolei przepis art. 10 projektu daje Szefowi KAS podstawę do zawarcia porozumień umożliwiających prowadzenie działalności duszpasterskiej w KAS. Przedmiotowa regulacja wzorowana jest na rozwiązaniu przewidzianym w dotychczas obowiązującej ustawie o Służbie Celnej.

Dział II. Organy Krajowej Administracji Skarbowej

W dziale II projektu określono organy KAS wraz ze wskazaniem przypisanych im zadań i kompetencji w strukturze organizacyjnej KAS.

Organy Krajowej Administracji Skarbowej będą realizować zadania i funkcje przede wszystkim organów podatkowych, organów celnych, organów egzekucyjnych oraz finansowych organów postępowania przygotowawczego. W art. 11 projektu określono katalog organów KAS, do których należą: minister właściwy do spraw finansów publicznych, Szef Krajowej Administracji Skarbowej, dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektor izby administracji skarbowej, naczelnik urzędu skarbowego oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego.

Na poziomie centralnym jednostki regionalne i lokalne Krajowej Administracji Skarbowej będą nadzorowane przez Szefa KAS realizującego przede wszystkim funkcję wykonawczą w stosunku do Ministra Finansów.

Z kolei głównym zadaniem dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej będzie wydawanie interpretacji indywidualnych przepisów prawa podatkowego, co pozwoli na ujednoczenie wydawanych w obecnym stanie prawnym interpretacji, a tym samym przyczyni się do zwiększenia ich jakości.

Kolejne, wymienione w art. 11 ust. 1 pkt 4-6 projektu organy KAS, są konsekwencją połączenia (konsolidacji) w skali całego kraju administracji podatkowej, Służby Celnej oraz urzędów kontroli skarbowej w jedną spójną Krajową Administrację Skarbową, która będzie zajmować się zarówno wymiarem i ściąganiem podatków jak i ceł oraz innych należności budżetowych. W wyniku powyższego, zadania i kompetencje odrębnie i samodzielnie

funkcjonujących obecnie dyrektorów izb skarbowych i dyrektorów izb celnych przejmą dyrektorzy izb administracji skarbowej, natomiast zadania i funkcje naczelnika urzędu skarbowego, naczelnika urzędu celnego i dyrektora urzędu kontroli skarbowej, przejmą zgodnie z określonymi w projekcie ustawy zadaniami - naczelnik urzędu skarbowego i naczelnik urzędu celno-skarbowego. Powyższe organy KAS, stanowiąc będą nowoczesną i przyjazną dla podatnika i przedsiębiorcy administrację, sprawnie pobierającą daniny publiczne i jednocześnie dbającą o bezpieczeństwo finansowe państwa. Zakłada się także, że zmiana będzie miała bezpośredni wpływ na koszty funkcjonowania nowej instytucji, tj. ich ograniczenie w zakresie dotyczącym liczby stanowisk kierowniczych.

W art. 11 ust. 2 projektu przewidziano delegację dla Ministra Finansów, do określenia w drodze rozporządzenia wydanego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, terytorialny zasięg działania oraz siedzib dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych, a także siedzibę dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, z uwzględnieniem potrzeby właściwego zorganizowania wykonywanych przez ww. organy zadań.

Ponadto projekt ustawy przewiduje, iż niektóre kategorie podatników i płatników o istotnym znaczeniu gospodarczym lub społecznym, w szczególności wykonujących określony rodzaj działalności gospodarczej lub osiągających określoną wysokość przychodu netto w rozumieniu przepisów ustawy o rachunkowości, będą mogły być obsługiwane przez innego niż właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego (art. 11 ust. 3 projektu). Chodzi o tzw. wyspecjalizowane urzędy skarbowe, które w obecnym stanie prawnym obsługują kategorię podatników wymienioną w art. 5 ust. 9b ustawy o urzędach i izbach skarbowych. Przy czym określona kategoria podatników, którzy będą obsługiwani przez tzw. wyspecjalizowany urząd skarbowy wynikać będzie z przepisów rozporządzenia, a nie jak ma to miejsce obecnie z ustawy. Powyższe rozwiązanie pozwoli Ministrowi Finansów elastycznie reagować na potrzeby podatników i płatników. Stąd też Minister Finansów, mając na względzie gospodarcze lub społeczne potrzeby podatników i płatników obsługiwanych przez KAS, w drodze rozporządzenia może określić:

- 1) kategorie podatników i płatników obsługiwanych przez innego niż właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego,
- 2) warunki zaliczania ww. podatników i płatników do odpowiedniej kategorii,
- 3) naczelników urzędów skarbowych właściwych do obsługi ww. podatników i płatników, terytorialny zasięg ich działania i siedzibę,
- 4) tryb zawiadamiania przez ww. podatników i płatników o zmianie właściwości naczelnika

urzędu skarbowego (art. 11 ust. 4 projektu).

Dodatkowo, w celu sprawnego i efektywnego wykonywania zadań KAS, projekt ustawy przewiduje kolejne uprawnienie dla Ministra Finansów, tj. możliwość wyznaczania w drodze rozporządzenia organu KAS do wykonywania niektórych tylko zadań KAS wraz z określeniem terytorialnego zasięgu działania tego organu KAS (art. 11 ust. 6 projektu). Powyższa delegacja ma umożliwić kontynuację i rozwój stosowanych już w obecnym stanie prawnym rozwiązań związanych z tworzeniem tzw. centrów kompetencyjnych w zakresie m.in. przygotowania oraz doręczania korespondencji, cyfryzacji, archiwizacji. Przy tym istotne jest, iż nadawanie organom KAS zadań na podstawie ww. delegacji ustawowej będzie mogło następować jedynie w obrębie danej kategorii organów KAS. Oznacza to, iż Minister Finansów będzie mógł, w drodze rozporządzenia, wyznaczać dyrektora izby administracji skarbowej, naczelnika urzędu skarbowego lub naczelnika urzędu celno-skarbowego do wykonywania niektórych zadań należących odpowiednio do innego dyrektora izby administracji skarbowej, naczelnika urzędu skarbowego lub naczelnika urzędu celno-skarbowego. Jednakże terytorialny zasięg działania wyznaczonego w ww. sposób organu KAS, będzie mógł obejmować terytorialny zasięg działania innego organu KAS, który utracił kompetencje do wykonywania danego zadania.

Przepis art. 11 ust. 7 projektu ustawy przewiduje, iż realizacja przez naczelnika urzędu skarbowego podstawowego zadania jakim jest pobór podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, jak również innych należności, na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem podatków i należności budżetowych, w zakresie których właściwe są inne organy, a także w zakresie poboru należności celnych oraz innych opłat, związanych z przywozem i wywozem towarów, mogą być wykonywane przy użyciu wspólnego rachunku bankowego w odniesieniu do określonego rodzaju należności.

Dzięki zastosowaniu powyższego rozwiązania będzie możliwa centralizacja ww. zadań w obrębie województwa lub kraju. Zatem będzie istniała możliwość tworzenia rachunków na poziomie centralnym, służących do obsługi należności budżetowych (podatków, należności celnych i innych opłat) a w ramach tych rachunków funkcjonować będą mikrorachunki dla poszczególnych urzędów skarbowych.

Przepis art. 11 ust. 8 projektu zawiera delegację dla Ministra Finansów do wyznaczenia w drodze rozporządzenia naczelnika urzędu skarbowego do dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku, o którym mowa powyżej oraz do określenia rodzaju należności pieniężnych, które będą obsługiwane przy użyciu tego rachunku.

Przepis art. 12 projektu wskazuje, iż Minister Finansów koordynuje i współdziała w kształtowaniu polityki państwa w zakresie zadań KAS. Zatem przepis ten gwarantuje, iż Minister Finansów będzie aktywnie uczestniczył a także będzie posiadał decydujący wpływ na kierunek rozwoju i kształt prowadzonej polityki państwa odnośnie KAS.

W art. 13 - 20 projektu zawarto przepisy dotyczące funkcjonowania Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, który nadzoruje Krajową Administrację Skarbową.

Przepis art. 13 projektu wskazuje, iż Szef KAS podlega Ministrowi Finansów. Szefem KAS będzie sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, powoływany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Finansów.

Szef KAS będzie realizował zadania, które obecnie wykonuje Szef Służby Celnej, Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, Generalny Inspektor Informacji Finansowej, a także dotychczasowe zadania ministra do spraw finansów publicznych, w szczególności w zakresie w jakim nadzoruje on administrację podatkową. Zgodnie z projektem ustawy do zadań Szefa KAS należy wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach, z których wynika, iż pełni on funkcje organu w szczególności podatkowego, celnego tj. organu administracji rządowej.

W związku z powyższym Szef KAS, zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy, będzie przede wszystkim nadzorował działalność organów KAS, tj., dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych, dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości oraz dyrektora Centrum Informatyki KAS jak również dyrektorów właściwych w sprawach KAS komórek organizacyjnych w Ministerstwie Finansów.

Będzie on również odpowiedzialny za kształtowanie polityki kadrowej i szkoleniowej w jednostkach organizacyjnych KAS (art. 14 ust. 1 pkt 2 projektu). Jest to zadanie istotne, gdyż jednym z najważniejszych czynników decydujących o sprawnym i efektywnym funkcjonowaniu KAS jest odpowiednio wykwalifikowana kadra pracownicza, zdolna do wykonywania powierzonych jej zadań z najwyższym profesjonalizmem. Stąd też realizacja powyższego zadania będzie polegała m.in. na wdrażaniu odpowiedniego do potrzeb, możliwości i wykonywanych zadań KAS procesu szkolenia oraz określenia jasnych kryteriów ścieżki kariery pracowników i funkcjonariuszy KAS.

Kolejne zadanie wymienione w art. 14 ust. 1 pkt 3 projektu dotyczy realizacji budżetu państwa w zakresie ustalonym dla KAS. Zatem w nowym stanie prawnym to Szef KAS

będzie czuwał, aby wydatkowane środki finansowe na funkcjonowanie KAS oraz realizacja przez tę administrację dochodów budżetowych, zgodnie z nałożonym na nią planem, były sprawnie i efektywnie wykonywane.

W celu skutecznego wykonywania określonych zadań KAS Szef KAS będzie również nadzorował, koordynował i wykonywał czynności w ramach szczególnych uprawnień organów KAS i funkcjonariuszy, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu, polegających m.in. na: uzyskiwaniu, gromadzeniu, przetwarzaniu i wykorzystywaniu m.in. informacji i danych osobowych podmiotów podlegających kontroli oraz podmiotów, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa albo przestępstwa skarbowego, uprawnieniu do prowadzenia obserwacji, stosowania kontroli operacyjnej, przesyłki niejawnie nadzorowanej, pozyskiwania danych telekomunikacyjnych (art. 14 ust. 1 pkt 4 projektu). Należy podkreślić, że zadanie przypisane Szefowi KAS na podstawie art. 14 ust. 1 pkt 4 projektu stanowi kontynuację obecnie obowiązujących przepisów rozdziału 4 Wywiad skarbowy ustawy o kontroli skarbowej oraz z rozdziału 6 Szczególne uprawnienia Służby Celnej ustawy o Służbie Celnej.

Kolejne podstawowe, także obecnie wykonywane zadanie, wskazane w art. 14 ust. 1 pkt 5 projektu dotyczy rozpoznawania, wykrywania, zapobiegania i zwalczania przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz ścigania ich sprawców w zakresie określonym w kks. Szef KAS na mocy nowelizowanej ustawy Kodeks karny skarbowy będzie pełnić funkcję finansowego organu postępowania przygotowawczego w sprawach karnych skarbowych.

Szef KAS będzie realizował również zadania, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 6 projektu ustawy polegające na:

- rozpoznawaniu, zapobieganiu i wykrywaniu przestępstw oraz ściganiu ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez KAS określonych w art. 258 kk (przestępczość zorganizowana oraz udział w zorganizowanej grupie przestępczej), art. 270 kk (fałszerstwo materialne), art. 271 kk (fałszerstwo intelektualne), art. 273 kk (używanie dokumentów poświadczających nieprawdę – zawierających fałszerstwo intelektualne) oraz art. 286 § 1 kk (oszustwo),
- rozpoznawaniu, zapobieganiu i wykrywaniu przestępstw oraz ściganiu ich sprawców określonych w art. 228-231 Kodeksu karnego (sprzedajność pełniącego funkcję publiczną, przekupstwo, płatna protekcja bierna i czynna, nadużycie uprawnień przez funkcjonariusza) oraz art. 190, art. 222, art. 223 i art. 226 Kodeksu karnego (groźba karalna, naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza, czynna napaść na funkcjonariusza publicznego, znieważenie funkcjonariusza lub konstytucyjnego organu)

skierowanych przeciwko pracownikom lub funkcjonariuszom KAS podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych.

Przedmiotowa regulacja wynika z konieczności zwalczania oszustw podatkowych i celnych, zwłaszcza w zakresie związanym z wyłudzeniem nienależnego zwrotu podatku VAT (karuzele podatkowe) oraz obrotem towarowym z zagranicą. Powyższe uprawnienia mają również służyć zwalczaniu przestępstw korupcyjnych popełnianych przez osoby zatrudnione lub pełniące służbę w KAS.

Zarówno funkcjonariusze jak i pracownicy KAS będą obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. W związku z powyższym do zadań Szefa KAS będzie należało wykonywanie kontroli celno-skarbowej w zakresie prawidłowości i prawdziwości składanych oświadczeń o stanie majątkowym przez osoby pełniące służbę albo zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS (art. 14 ust. 1 pkt 7 projektu ustawy). Zadanie polegające na przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 14 ust. 1 pkt 8 projektu) Szef KAS będzie realizował w oparciu o przepisy ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Projektowany przepis art. 14 ust. 1 pkt 9 ustawy o KAS stanowi, że zadaniem Szefa KAS będzie koordynowanie kontroli celno-skarbowych wykonywanych przez naczelników urzędów celno-skarbowych. Zadanie to wiąże się koncepcją zniesienia na potrzeby wykonywania kontroli celno-skarbowej właściwości miejscowej naczelników urzędów celno-skarbowych. Rozwiązanie to będzie miało bezpośredni wpływ na usprawnienie oraz przyspieszenie prowadzonej kontroli. Stąd do zadań Szefa KAS przypisano koordynację kontroli wykonywanych przez naczelników urzędów celno-skarbowych, tak aby ograniczyć do minimum podjęcie działań kontrolnych przez kilka organów KAS wobec tego samego podmiotu.

Rozwiązania zawarte w art. 14 ust. 1 pkt 10 projektu ustawy przeniesione zostały z ustawy o kontroli skarbowej. Na mocy proponowanych regulacji audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegającymi zwrotowi środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) będzie wykonywał Szef KAS.

Jednym z istotnych zadań Szefa KAS będzie współpraca z właściwymi organami innych państw oraz organizacjami międzynarodowymi i instytucjami międzynarodowymi (art. 14 ust. 1 pkt 11 projektu ustawy). Zadanie to będzie mogło być realizowane np. poprzez inicjowanie wymiany doświadczeń w funkcjonowaniu administracji z zagranicznymi administracjami celno-podatkowymi, udział w międzynarodowych konferencjach i

sympozjach poświęconych funkcjonowaniu administracji celno-podatkowej.

Szef KAS będzie także wykonywał zadania centralnej jednostki koordynującej w rozumieniu Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wzajemnej pomocy i współpracy między administracjami celnymi sporządzonej w Brukseli dnia 18 grudnia 1997 r. (art. 14 ust. 1 pkt 12 projektu ustawy). Jest to zadanie polegające na przyjmowaniu wniosków dotyczących wzajemnej pomocy z zastosowaniem ww. Konwencji i zapewnieniu koordynacji tej pomocy w ramach tzw. Szczególnych form współpracy.

Przyjęta przez Radę Unii Europejskiej Konwencja Neapolitańska II ma na celu zapobieganie nielegalnym praktykom, związanym z przemieszczaniem się towarów przez wewnętrzne granice europejskie. Ustawodawca uznał, iż wiodącą rolę w bezpośredniej kontroli tych towarów mają organy celne, niezależnie od kompetencji i trybu działania innych organów lub instytucji, których ta Konwencja dotyczy. Stąd Konwencja określona została jako celna, a organom celnym przypisano rolę centralnej jednostki koordynującej w rozumieniu art. 5 KN II, którą każde państwo wyznacza w ramach swoich organów celnych.

W obecnym stanie prawnym funkcję centralnej jednostki koordynującej przypisana jest Szefowi Służby Celnej, jako kierującemu tą formacją oraz zapewniającemu sprawne i efektywne wykonywanie jej zadań, w szczególności przez współpracę z właściwymi organami innych państw oraz z organizacjami międzynarodowymi.

Na podstawie art. 14 ust. 1 pkt 13 projektu ustawy do zadań Szefa KAS będzie należało wykonywanie funkcji specjalnej jednostki w rozumieniu art. 85 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008, polegające w szczególności na koordynowaniu kontroli przeprowadzanych przez naczelników urzędów celno-skarbowych i ogólny nadzór nad tymi kontrolami. Przedmiotowe zadanie na podstawie art. 10 ust. 3 pkt 5 ustawy o Służbie Celnej obecnie realizowane jest przez Szefa Służby Celnej.

Zakłada się, że Szef KAS będzie wykonywał funkcję instytucji audytowej w rozumieniu art. 123 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego

przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 oraz art. 31 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebujących oraz art. 25 ust. 1 pkt b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 514/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz instrumentu na rzecz wsparcia finansowego współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego oraz art. 20 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 897/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r. ustanawiającego przepisy szczegółowe dotyczące wdrażania programów współpracy transgranicznej finansowanych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 ustanawiającego Europejski Instrument Sąsiedztwa (art. 14 ust. 1 pkt 14 projektu ustawy).

Zaproponowano także, aby Szef KAS wykonywał funkcję jednostki certyfikującej w rozumieniu art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (art. 14 ust. 1 pkt 15 projektu ustawy).

Państwa Członkowskie Unii Europejskiej, na mocy wprost obowiązujących przepisów prawa unijnego, zobowiązane są do zapewnienia prowadzenia audytów, które mają na celu weryfikację skuteczności funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli, prawidłowości rachunków oraz prawidłowości i zgodności z prawem wydatków programów operacyjnych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Państwa Członkowskie zobowiązane są do wyznaczenia, niezależnych od instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów/funduszy, instytucji odpowiedzialnych za realizację audytów, w szczególności do ustanowienia Instytucji Audytowej i Jednostki Certyfikującej.

W powołanych wyżej przepisach prawa unijnego określone są szczegółowo zadania jednostek odpowiedzialnych za prowadzenie audytu w zakresie środków pochodzących z Unii Europejskiej oraz stawiane im wymogi, w tym, w szczególności wymóg niezależności tych jednostek. Powierzenie kompetencji do wykonywania audytu Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej (oraz upoważnionym urzędnikom) zapewnia spełnienie

przewidzianego w przepisach prawa unijnego wymogu niezależności. Szef KAS koordynuje przeprowadzanie audytu, przez co zapewnia terminową jego realizację oraz stosowanie jednolitej metodyki wykonywania prac.

Programy/fundusze objęte audytem mają charakter/zasięg krajowy, regionalny bądź transgraniczny / transnarodowy / międzyregionalny.

Audyt prowadzony jest we wszystkich podmiotach i jednostkach organizacyjnych zaangażowanych we wdrażanie programów i funduszy współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (instytucjach zarządzających, certyfikujących, pośredniczących, wdrażających, podmiotach zaangażowanych w realizację wspólnych programów finansowanych ze środków pochodzących z Unii Europejskiej oraz agencjach płatniczych wraz z podmiotami, do których zostały delegowane zadania).

Czynności audytowe mogą być prowadzone również w podmiotach i jednostkach organizacyjnych wydatkujących, przekazujących i otrzymujących środki (w tym u beneficjentów tych środków).

Ponadto, w związku z prowadzonym audytem, sprawdzeniem objęci mogą być kontrahenci beneficjentów dostarczający towary i usługi, które są przedmiotem refundacji ze środków UE (wszystkie podmioty prowadzące działalność gospodarczą uczestniczące w dostawie tego samego towaru lub usługi będące zarówno dostawcami, jak i nabywcami biorącymi udział pośrednio lub bezpośrednio w dostawie towaru lub usługi).

Przedmiotem badań i ewentualnych ustaleń nie są prawa i obowiązki jednostek - badane jest przede wszystkim funkcjonowanie systemów zarządzania i kontroli.

Na podstawie przedmiotowych przepisów prowadzone będą audyty (w tym związane z zamknięciem pomocy) dotyczące perspektywy 2007-2013 oraz audyty dotyczące perspektywy finansowej 2014-2020.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 16 i 17 projektu ustawy do zadań Szefa KAS przypisane zostały zadania wynikające z rozporządzenia Rady (WE) nr 2173/2005 z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia systemu zezwoleń na przywóz drewna do Wspólnoty Europejskiej FLEGT (Dz. Urz. UE L 347 z 30.12.2005, str. 1) oraz z rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1850 z dnia 13 października 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1007/2009 w sprawie handlu produktami z fok (Dz. Urz. UE L 271 z 16.10.2015, str. 1). Obecnie, zgodnie z ustawą o Służbie Celnej, przedmiotowe zadania są wykonywane przez dyrektora izby celnej.

Uzasadnieniem powierzenia tego zadania Szefowi KAS jest m.in.:

- konieczność koordynacji przekazywania danych statystycznych i publikacji informacji nt. otrzymanych zezwoleń FLEGT,
- konieczność utrzymania spójności rejestru otrzymanych zezwoleń FLEGT,
- konieczność zachowania spójności w kontaktach z danymi państwami partnerskimi, w tym w przypadku niezbędnych weryfikacji zezwoleń w trybie przewidzianym przez każdą z dobrowolnych umów,
- możliwość analizy ew. naruszeń rozporządzeń,
- współpraca z organami centralnymi i Komisją Europejską,
- wykwalifikowana kadra.

W projekcie zaproponowano także przepis (art. 14 ust. 1 pkt 18) dotyczący obowiązku zapewnienia przez Szefa KAS ochrony fizycznej i technicznej osobom zatrudnionym albo pełniącym służbę w jednostkach organizacyjnych KAS, a w uzasadnionych przypadkach także innym osobom, organom i instytucjom państwowym. Powyższe zadanie będzie realizowane w ramach szczególnych uprawnień organów KAS i funkcjonariuszy, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i 130 projektu ustawy. Przedmiotowa regulacja jest powieleniem art. 10 ust. 2 pkt 13 ustawy o kontroli skarbowej, zgodnie z którym przedmiotowe zadanie realizuje Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej.

Przedstawiony powyżej katalog zawiera tylko najważniejsze zadania, które będzie wykonywał Szef KAS, dlatego też przepis art. 14 ust. 1 pkt 19 projektu wskazuje, iż do kompetencji Szefa KAS będzie należało wykonywanie również innych zadań KAS określonych w odrębnych przepisach.

Szef KAS działając w oparciu o art. 14 ust. 2 projektu, będzie mógł wydawać zarządzenia w celu zapewnienia sprawnego i efektywnego wykonywania zadań KAS, w szczególności nadzoru nad działalnością dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych, dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości, dyrektora Centrum Informatyki KAS oraz dyrektorów komórek organizacyjnych urzędu obsługującego ministra oraz kształtowania polityki kadrowej i szkoleniowej w KAS. Powyższe uprawnienie pozwoli Szefowi KAS na realizację swoich ustawowych zadań w celu podniesienia sprawności, efektywności i ujednolicenia działań KAS.

Przewidziane w art. 15 projektu dodatkowe zadanie Szefa KAS jest konsekwencją postanowień ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 218), na mocy której od dnia 1 lipca 2016 r. zacznie obowiązywać m.in. przepis art. 626⁴ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964

r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.) stanowiący, iż notariusz, komornik oraz naczelnik urzędu skarbowego działający jako administracyjny organ egzekucyjny składa wniosek o wpis wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Wniosek opatruje się bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

Zatem w celu realizacji ww. obowiązku, przepis art. 15 projektu wskazuje, iż Szef KAS prowadzi w systemie teleinformatycznym listę naczelników urzędów skarbowych i ich zastępców, zawierającą imię i nazwisko, stanowisko, oznaczenie właściwego urzędu skarbowego, datę powołania naczelnika urzędu skarbowego, datę odwołania lub przeniesienia ze stanowiska naczelnika urzędu skarbowego, informacje o zawieszeniu stosunku pracy oraz datę wygaśnięcia stosunku pracy. Przepis ten będzie miał zastosowanie także do zastępców naczelników urzędów skarbowych. Jednocześnie Szef KAS zostanie zobowiązany do zapewnienia sądom prowadzącym księgi wieczyste dostępu do ww. list za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w celu automatycznej weryfikacji naczelników urzędów skarbowych oraz zastępców ww. naczelników.

Zapisane w art. 16 projektu uprawnienie do żądania od organów administracji publicznej oraz państwowych jednostek organizacyjnych i osób prawnych wszelkich niezbędnych informacji oraz do zlecenia wykonania czynności organom administracji publicznej, państwowym jednostkom organizacyjnym oraz osobom prawnym uprawnionym do kontroli dokumentów ma na celu umożliwienie Szefowi KAS wykonywania funkcji specjalnej jednostki w rozumieniu art. 85 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549). Powyższa regulacja jest tożsama z rozwiązaniem zawartym w art. 17 ustawy o Służbie Celnej, zgodnie z którym przedmiotowe uprawnienia przysługują Szefowi Służby Celnej. Do projektowanej regulacji nie został przeniesiony jedynie art. 17 ust. 3 ustawy o Służbie Celnej, zgodnie z którym w czynnościach zleconych na podstawie ust. 1 pkt 2 mogą uczestniczyć funkcjonariusze upoważnieni przez Szefa Służby Celnej. Z uwagi na informacyjny charakter tej regulacji została ona uznana za zbędną.

Zgodnie z postanowieniami art. 17 i art. 18 projektu, Szef KAS będzie wykonywał swoje zadania na obszarze całego kraju przy pomocy swoich zastępców a także przy pomocy organów KAS, tj.: dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji

skarbowej, naczelników urzędów skarbowych oraz naczelników urzędów celno-skarbowych. Ponadto Szef KAS będzie mógł wykonywać swoje zadania także przy pomocy dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości, dyrektora Centrum Informatyki KAS oraz dyrektorów komórek organizacyjnych Ministerstwa Finansów. Dzięki powyższemu rozwiązaniu Szef KAS uzyska realną możliwość realizacji swoich zadań na terenie całego kraju i możliwość szybkiego reagowania na pojawiające się problemy czy też potrzeby KAS.

Jednocześnie z uwagi na rodzaj zadań, które będą wykonywać zastępcy Szefa KAS, projekt ustawy w sposób szczególny reguluje ich status. Stąd też zgodnie z art. 19 projektu, Szef KAS może mieć nie więcej niż trzech zastępców, w randze podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, którzy będą powoływani przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Finansów.

Zgodnie z ogólną regulacją wskazaną w art. 20 projektu, Szefa KAS zastępuje wyznaczony przez niego Zastępca Szefa KAS. Jednocześnie Szef KAS w drodze zarządzenia będzie określał szczegółowy zakres czynności, które w jego zastępstwie będzie wykonywał Zastępca Szefa KAS.

Przepis art. 21 projektu reguluje kwestię powoływania i funkcjonowania dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej.

Zgodnie z tym przepisem, dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej będzie powoływany przez Ministra Finansów na wniosek Szefa KAS, z dniem wskazanym w akcie powołania. Jednocześnie w art. 21 ust. 3 projektu wprowadzono generalną zasadę, iż dyrektorem Krajowej Informacji Skarbowej można być nie dłużej niż 5 lat. Jedyne wyjątek od ww. reguły wskazano w art. 21 ust. 4 projektu, zgodnie z którym Minister Finansów na wniosek Szefa KAS będzie mógł ww. termin sprawowania funkcji przez dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej przedłużyć nie dłużej niż o kolejne 5 lat. Wprowadzenie powyższych ograniczeń w wyniku z potrzeby uelastycznienia kadry kierowniczej na zachodzące zmiany i nowe potrzeby KAS. Niezmiennie kierownictwo często jest bowiem przeszkodą w dostosowywaniu się administracji do zmiennych warunków otoczenia a także sprzyja powstawaniu nieformalnych powiązań lokalnych.

Zgodnie z projektem osoba odwołana ze stanowiska dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej będzie zachowywać prawo do dotychczasowego wynagrodzenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli dotychczasowe wynagrodzenie jest wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy w KAS (art. 21 ust. 5 projektu).

Art. 22 projektu określa zadania dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej. W pierwszej kolejności wymieniono zadanie polegające na zapewnieniu jednolitej i powszechnie

dostępnej informacji podatkowej i celnej, w tym jej przetwarzanie i udostępnianie. Powyższe oznacza objęcie przez dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej nadzorem wszystkich udzielanych informacji podatkowych jak i wydawanych interpretacji pod względem ich jednolitości jak i jakości informacji przekazywanych przez infolinię, wydziały interpretacji oraz za pośrednictwem portalu podatkowego. W efekcie powyższego przekazywana informacja podatkowa jak i celna będzie bardziej zrozumiała dla podatnika, czy też przedsiębiorcy.

Kolejnym zadaniem dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej będzie prowadzenie spraw dotyczących wydawania interpretacji indywidualnych przepisów prawa podatkowego. Powyższe zadanie w obecnym stanie prawnym wykonywał Minister Finansów za pośrednictwem Biur Krajowej Informacji Podatkowej. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej będzie natomiast wykonywał ww. zadanie w związku z nadaniem mu w ustawie – Ordynacja podatkowa, roli organu podatkowego w sprawach dotyczących wydawania interpretacji indywidualnych przepisów prawa podatkowego.

Organ ten będzie również odpowiedzialny za prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przepisów prawa podatkowego i celnego.

Niezmiernie ważną rolą dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej będzie także realizacja polityki kadrowej i szkoleniowej w odniesieniu do pracowników Krajowej Informacji Skarbowej. Powyższe ma na celu ujednoczenie stosowanej polityki kadrowej i potrzeb szkoleniowych dla całej nadzorowanej organizacji.

Zadaniem dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej będzie także identyfikowanie obszarów zagrożeń mogących mieć wpływ na prawidłowość wykonywania obowiązków podatkowych i celnych.

Zgodnie z art. 22 ust. 2 projektu, dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej będzie realizował swoje zadania na obszarze całego kraju przy pomocy Krajowej Informacji Skarbowej.

Przepis art. 23 projektu wskazuje, iż zastępcę dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej powołuje Szef KAS na wniosek dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej. Przy czym, podobnie jak w przypadku dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, osoba odwołana ze stanowiska zastępcy dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej zachowuje prawo do dotychczasowego wynagrodzenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy w KAS.

W art. 24 – 26 projektu określono zadania i tryb powoływania dyrektora izby administracji skarbowej oraz jego zastępców.

Przepis art. 24 projektu przewiduje, że dyrektora izby administracji skarbowej powołuje Minister Finansów na wniosek Szefa KAS z czasowym ograniczeniem okresu pełnienia funkcji w tej samej jednostce organizacyjnej. Oznacza to, iż tak jak ma to miejsce w przypadku dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, także dyrektorem izby administracji skarbowej, w tej samej jednostce organizacyjnej, będzie można być nie dłużej niż 5 lat. Przy czym Minister Finansów na wniosek Szefa KAS będzie mógł przedłużyć ww. termin, jednak nie dłużej niż o kolejne 5 lat (art. 24 ust. 4 projektu). Osoba odwołana ze stanowiska dyrektora izby administracji skarbowej będzie zachowywać prawo do dotychczasowego wynagrodzenia albo uposażenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy albo służby.

Z kolei zastępcę dyrektora izby administracji skarbowej powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej na wniosek dyrektora izby administracji skarbowej. Powołanie następuje z dniem wskazanym w akcie powołania a osoba odwołana ze stanowiska zastępcy dyrektora izby administracji skarbowej będzie zachowywać, tak samo jak w przypadku dyrektora izby administracji skarbowej, prawo do dotychczasowego wynagrodzenia albo uposażenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy albo służby (art. 26 projektu).

W art. 25 projektu zawarto zadania dyrektora izby administracji skarbowej. Część wymienionych w tym przepisie zadań stanowi powtórzenie, po dokonaniu odpowiedniej modyfikacji, głównych zadań wykonywanych obecnie przez dyrektorów izb skarbowych i dyrektorów izb celnych, na podstawie ustawy o urzędach i izbach skarbowych oraz ustawy o Służbie Celnej. Do nich m.in. należy:

- nadzór nad działalnością naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych, z wyłączeniem zastrzeżonego dla Szefa Krajowej Administracji Skarbowej nadzoru nad czynnościami, o których mowa w art. 110-123, art. 125 i art. 128 projektu (dot. czynności operacyjno-rozpoznawczych),
- rozstrzyganie w drugiej instancji w sprawach należących w pierwszej instancji do naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych. Powyższe jednak nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 77 ust. 1 i art. 80 ust. 1 projektu, tj. spraw, w których rozstrzygnięcie w drugiej instancji dokonuje naczelnik urzędu celno-skarbowego,
- rozstrzyganie w pierwszej instancji w sprawach określonych w odrębnych przepisach (art. 25 ust. 1 pkt 3 projektu),

- ustalanie i udzielanie dotacji przedmiotowych dla przedsiębiorców oraz analizowanie prawidłowości ich wykorzystywania w zakresie określonym przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych (art. 25 ust. 1 pkt 6 projektu).

Do zadań dyrektora izby administracji skarbowej będzie także należało wykonywanie czynności audytowych (wykonywanych obecnie przez Służbę Celną) oraz wykonywanie audytu, o którym mowa w art. 92 ust. 1 pkt 2-6 projektu (art. 25 ust. 1 pkt 4 i 5 projektu). To ostatnie zadanie zostało przejęte z zadań wykonywanych w obecnym stanie prawnym przez kontrolę skarbową (art. 2 ust. 1 pkt 4-5 i 8-11 ustawy o kontroli skarbowej) i dotyczy audytu obejmującego ocenę:

- a) gospodarowania środkami publicznymi innymi niż pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegającymi zwrotowi środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem badania celowości wykorzystania środków zaliczanych do dochodów własnych i subwencji ogólnej jednostki samorządu terytorialnego,
- b) wywiązywania się z warunków finansowania pomocy ze środków, o których mowa w art. 92 ust. 1 pkt 1 i 2 projektu,
- c) wykorzystania i rozporządzania mieniem państwowym,
- d) wykorzystania mienia otrzymanego od Skarbu Państwa w celu realizacji zadań publicznych oraz prawidłowości prywatyzacji mienia Skarbu Państwa,
- e) wypełniania zobowiązań wynikających z udzielonych przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji, w tym wykorzystania środków, których spłatę poręczył lub gwarantował Skarb Państwa, z ich przeznaczeniem.

Niezmiernie ważnym zadaniem, które będzie wykonywał dyrektor izby administracji skarbowej jest prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przepisów prawa podatkowego i celnego, w tym zapobiegającej nieprawidłowemu wypełnianiu obowiązków podatkowych i celnych (art. 25 ust. 1 pkt 7 projektu). Wykonywanie powyższego zadania będzie miało na celu podnoszenie świadomości podatkowej i celnej podatników jak i przedsiębiorców, tak by ww. podmioty dobrowolnie wykonywały swoje obowiązki w zakresie prawa podatkowego i prawa celnego. Stąd też dyrektorzy izb administracji skarbowych będą zobowiązani do podejmowania działań motywujących podatników i przedsiębiorców do postępowania zgodnego z prawem oraz zapobiegającym nieprawidłowemu wypełnianiu obowiązków podatkowych i celnych. Zamierzonym efektem ww. działania będzie zwiększenie wpływów do budżetu państwa, przy jednoczesnym zmniejszeniu kosztów funkcjonowania KAS oraz uniknięcie konieczności podejmowania

działań uciążliwych dla podatników i przedsiębiorców.

Dyrektor izby administracji skarbowej będzie także wykonywał zadania wynikające z przepisów unijnych regulujących statystykę dotyczącą obrotu towarowego pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej (INTRASTAT) oraz obrotu towarowego państw członkowskich Unii Europejskiej z pozostałymi państwami (EXTRASTAT). Jednakże w odróżnieniu do obecnego stanu prawnego, dyrektor izby administracji skarbowej będzie również prowadził postępowania w zakresie INTRASTAT (art. 25 ust. 1 pkt 8 projektu).

Powyższa zmiana wynika z faktu, iż zgodnie z dotychczasowym brzmieniem art. 2 ust. 3 ustawy o Służbie Celnej, do zadań Służby Celnej należy wykonywanie zadań wynikających z przepisów wspólnotowych regulujących statystykę dotyczącą obrotu towarowego pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej (INTRASTAT) oraz obrotu towarowego państw członkowskich Unii Europejskiej z pozostałymi państwami (EXTRASTAT). Brzmienie tego przepisu nie wyczerpuje w całości zakresu czynności wykonywanych przez organ celny w ramach wykonywania ww. zadań. Zgodnie bowiem z postanowieniami art. 100 i 101 ustawy Prawo celne, w celu prawidłowego wywiązania się z zadań w zakresie ewidencji i statystyki dotyczącej obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty, organ celny prowadzi postępowania w sprawie wezwań, upomnień i nałożenia kary. Zgodnie natomiast z postanowieniami art. 102 Prawa celnego, do postępowania w sprawach ewidencji i statystyki dotyczącej obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty, w zakresie nieuregulowanym przepisami wspólnotowymi regulującymi statystykę dotyczącą obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty, przepisami o statystyce publicznej oraz przepisami niniejszej ustawy, stosuje się odpowiednio przepisy art. 12, rozdziału 14 działu III oraz działów IV i VIIIa ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. Dodatkowo w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie zgłoszeń INTRASTAT (Dz. U. Nr 216, poz. 1422, z późn. zm.), zgodnie z delegacją zawartą w art. 98 ust. 2 pkt 3 Prawa celnego, został określony organ celny właściwy w sprawie zgłoszeń INTRASTAT.

W związku z powyższym zasadne stało się wskazanie, iż do zadań dyrektora izby administracji skarbowej wykonywanego w zakresie ewidencji i statystyki dotyczącej obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty będzie należało także prowadzenie postępowań w tym zakresie.

Kolejne wymienione w art. 25 ust. 1 pkt 9 projektu zadanie dyrektora izby administracji skarbowej dotyczy realizacji polityki kadrowej i szkoleniowej w izbie administracji skarbowej w rozumieniu art. 37 projektu, który wskazuje, iż izba administracji

skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi oraz urzędami celno-skarbowymi w sprawach organizacyjno-finansowych stanowi jednostkę organizacyjną, której kierownikiem jest dyrektor izby administracji skarbowej. Oznacza to, iż dyrektor izby administracji skarbowej będzie realizował politykę kadrową i szkoleniową także wobec pracowników izby administracji skarbowej realizujących zadania w podległych mu urzędach skarbowych oraz urzędach celno-skarbowych.

Ponadto, do zadań dyrektora izby administracji skarbowej będzie należało również wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

Dyrektor izby administracji skarbowej wykonuje swoje zadania przy pomocy izby administracji skarbowej i jest on organem wyższego stopnia w stosunku do naczelnika urzędu skarbowego i naczelnika urzędu celno-skarbowego (art. 25 ust. 2 i 3 projektu).

W przepisach art. 27-34 projektu określono zadania oraz tryb powoływania naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych oraz ich zastępców.

Zarówno naczelników urzędów skarbowych, jak i naczelników urzędów celno-skarbowych będzie powoływał Szef KAS na wniosek dyrektora izby administracji skarbowej (art. 27 i 32 projektu). Powołanie ww. organów KAS będzie następowało z dniem wskazanym w akcie powołania. Jednocześnie, tak jak w przypadku dyrektora izby administracji skarbowej, także naczelnikiem urzędu skarbowego oraz naczelnikiem urzędu celno-skarbowego, w tej samej jednostce organizacyjnej, będzie można być nie dłużej niż 5 lat. Przy czym Szefa KAS na wniosek dyrektora izby administracji skarbowej będzie mógł przedłużyć ww. termin, jednak nie dłużej niż o kolejne 5 lat. Osoba odwołana ze stanowiska naczelnika urzędu skarbowego albo naczelnika urzędu celno-skarbowego będzie zachowywać prawo do dotychczasowego wynagrodzenia albo uposażenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy albo służby.

Z kolei zastępcę naczelnika urzędu skarbowego jak i zastępcę naczelnika urzędu celno-skarbowego będzie powoływał dyrektor izby administracji skarbowej na wniosek odpowiednio naczelnika urzędu skarbowego oraz naczelnika urzędu celno-skarbowego (art. 31 i art. 34 projektu). Powołanie ww. zastępców będzie następować z dniem wskazanym w akcie powołania. Jednocześnie projekt ustawy gwarantuje, iż osoba odwołana ze stanowiska zastępcy naczelnika urzędu skarbowego albo zastępcy naczelnika urzędu celno-skarbowego będzie zachowywać prawo do dotychczasowego wynagrodzenia albo uposażenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy albo służby.

W art. 28 projektu wymieniono zadania naczelnika urzędu skarbowego, związane z szeroko pojętym poborem danin, które dotychczas wykonywane były przez naczelnika urzędu skarbowego, dyrektora izby celnej oraz naczelnika urzędu celnego.

Wśród zadań naczelnika urzędu skarbowego należy wskazać:

- ustalanie, określanie, pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz innych należności na podstawie odrębnych przepisów,
- pobór należności celnych oraz innych opłat, związanych z przywozem i wywozem towarów,
- wykonywanie zadań wierzyciela należności pieniężnych - określonych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- wykonywanie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych - zgodnie z przepisami ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- prowadzenie ewidencji podatników i płatników,
- wykonywanie kontroli podatkowej oraz czynności sprawdzających - na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa,
- współpraca w zakresie wymiany informacji podatkowych i finansowych z państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz z państwami spoza Unii Europejskiej określonych przepisami prawa międzynarodowego,
- realizacja zadań związanych z udzielaniem oraz korzystaniem z pomocy państw członkowskich oraz państw trzecich przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych,
- wykonywanie kar i środków karnych oraz wykonywanie zabezpieczania kar i środków karnych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. poz. 557, z późn. zm.) oraz w Kodeksie karnym skarbowym.

Dodatkowo, zadaniem naczelnika urzędu skarbowego będzie zapewnienie obsługi i wsparcia podatnika oraz płatnika w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych (art. 28 ust. 1 pkt 5 projektu). Przy czym w art. 28 ust. 3 projektu zdefiniowano ww. zadanie, analogicznie jak w ustawie o administracji podatkowej, jako działania polegające na udzielaniu pomocy w samodzielnym, prawidłowym i dobrowolnym wypełnianiu obowiązków podatkowych, realizowanych w szczególności przez centrum obsługi. Oznacza to, iż naczelnik urzędu skarbowego będzie zobowiązany do zapewnienia podatnikom i płatnikom wysokiej jakości obsługi, ukierunkowanej na sprawne i profesjonalne załatwienie indywidualnych spraw podatników i płatników. Powyższe działanie przyczyni się do

oczekiwanego zwiększenia poziomu dobrowolnego wypełniania obowiązków podatkowych, a tym samym do wzrostu wpływów dochodów budżetowych.

Projekt ustawy przewiduje także, że naczelnik urzędu skarbowego będzie właściwy w zakresie rozpoznawania, wykrywania, zapobiegania i zwalczania przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych określonych w Kodeksie karnym skarbowym jak i przestępstw określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz ścigania ich sprawców. W obecnym stanie prawnym postępowania przygotowawcze z zakresu spraw karnych skarbowych prowadzą urzędy skarbowe, urzędy celne i inspektorzy kontroli skarbowej, natomiast ściganiem przestępstw z ustawy o rachunkowości zajmują się urzędy skarbowe i inspektorzy kontroli skarbowej.

Ponadto, do zadań naczelnika urzędu skarbowego będzie należało wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach (art. 28 ust. 1 pkt 12 projektu).

Przepis art. 28 ust. 2 projektu wskazuje, iż naczelnik urzędu skarbowego dysponuje środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunkach bankowych obsługującego go urzędu. Powyższe wynika z faktu, iż naczelnik urzędu skarbowego będzie uprawniony przede wszystkim do poboru podatków, należności celnych oraz innych opłat, związanych z przywozem i wywozem towarów. Tym samym organ ten będzie zobligowany do m.in. gromadzenia wpływów podatkowych i celnych, obsługi zwrotów, nadpłat i dystrybucji należności dla budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego. W związku z powyższym naczelnik urzędu skarbowego uzyska prawo do dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunkach bankowych.

Naczelnik urzędu skarbowego wykonuje swoje zadania przy pomocy urzędu skarbowego (art. 28 ust. 4 projektu).

Jednocześnie wzorem podobnych rozwiązań zawartych w ustawie o administracji podatkowej, w art. 29 projektu wskazano, iż w centrach obsługi będą przyjmowane podania i deklaracje, wydawane zaświadczenia, udzielane wyjaśnienia w zakresie przepisów prawa podatkowego, w tym także podmiotom, które dopiero zamierzają podjąć działalność gospodarczą a także udzielane informacje w zakresie sposobu wypełniania zeznań i deklaracji podatkowych. Obsługa i wsparcie podatnika będą realizowane także poprzez udostępnienie stanowiska komputerowego umożliwiającego podatnikom dostęp do portalu podatkowego.

Istotne jest również, iż tak jak ma to miejsce w obecnym stanie prawnym, podatnik będzie mógł w każdym centrum obsługi, niezależnie od terytorialnego zasięgu działania naczelnika urzędu skarbowego, składać podania i deklaracje podatkowe, otrzymywać zaświadczenia oraz wyjaśnienia w zakresie przepisów prawa podatkowego. Przy tym obsługa

i wsparcie realizowana w centrum obsługi nie obejmuje sporządzania dla podatnika pism, opinii, zeznań oraz deklaracji podatkowych.

W art. 30 projektu zawarto uprawnienie dla naczelnika urzędu skarbowego do powierzenia prowadzenia, w jego imieniu, niektórych spraw należących do właściwości tego organu, jednostce samorządu terytorialnego lub związkowi takich jednostek, jeżeli odrębne przepisy tak stanowią.

Zaproponowana powyżej regulacja jest wzorowana na obowiązującej już obecnie w ww. zakresie rozwiązaniach zawartych w ustawie o administracji podatkowej.

Powierzenie prowadzenia spraw następuje na podstawie porozumienia naczelnika urzędu skarbowego z jednostką samorządu terytorialnego lub związkiem takich jednostek i będzie zawierane zgodnie z normą z art. 167 ust. 4 Konstytucji RP stanowiącą, iż zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych. Przy czym ww. porozumienie może stanowić, że powierzenie prowadzenia spraw następuje bez przekazania środków finansowych na ich realizację. Do porozumienia stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o samorządzie gminnym.

W przepisie art. 33 ust. 1 projektu określono katalog zadań naczelnika urzędu celno-skarbowego, którego istotą funkcjonowania będzie przede wszystkim wykrywanie i zwalczanie nieprawidłowości na wielką skalę, w sytuacjach, gdy rozmiary, złożoność i stopień oddziaływania występujących uchybień w sposób istotny wpływają na system bezpieczeństwa finansowego państwa.

Stąd też, w pkt 1 ww. przepisu wskazano, że do zadań tego naczelnika należy wykonywanie nowego rodzaju kontroli, tj. kontroli celno-skarbowej, którą szczegółowo określono w Rozdziale 1 Działu V niniejszego projektu. Zakres tej kontroli opisany w art. 50 projektu będzie obejmował m.in. kontrolę przestrzegania przepisów prawa podatkowego, prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, kontrolę przestrzegania przepisów regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych, przepisów prawa dewizowego w zakresie ograniczeń i obowiązków określonych dla rezydentów i nierezydentów oraz warunków udzielonych na ich podstawie zezwoleń dewizowych, a także warunków wykonywania działalności kantorowej.

Ponadto, kontrola celno-skarbowa będzie prowadzona także w innych szczegółowo wymienionych w art. 50 ust. 2 projektu przypadkach, z wyjątkiem kontroli, o której mowa w art. 50 ust. 2 pkt 9 projektu, tj. kontrola prawidłowości i prawdziwości oświadczeń o stanie

majątkowym składanych przez osoby pełniące służbę lub zatrudnione w KAS. Kontrolę celno-skarbową w ww. przypadku będzie bowiem wykonywał jedynie Szef KAS.

Zadanie określone w art. 33 ust. 1 pkt. 2 projektu dotyczy ustalania i określania podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz innych należności na podstawie odrębnych przepisów. Wykonywanie powyższego zadania będzie wynikało z innych ustaw, jak np. z nowelizowanej ustawy o podatku akcyzowym, która zakłada, iż naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie organem podatkowym właściwym w zakresie akcyzy z tytułu importu i eksportu wyrobów akcyzowych. Ponadto naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie właściwy do określania podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów.

Kolejne zadanie wymienione w art. 33 ust. 1 pkt 3 projektu upoważnia ww. organ do rozstrzygania w drugiej instancji w sprawach, o których mowa w art. 77 ust. 1 i art. 80 ust. 1 projektu. Oznacza to, iż naczelnik urzędu celno-skarbowego jako organ drugiej instancji będzie rozpatrywał złożone przez kontrolowanych odwołania od decyzji wydanych przez ten organ w pierwszej instancji. Powyższe będzie miało miejsce w przypadku, gdy naczelnik urzędu celno-skarbowego wyda decyzję o dokonaniu zabezpieczenia zobowiązania podatkowego oraz należności celnych na majątku kontrolowanego oraz gdy ww. organ wyda decyzję w wyniku przekształcenia kontroli celno-skarbowej w postępowanie podatkowe.

Przyznanie ww. uprawnień naczelnikowi urzędu celno-skarbowego znacznie przyspieszy prowadzenie postępowań celno-skarbowych, a w konsekwencji doprowadzi do szybszego wydania decyzji ostatecznej w administracyjnym toku postępowania. Podatnik zaś, tak jak jest to w obecnym stanie prawnym, będzie nadal mógł zaskarżyć przedmiotową decyzję do sądu administracyjnego.

Następne zadania wymienione w art. 33 ust. 1 pkt 4-8 projektu, to odzwierciedlenie zadań, które w obecnym stanie prawnym wykonuje już administracja skarbową i Służba Celna. Do zadań tych m.in. należy:

- prowadzenie urzędowego sprawdzenia,
- obejmowanie towarów procedurami celnymi oraz wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa celnego,
- wymiar należności celnych i podatkowych oraz innych opłat, związanych z przywozem i wywozem towarów,
- prowadzenie w pierwszej instancji postępowań w sprawach celnych przewidzianych przepisami prawa celnego oraz w sprawach podatkowych związanych z przywozem lub wywozem towarów,

- rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz ściganie ich sprawców, w zakresie określonym w Kodeksie karnym skarbowym oraz rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz ściganie ich sprawców.

Naczelnik urzędu celno-skarbowego przejmie również w całości zadanie wykonywane dotychczas przez naczelnika urzędu celnego oraz dyrektora izby celnej w zakresie prowadzenia postępowań przygotowawczych, w przypadku ujawnienia przez Służbę Celno-Skarbową przestępstw i wykroczeń przeciwko: zdrowiu, dobrom kultury, ochronie własności intelektualnej, ochronie przyrody, środowisku, wymiarowi sprawiedliwości, ograniczeniom obrotu towarami i technologiami o znaczeniu strategicznym oraz prekursorzy materiałów wybuchowych podlegające ograniczeniom (art. 33 ust. 1 pkt 9 projektu). Przy czym projekt, w odróżnieniu od obecnego stanu prawnego, przewiduje rozszerzenie ścigania przestępstw i wykroczeń przeciwko przyrodzie o czyny przestępcze określone w art. 131 pkt 4 w zakresie, o którym mowa w art. 73 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.) oraz w art. 131 pkt 14 tej ustawy.

Powyższe związane jest z dostosowaniem postanowień ww. ustawy z zadaniami przypisanymi Służbie Celno-Skarbowej. Jak bowiem wynika z art. 131 pkt 4 ww. ustawy podlega karze aresztu albo grzywny, kto narusza zakazy dotyczące zwierząt niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi, o których mowa w art. 73 ust. 1 tej ustawy. Z kolei w myśl art. 73 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy zabrania się sprowadzania z zagranicy żywych zwierząt gatunków niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi. Kontrolą tej będzie natomiast dokonywał naczelnik urzędu celno-skarbowego, wykonujący swoje zadania na granicy. Stąd też uzasadnione jest by ten też organ KAS dokonywał ścigania za popełnienie ww. czynu zabronionego.

Podobnie, wykroczenia określone w art. 131 pkt 14 ww. ustawy o ochronie przyrody polegające na naruszeniu zakazów przewożenia przez granicę roślin, zwierząt lub grzybów, objętych ochroną gatunkową na podstawie przepisów polskiego prawa krajowego, będzie ujawniała Służba Celno-Skarbowa na granicy. Dlatego też naczelnik urzędu celno-skarbowego i w tym przypadku uzyska uprawnienia do ścigania przedmiotowych czynów zabronionych.

Ponadto w art. 33 ust. 1 pkt 9 lit. g i h projektu dodatkowo przewidziano, iż naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie także uprawniony do ścigania przestępczości akcyzowej w obszarze obrotu alkoholem i napojami spirytusowymi, wskazanym w art. 12a, art. 13 i art. 14 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów

tytoniowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 103 i 1893) oraz w art. 41, art. 43 i art. 44 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 144, z późn. zm.).

Powyższe uprawnienie pozwoli na prowadzenie samodzielnych postępowań karnych przez naczelnika urzędu celno-skarbowego np. w przypadku ujawnienia nielegalnych rozlewni i odkaźalni alkoholu. Samodzielne kontrole ograniczą w znacznym stopniu dodatkowe czynności, które należy wykonać w przypadku ujawnienia nielegalnej wytwórni alkoholu lub papierosów, wynikające z podziału ról w jednej sprawie pomiędzy Służbą Celno-Skarbową i inną służbą. Jednocześnie należy zauważyć, iż w obecnym stanie prawnym Służba Celna doraźnie kontroluje całość legalnej działalności związanej z produkcją i obrotem napojami alkoholowymi oraz wyrobami tytoniowymi. Przy tym niejednokrotnie zdarza się, że pod pozorem legalnej działalności w zakresie produkcji, obrotu wyrobami alkoholowymi oraz obrotu wyrobami chemicznymi zawierającymi alkohol skażony, podmioty dokonują fikcyjnej sprzedaży wyrobów za pomocą kasy fiskalnej lub odkażają alkohol. Możliwość prowadzenia kontroli przez naczelnika urzędu celno-skarbowego w zakresie odkażania alkoholu, zwiększy skuteczność działań oraz pozwoli na nieangażowanie innych służb, które dotychczas materiały z działań przekazywały organom Służby Celnej w celu prowadzenia postępowań.

Naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie także uprawniony do rozpoznawania, wykrywania, zapobiegania i zwalczania przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyprowadzania z jej terytorium m. in. prekursorów materiałów wybuchowych podlegające ograniczeniom (art. 33 ust. 1 pkt 9 lit. j projektu ustawy). Przedmiotowe zadanie zostało nałożone na Służbę Celną na mocy art. 18 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o bezpieczeństwie obrotu prekursorami materiałów wybuchowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 669). Stąd będzie również realizowane przez KAS.

Kolejne zadanie naczelnika urzędu celno-skarbowego, wskazane w art. 33 ust. 1 pkt 10 projektu, będzie dotyczyło rozpoznawania, wykrywania, zapobiegania i zwalczania przestępstw określonych w art. 258 kk (przestępczość zorganizowana oraz udział w zorganizowanej grupie przestępczej), art. 270 kk (falszerstwo materialne), art. 271 kk (falszerstwo intelektualne), art. 273 kk (używanie dokumentów poświadczających nieprawdę zawierających falszerstwo intelektualne) oraz art. 286 § 1 kk (oszustwo), w związku z którymi nastąpiło uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności publicznoprawnej, oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez KAS.

Wykonywanie przedmiotowego zadania będzie miało istotne znaczenie dla zwalczania m.in. tzw. karuzel podatkowych, polegających na wyłudzeniu podatku od towarów i usług poprzez wystawianie fikcyjnych faktur VAT. W obecnym stanie prawnym finansowe organy postępowania przygotowawczego nie mają bowiem uprawnień do prowadzenia postępowań w sprawach o ww. przestępstwa powszechne, które pozostają w nierozdzielalnym związku z przestępstwami skarbowymi (np. udział w zorganizowanej grupie przestępczej, podrabianie dokumentów). Zatem powierzenie wykonywania powyższego zadania naczelnikowi urzędu celno-skarbowego przyczyni się do bardziej efektywnego zwalczania przestępczości, w tym przestępczości skarbowej jak również zmniejszy koszty ścigania ww. rodzaju przestępstw albowiem tego rodzaju sprawy nie będą już przekazywane do prowadzenia przez prokuraturę.

Przepis art. 33 ust. 1 pkt 11 projektu przewiduje, iż do zadań naczelnika urzędu celno-skarbowego będzie należało wykonywanie czynności, o których mowa w art. 110-114, art. 116, art. 118 - 120, art. 122-123, art. 125, art. 128 ust. 2-4 i art. 130 projektu. Zatem naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie uprawniony do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych w celu zwiększenia skuteczności wykonywania przez organy KAS ustawowych zadań związanych m.in. z realizacją dochodów z podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, realizacją dochodów z należności celnych oraz innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów. Naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie również upoważniony do prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych w celu rozpoznawania, wykrywania, zapobiegania, zwalczania oraz ścigania sprawców przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz przestępstw i wykroczeń określonych w art. 2 ust. 1 pkt 14-16 projektu.

Do katalogu zadań naczelnika urzędu celno-skarbowego dodano w art. 33 ust. 1 pkt 12 projektu zadanie dotyczące współpracy w zakresie wymiany informacji podatkowych, celnych i finansowych z państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz z państwami spoza Unii Europejskiej określonych przepisami prawa międzynarodowego. Powyższe zadanie polega przede wszystkim na prowadzeniu postępowań w zakresie współpracy międzynarodowej wynikającej z ustawy z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1289 oraz z 2015 r. poz. 211).

Zadaniem naczelnika urzędu celno-skarbowego będzie także prowadzenie działalności analitycznej, prognostycznej i badawczej oraz analizy ryzyka dotyczącej zjawisk występujących w obszarze właściwości. Zatem ww. organ, w ramach swojej właściwości, w celu przeciwdziałania występowaniu zjawisk szkodliwych dla systemu podatkowego i

celnego, będzie mógł gromadzone przez siebie dane i informacje poddawać odpowiednim procesom analizy i syntezy (zgodnie z metodologią naukową) oraz stosować w ww. zakresie metody prognostyczne. Z kolei stosowanie analizy ryzyka będzie miało istotny wpływ na skuteczność wykonywania przez naczelnika urzędu celno-skarbowego zadań, gdyż powyższe działanie będzie miało na celu rozpoznanie i oszacowanie ryzyka prawdopodobieństwa wystąpienia naruszenia przepisów prawa. Zastosowanie powyższego narzędzia będzie więc służyć ww. organowi do szybkiego i skutecznego reagowania na istotne zagrożenia mające wpływ na spójność systemu podatkowego i celnego oraz zapewniać należytą realizację wpływów do budżetu państwa z tytułu zobowiązań podatkowych i celnych.

Zawarte w art. 33 ust. 1 pkt 14 projektu zadanie polegające na zapewnianiu ochrony fizycznej i technicznej osobom zatrudnionym albo pełniącym służbę w jednostkach organizacyjnych KAS, a w uzasadnionych przypadkach także innym osobom, organom i instytucjom państwowym zostało przeniesione z ustawy o kontroli skarbowej. Przedmiotowe zadanie będą wykonywali przeszkoleni funkcjonariusze pełniący służbę w urzędzie celno-skarbowym, uprawnieni m.in. do użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Ponadto naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie także wykonywał inne zadania określone w odrębnych przepisach.

Przepis art. 35 projektu dotyczy funkcjonującego już, na podstawie postanowień ustawy o administracji podatkowej, Centralnego Rejestru Danych Podatkowych (CRDP), który będzie również wykorzystywany do wykonywania ustawowych zadań przez organy KAS. Rejestr ten będzie prowadzony w systemie teleinformatycznym, zaś administratorem danych w nim zawartych będzie Szef KAS. W rejestrze tym będą gromadzone i przetwarzane dane pochodzące w szczególności z deklaracji składanych przez podatników, płatników i ich następców prawnych, jak również z decyzji, postanowień oraz innych dokumentów związanych z obowiązkami wynikającymi z przepisów prawa podatkowego. Ponadto w CRDP będą także gromadzone oraz przetwarzane dane wynikające z tytułów wykonawczych i innych dokumentów przekazanych naczelnikowi urzędu skarbowego w celu realizacji jego zadań w zakresie wykonywania egzekucji administracyjnej należności pieniężnych. Przewiduje się także, że będzie on służył przetwarzaniu danych zgromadzonych w Centralnym Rejestrze Podmiotów - Krajowej Ewidencji Podatników. Zobowiązanymi do wprowadzania do ww. Rejestru przedmiotowych danych będą: Szef KAS, dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektor izby administracji skarbowej, naczelnik urzędu skarbowego oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego.

Dział III. Jednostki organizacyjne Krajowej Administracji Skarbowej

W art. 36 projektu wymieniono wszystkie jednostki organizacyjne, które będą funkcjonować w KAS. Należą do nich: komórki organizacyjne urzędu obsługującego ministra, Krajowa Informacja Skarbowa, izby administracji skarbowej, urzędy skarbowe, urzędy celno-skarbowe, Krajowa Szkoła Skarbowości oraz Centrum Informatyki KAS. Przy czym, w celu sprawnego i efektywnego wykonywania zadań KAS, Minister Finansów będzie mógł w drodze rozporządzenia tworzyć oddziały jednostek organizacyjnych KAS, określając terytorialny zasięg ich działania oraz siedzibę.

Wszystkie ww. jednostki organizacyjne KAS bezpośrednio podlegają Szefowi KAS (art. 38 projektu).

Jednocześnie, wzorem podobnych rozwiązań, przewidzianych w ustawie o urzędach i izbach skarbowych, w art. 37 projektu wprowadzono regulację wskazującą, iż w sprawach organizacyjno-finansowych izba administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi oraz urzędami celno-skarbowymi, stanowi jednostkę organizacyjną, której kierownikiem jest dyrektor izby administracji skarbowej. Oznacza to skonsolidowanie na poziomie izby administracji skarbowej wszystkich procesów pomocniczych, które będą realizowane w podległych urzędach skarbowych i urzędach celno-skarbowych. Dotyczy to przede wszystkim obsługi finansowej i kadrowej jednostki organizacyjnej, zarządzania majątkiem, remontami i inwestycjami, zamówieniami publicznymi, obsługą informatyczną, audytem, kontrolą zarządczą, zarządzaniem jakością, komunikacją, informacjami prawnie chronionymi i bhp. Powyższe zadania będzie zatem realizowała izba administracji skarbowej a jej dyrektor będzie odpowiedzialny za racjonalne i celowe zarządzanie tym majątkiem.

W efekcie powyższego oraz powierzenia zarządzania środkami finansowymi tylko dyrektorowi izby administracji skarbowej, nastąpi realne zwiększenie efektywności ekonomicznej działania KAS przy jednoczesnym obniżeniu kosztów jej funkcjonowania.

Ponadto, konsolidacja procesów pomocniczych korzystnie wpłynie na wydajność i szybkość działania KAS, bowiem dyrektor izby administracji skarbowej będzie mógł, w zależności od uzasadnionych potrzeb, dokonywać bardziej elastycznego zarządzania kadrami oraz zasobami finansowymi i rzeczowymi, a także ukierunkowania aktywności na realizację zadań priorytetowych, służących interesom jej interesariuszy, przede wszystkim podatników i przedsiębiorców.

W art. 39 projektu zawarto delegację dla Ministra Finansów do określenia, w drodze zarządzenia, organizacji Krajowej Informacji Skarbowej, izby administracji skarbowej,

urzędu skarbowego, urzędu celno-skarbowego, Krajowej Szkoły Skarbowości oraz Centrum Informatyki KAS a także nadania im statutów.

Z kolei przepis art. 40 projektu zawiera delegację ustawową dla Ministra Finansów do tworzenia w drodze zarządzenia, w ramach jednostek organizacyjnych KAS, laboratoriów oraz określenia ich organizacji i zakresu działania, w celu prawidłowej realizacji zadań KAS.

W art. 41-42 projektu zawarto regulacje dotyczące nowo tworzonej jednostki organizacyjnej jaką jest Krajowa Szkoła Skarbowości.

Zapotrzebowanie na powstanie Krajowej Szkoły Skarbowości (Szkoły) występuje już od początku transformacji polskiej administracji podatkowej i wynika z potrzeby specjalistycznego przygotowywania do zawodu, ciągłego przekwalifikowania i doszkalania. Celem Szkoły będzie kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr KAS oraz kadr innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Finansów lub przez niego nadzorowanych, w tym departamentów Ministerstwa Finansów.

Zatem, pracownicy i funkcjonariusze KAS będą mieli możliwość nie tylko przygotowania się do wykonywania zawodu, ale także podnoszenia poziomu swej wiedzy i umiejętności.

Zgodnie z zapisami projektu ustawy do zadań Szkoły będzie należało w szczególności:

- realizacja polityki szkoleniowej Szefa Krajowej Administracji Skarbowej,
- koordynowanie działalności szkoleniowej w KAS,
- tworzenie i rozwój systemu szkoleń.

Działalnością Szkoły będzie kierował dyrektor, powoływany przez Szefa KAS, natomiast zastępcę dyrektora Szkoły będzie powoływał Szef KAS na wniosek dyrektora Szkoły. Powołanie będzie następować z dniem wskazanym w akcie powołania. Jednocześnie osoba odwołana ze stanowiska dyrektora Szkoły lub zastępcy dyrektora Szkoły zachowa prawo do dotychczasowego wynagrodzenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy albo służby.

Z kolei przepisy art. 43 i art. 44 projektu regulują kwestię funkcjonowania nowo tworzonego Centrum Informatyki KAS (Centrum), stanowiącego samodzielną jednostkę organizacyjną w ramach struktury KAS. Celem działania Centrum będzie zapewnienie efektywnego i optymalnego ekonomicznie zarządzania zasobami i systemami informatycznymi będącymi w dyspozycji resortu finansów. Centrum powstanie na bazie zasobów majątkowych, osobowych i kompetencyjnych funkcjonującego dotychczas w strukturze centrali Ministerstwa Finansów oraz częściowo z lokalnych zasobów jednostek terenowych administracji celnej i skarbowej.

W art. 43 projektu zawarto ramy działalności Centrum, które będzie dostarczało usługi informatyczne jednostkom organizacyjnym KAS. Działalnością Centrum będzie kierował dyrektor, powoływany przez Szefa KAS. Z kolei zastępcę dyrektora Centrum będzie powoływał Szef KAS na wniosek dyrektora Centrum. Powołanie będzie następować z dniem wskazanym w akcie powołania.

Jednocześnie osoba odwołana ze stanowiska dyrektora Centrum lub zastępcy dyrektora Centrum zachowa prawo do dotychczasowego wynagrodzenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy albo służby (art. 44 projektu).

Dział IV. Pomoc i informacje

Proponowane przepisy art. 45-49 ustawy dotyczą pozyskiwania informacji przez organy Krajowej Administracji Skarbowej i stanowią rozwinięcie dotychczas obowiązujących przepisów ustaw: Ordynacja podatkowa, o służbie celnej oraz o kontroli skarbowej. Powyższe wynika ze skumulowania dotychczasowych zadań i uprawnień organów podatkowych, kontroli skarbowej oraz organów służby celnej w ramach organów Krajowej Administracji Skarbowej.

W art. 45 wskazano uprawnienia organów KAS do zbierania i wykorzystywania informacji oraz występowania o udostępnienie dokumentów zawierających informacje o zdarzeniach mających bezpośredni wpływ na powstanie lub wysokość zobowiązania podatkowego lub należności celnych od osób prawnych, jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Przepis ten daje organom KAS również prawo do zbierania i przetwarzania danych osobowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135), także bez wiedzy i zgody osoby, której dane te dotyczą.

Zbieranie informacji od ww. podmiotów odbywa się na podstawie postanowienia, na które przysługuje zażalenie. W zakresie zażaleń ustawa odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów Ordynacji podatkowej.

Przepis ust. 5 tego artykułu wprowadza możliwość nałożenia kary pieniężnej przez właściwe organy KAS w toku podejmowanych przez nie czynności. *Ratio legis* tej regulacji stanowi zdyscyplinowanie podmiotów, których zachowanie ma wpływ na sprawny przebieg czynności urzędowych podejmowanych przez organy KAS. Możliwość stosowania kar pieniężnych w omawianym przepisie obejmuje wszystkie podmioty, od których organ KAS na podstawie

uregulowań projektu ma prawo oczekiwać określonego zachowania w związku z podejmowanymi czynnościami urzędowymi.

Kara porządkowa nakładana na podstawie tego przepisu stanowi sankcję administracyjną, nie jest więc karą w znaczeniu przepisów prawa karnego. Mimo że nie jest to typowa norma prawa karnego, przy jej stosowaniu organ KAS powinien nawiązywać do niektórych zasad prawa karnego, takich jak na przykład zasada adekwatności kary. Przy ogólnym zagrożeniu karą porządkową do 10.000 zł, wymiar kary w konkretnym przypadku powinien być, w świetle całokształtu okoliczności sprawy, sprawiedliwy i uzasadniony, a także wystarczający dla zapewnienia wykonania ze strony podmiotu wymaganego prawem zachowania. Ta zasada adekwatności będzie znajdowała wyraz w konieczności sporządzenia uzasadnienia decyzji o nałożeniu kary pieniężnej, w tym o jej konkretnej wysokości. W przypadku naruszenia tej zasady, decyzja taka podlegać będzie uchyleniu lub zmianie w drodze kontroli odwoławczej. Przepis art. 45 ust. 5 projektu nie zawiera wyraźnego wyartykułowania tzw. zasady miarkowania. Stanowiska orzecznictwa i doktryny są jednak zbieżne w tej materii, a zostały wydane na gruncie obowiązywania Rozdziału 22 Działu IV Ordynacji podatkowej, która również nie zawiera normy wprost nakazującej stosowanie tzw. zasady miarkowania wysokości kary pieniężnej.

Z uwagi na porządkowy kary pieniężnej nakładanej w związku z niewypełnieniem określonych prawem obowiązków związanych z funkcjonowaniem organów państwa, tzw. zasada miarkowania nie została wprowadzona również do Rozdziału 31 Kodeksu postępowania karnego. A cel kary pieniężnej nakładanej przez sąd w postępowaniu karnym w trybie art. 285 kpk, jest tożsamy z celem kary porządkowej ujętej w normie art. 45 ust. 5 projektu ustawy.

Zakres przedmiotowy stosowania kar pieniężnych został określony w ust. 1-3 projektowanego art. 45. Zawarty w nich katalog zachowań podmiotów jest katalogiem zamkniętym, co oznacza, że dyscyplinowanie karą porządkową w innych sytuacjach jest niedopuszczalne.

Art. 46 nakłada na jednostki administracji rządowej i samorządowej, państwowe osoby prawne oraz państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne obowiązek współdziałania, nieodpłatnego udostępniania informacji w sprawach indywidualnych oraz udzielania pomocy, w tym pomocy technicznej, organom KAS przy wykonywaniu ich zadań, a także udzielania przez te podmioty dostępu do informacji gromadzonych w aktach spraw, zbiorach danych, ewidencjach i rejestrach, w tym również informacji zapisanych w postaci elektronicznej.

Uprawnienie, obejmujące wszystkie organy KAS, w zakresie zbierania i wykorzystywania niezbędnych informacji zawierających dane osobowe oraz przetwarzania ich w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, również bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą, wskazano także w art. 47.

Uprawnienia te dotyczą określonego katalogu przypadków tj.:

- 1) realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa publicznego, ważnego interesu ekonomicznego lub finansowego Państwa lub Unii Europejskiej,
- 2) postępowań prowadzonych w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe,
- 3) prowadzonymi postępowaniami w sprawach o przestępstwa lub wykroczenia, o których mowa w:
 - ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i w ustawie o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach,
 - ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych i w ustawie Prawo własności przemysłowej,
 - ustawie o ochronie przyrody,
 - ustawie o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych,
 - ustawie o wyrobie napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych,
 - Kodeksie karnym w zakresie wskazanym w projekcie,
 - ustawie o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa,
 - w ustawie o rachunkowości.

Ustawodawca zawarł również ograniczenia dla organów KAS do pozyskiwania, wykorzystywania i przetwarzania danych, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych. Może to nastąpić wyłącznie w sytuacjach niezbędnych ze względu na zakres lub charakter prowadzonego postępowania lub przeprowadzanych czynności.

Organy KAS mogą pobierać od organów władzy publicznej oraz podmiotów prowadzących rejestry wskazane w ust. 5 tego artykułu, po wyrażeniu ich zgody, dane w formie elektronicznej. W tym przypadku organy KAS muszą spełniać dodatkowe warunki tj. posiadanie urządzenia umożliwiającego odnotowanie w systemie, kto, kiedy, w jakim celu

oraz jakie dane lub informacje uzyskał oraz zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych lub informacji niezgodnie z celem ich uzyskania.

Ponadto organy KAS uprawnione są do korzystania z informacji gromadzonych w systemach teleinformatycznych przez inne organy podatkowe i organy Straży Granicznej.

Art. 48 wskazuje na dodatkowe uprawnienia Szefa KAS lub naczelnika urzędu celno-skarbowego, którzy w związku z wszczętym postępowaniem przygotowawczym w sprawie o przestępstwa lub wykroczenia oraz przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe, mogą pisemnie żądać od banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz podmiotów innych niż banki, prowadzących działalność maklerską, sporządzenia i przekazania informacji dotyczących podejrzanego lub osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej w przypadku, gdy postępowanie przygotowawcze prowadzone jest w związku z czynami popełnionymi w zakresie działalności osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej.

Obowiązek ten obejmuje informacje w zakresie posiadanych lub współposiadanych rachunków bankowych lub posiadanych pełnomocnictw do dysponowania rachunkami bankowymi, liczby tych rachunków lub pełnomocnictw, obrotów i stanów tych rachunków, z podaniem wpływów, obciążeń rachunków i ich tytułów oraz odpowiednio ich nadawców i odbiorców oraz posiadanych lub współposiadanych rachunków pieniężnych, rachunków papierów wartościowych lub posiadanych pełnomocnictw do dysponowania takimi rachunkami, liczby tych rachunków, a także obrotów, stanów tych rachunków oraz ich historii. Ponadto przedmiotowe instytucje muszą udzielać informacji na temat zawartych umów kredytowych lub umów pożyczki, z podaniem wysokości zobowiązań wynikających z tych kredytów lub pożyczek, celów, na jakie zostały udzielone, i sposobu zabezpieczenia ich spłaty, a także umów depozytowych, umów udostępniania skrytek sejfowych oraz ich historii, nabytych za pośrednictwem banków akcji spółek Skarbu Państwa lub obligacji emitowanych przez Skarb Państwa, a także obrotu tymi papierami wartościowymi oraz obrotu wydawanymi przez banki certyfikatami depozytowymi lub innymi papierami wartościowymi.

W art. 48 projektu wskazano również na obowiązek przekazywania informacji przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych, towarzystwa emerytalne oraz zakład ubezpieczeń, osoby i podmioty, przy pomocy których zakład ubezpieczeń wykonuje czynności ubezpieczeniowe. Informacje te udzielane są na pisemne żądanie Szefa KAS lub naczelnika urzędu celno-skarbowego.

Towarzystwa funduszy inwestycyjnych są zobligowane do sporządzania i przekazywania informacji o dacie nabycia, liczbie, cenie i wartości nabytych jednostek uczestnictwa i

certyfikatów inwestycyjnych oraz o dacie odkupienia, liczbie i wartości odkupionych jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych, kwocie wypłaconej uczestnikowi funduszu za odkupione jednostki uczestnictwa, a także o dacie i kwocie dochodów funduszu wypłaconych uczestnikowi.

Przepis ust. 11 tego artykułu wprowadza możliwość nałożenia kary pieniężnej przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnika urzędu celno-skarbowego w toku podejmowanych przez nie czynności. Uzasadnienie dla wprowadzenia tego przepisu jest analogiczne, jak przy art. 45 ust. 5.

W art. 49 projektu określono uprawnienie dysponentów pozyskanych danych w wyniku wykonywania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 17 (INTRASTAT, EXTRASTAT), do udostępnienia ich odbiorcom innym niż uprawnieni na podstawie odrębnych przepisów. Uprawnienie to obwarowane jest zakazem naruszenia przepisów prawa lub prawnie chronionych interesów podmiotów i osób, których informacje te dotyczą. Udostępnianie danych musi nastąpić z zachowaniem zasad wynikających z art. 38 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej. Ustawodawca dopuścił pobieranie opłat w zakresie niezbędnym dla ich udostępnienia. Delegacja ustawowa do określenia w formie rozporządzenia trybu udostępnienia oraz wysokości opłat z tego tytułu powierzona została ministrowi właściwemu do spraw finansów.

Dział V. Kontrola celno-skarbowa, audyt, czynności audytowe, urzędowe sprawdzenie oraz szczególne uprawnienia organów Krajowej Administracji Skarbowej oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej

Zreformowana administracja podatkowa, skarbowa i celna, działająca w ramach struktur KAS musi skutecznie oddziaływać na realizację wpływów środków finansowych do budżetu państwa, a podejmowane przez nią działania muszą zapobiegać powstawaniu nieprawidłowości zagrażających bezpieczeństwu finansowemu państwa. Utworzenie skonsolidowanej administracji skarbowej ma także na celu usprawnienie współpracy pomiędzy organami KAS, poprawę wymiany informacji, a przez to zwiększenie skuteczności i efektywności ich funkcjonowania. Przyznanie poszczególnym organom KAS określonych w ustawie uprawnień o charakterze kontrolnym, czy operacyjno-rozpoznawczym ma przede wszystkim na celu zwalczanie szarej strefy gospodarczej oraz skuteczne ściganie najpoważniejszych przestępstw o charakterze finansowym. Efektywne działanie w tych obszarach służy nie tylko budżetowi państwa, ale także przedsiębiorcom, bowiem poprzez ograniczenie praktycznych możliwości uchylania się od płacenia danin publicznych

urzeczywistniana jest ochrona uczciwej konkurencji rynkowej i zwiększa się pewność obrotu gospodarczego.

W tym celu projektowana ustawa wskazuje, iż w ramach realizacji zadań KAS może wykonywać:

- kontrolę celno-skarbową,
- audyt,
- czynności audytowe,
- urzędowe sprawdzenie.

Organy KAS oraz funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej zostali wyposażeni również w szczególne uprawnienia, w tym do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych.

Wskazane wyżej uprawnienia o charakterze kontrolnym oraz operacyjno-rozpoznawczym przysługują poszczególnym organom KAS. Rodzaj przyznaných im uprawnień uzależniony został od zakresu realizowanych przez nie zadań.

Szczegółowo zagadnienia regulujące wykonywanie ww. zadań przez poszczególne organy KAS unormowane zostały w Dziale V ustawy, który został podzielony na 5 Rozdziałów.

Projektowana ustawa zawiera kompletny zbiór przepisów normujących zasady przeprowadzania kontroli (art. 50-91), audytu (art. 92-95), czynności audytowych (art. 96-102), urzędowego sprawdzenia (art. 103-109) oraz szczególnych uprawnień organów KAS i funkcjonariuszy (art. 110-140).

Jak wynika z przepisów art. 91, art. 95, art. 102 oraz art. 109 projektu do kontroli celno-skarbowej, audytu, czynności audytowych oraz urzędowego sprawdzenia odpowiednie zastosowanie będą miały enumeratywnie wymienione przepisy Ordynacji podatkowej.

W projektowanej ustawie ukształtowana została procedura kontroli celno-skarbowej. Jako tzw. procedura twarda będzie ona miała zastosowanie w przypadku czynów zabronionych o wysokim ciężarze gatunkowym, np. zorganizowane grupy przestępcze. Natomiast w pozostałych przypadkach będzie prowadzona, tak jak dotychczas, kontrola podatkowa na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej.

Rozdział 1. Kontrola celno-skarbowa

W Rozdziale 1 Działu V zawarte zostały rozwiązania prawne dotyczące kontroli celno-skarbowej. Kontroli celno-skarbowej podlega przestrzeganie przepisów:

- 1) prawa podatkowego w rozumieniu art. 3 pkt 2 Ordynacji podatkowej,
- 2) prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, w szczególności przepisów dotyczących towarów objętych ograniczeniami lub zakazami;

- 3) regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, oraz zgodność tej działalności z udzieloną koncesją lub zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem;
- 4) przepisów prawa dewizowego w zakresie ograniczeń i obowiązków określonych dla rezydentów i nierezydentów oraz warunków udzielonych na ich podstawie zezwoleń dewizowych, a także warunków wykonywania działalności kantorowej.

Kontroli celno-skarbowej podlega również:

- rodzaj paliwa w zbiornikach pojazdów lub innych środków przewozowych,
- przystosowanie zakładów produkcyjnych do rejestrowania i stosowania receptur zarejestrowanych we właściwej agencji płatniczej ustanowionej zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 30 lipca 2003 r. o uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji,
- stosowanie receptur, oraz prawidłowość deklaracji dotyczących surowców wykorzystywanych przy produkcji towarów wywożonych z refundacją wywozową,
- działalność zakładów produkcyjnych i przetwórczych w zakresie prawidłowości deklaracji dotyczących surowców wykorzystywanych przy produkcji towarów wywożonych z wnioskiem o refundację wywozową,
- prawidłowość wypłaty refundacji wywozowych przyznawanych w przypadku wywozu produktów rolnych do państw trzecich, realizowanych w ramach finansowania wspólnej polityki rolnej, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013 i na zasadach określonych w tytule V rozdziale III tego rozporządzenia;
- ruch drogowy w trybie i przypadkach określonych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym,
- transport drogowy na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- przestrzeganie przepisów z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego, ochrony roślin, środków ochrony roślin oraz jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, w zakresie należącym do właściwości Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, określonym w rozporządzeniu wydanym podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w projekcie ustawy,

- prawidłowość i prawdziwość oświadczeń o stanie majątkowym składanych przez osoby pełniące służbę lub zatrudnione w KAS;
- przesyłka pocztowa;
- wywóz i przywóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej towarów podlegających ograniczeniom lub zakazom;
- wykonywanie innych obowiązków wynikających z przepisów odrębnych, których kontrola przestrzegania należy do zadań KAS.

Projektowany art. 50 określa zatem przedmiotowy zakres kontroli celno-skarbowej. Zakres ten został oparty na aktualnie obowiązujących regulacjach zawartych w ustawie o kontroli skarbowej oraz w ustawie o Służbie Celnej, a jednym z głównych celów kontroli będzie sprawdzenie stopnia przestrzegania przepisów prawa podatkowego poprzez analizę rzetelności deklarowanych przez kontrolowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania przez nich podatków stanowiących dochód budżetu państwa. Należy przy tym zauważyć, że podstawowym zadaniem organów administracji celno-skarbowej będzie wykrywanie i zwalczanie nieprawidłowości na wielką skalę, w sytuacjach, gdy rozmiary, złożoność i stopień oddziaływania występujących uchybień w sposób istotny wpływają na system bezpieczeństwa finansowego państwa. Działalność tych organów ma być nakierowana na sprawną realizację działań o wysokim stopniu złożoności. Kontrolę celno-skarbową będą wykonywać zarówno funkcjonariusze, jak i pracownicy KAS, jednakże niektóre działania o szczególnym charakterze zostały zarezerwowane wyłącznie dla funkcjonariuszy.

Art. 51 ust. 1 ustawy pozostawia możliwość wykonywania niektórych rodzajów kontroli, jako kontroli stałych, polegających na wykonywaniu określonego rodzaju czynności kontrolnych w sposób ciągły.

W art. 51 ust. 2 ustawy określono moment (analogicznie jak w obecnym brzmieniu przepisów), do którego może być wykonywana kontrola w stosunku do wyrobów akcyzowych. Regulacja ta stanowi generalną zasadę, że kontrola celno-skarbowa w zakresie dotyczącym produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych trwa do momentu uiszczenia należnego podatku akcyzowego od wyrobów akcyzowych. Ograniczenia tego nie stosuje się w przypadku kontroli celno-skarbowej w zakresie dotyczącym wyrobów korzystających ze zwolnienia albo wyrobów opodatkowanych ze względu na przeznaczenie stawką podatku akcyzowego niższą od stawki maksymalnej dla danej grupy wyrobów oraz

czynności dokonywanych przez podmioty dokonujące obrotu wyrobami akcyzowymi, od których został uiszczony należny podatek.

W art. 52 projektu ustawy wyłączono spod kontroli wyroby akcyzowe, które zostały przeznaczone na cele specjalne podmiotów określonych w tym przepisie. Dodatkowo, przepis ten zawiera upoważnienie dla Rady Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych warunków przedmiotowego wyłączenia.

Art. 53 projektu określa zakres podmiotowy kontroli. Kontroli celno-skarbowej podlegają podmioty zobowiązane do przestrzegania przepisów prawa w zakresie wskazanym jako przedmiot kontroli.

Art. 54 projektu wskazuje, iż kontrole celno-skarbowe, inne niż kontrole losowe lub wynikające z przepisów prawa, powinny uwzględniać ryzyko wystąpienia nieprawidłowości oraz ustalenie i ocenę środków niezbędnych do jego ograniczania, przy czym ryzyko w tym przypadku należy rozumieć, jako prawdopodobieństwo i skutki wystąpienia naruszenia przepisów prawa.

W art. 55 projektu w sposób wyczerpujący określono miejsce przeprowadzania czynności kontrolnych. Będą one mogły być przeprowadzane zarówno w urzędzie celno-skarbowym, jak i praktycznie w każdym miejscu związanym z prowadzoną przez kontrolowanego działalnością gospodarczą. Czynności kontrolne będą mogły być przeprowadzane również w innych urzędach obsługujących organy KAS. Przepis określa ponadto szczególne miejsca wykonywania niektórych rodzajów kontroli.

Unormowania zawarte w art. 56 projektu ustawy są powieleniem rozwiązań prawnych zawartych w obecnie obowiązującym art. 20a ustawy o Służbie Celnej i dotyczy zakresu zadań naczelnika urzędu celno-skarbowego w przypadku kontroli związanych z przywozem towarów do portu morskiego.

Projektowany przepis art. 57 projektu ustawy „znosi” na potrzeby wykonywania kontroli właściwość miejscową naczelników urzędów celno-skarbowych. Każdy naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie mógł wykonywać kontrolę celno-skarbową na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od siedziby kontrolowanego. Rozwiązanie to będzie miało bezpośredni wpływ na usprawnienie oraz przyspieszenie prowadzonej kontroli. Wprowadzenie takiego rozwiązania podyktowane jest również potrzebą skuteczniejszego wykorzystania potencjału organów KAS. Rozwiązanie to wyeliminuje występujące w niektórych sytuacjach problemy związane z ustalaniem organu właściwego do przeprowadzania kontroli, a także utrudnianie prowadzenia kontroli poprzez zmianę siedziby, miejsca zamieszkania lub miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Do zadań

Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przypisano koordynowanie kontroli celno-skarbowych wykonywanych przez naczelników urzędów celno-skarbowych, tak aby wyeliminować zjawisko podejmowania działań kontrolnych przez kilka organów KAS wobec tego samego podmiotu.

Art. 58 projektu ustawy zawiera rozwiązania dotyczące kwestii związanych z wszczęciem kontroli celno-skarbowej i sposobem jej prowadzenia. Wszczęcie kontroli następuje z urzędu, na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej udzielonego kontrolującemu. Datą wszczęcia kontroli, podobnie jak obecnie, będzie dzień doręczenia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli. Projektowana regulacja przewiduje również możliwość przeprowadzenia kontroli na podstawie legitymacji służbowej w przypadku podejrzenia, że nie są przestrzegane przepisy oraz okoliczności faktyczne przemawiają za niezwłocznym przeprowadzeniem kontroli. Poprzez odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów Działu VI Ordynacji podatkowej (w tym przypadku art. 284a), na kontrolującego będzie nałożony obowiązek dostarczenia upoważnienia do kontroli w terminie późniejszym.

Projektowany przepis umożliwi również kontrolowanemu, w zakresie kontroli celno-skarbowej dotyczącej przestrzegania przepisów prawa podatkowego, złożenie w terminie 14 dni od dnia doręczenia upoważnienia do kontroli, skorygowanie deklaracji w zakresie objętym kontrolą. Przepis ten stanowi przeciwieństwo aktualnie obowiązujących rozwiązań, które przewidują, że na czas prowadzenia kontroli prawo do korekty zostaje zawieszane.

Dodatkowo, przepis ten reguluje szczególną kwestię upoważnień do wykonywania kontroli oraz określa zasady podejmowania kontroli w zależności od miejsca, w którym odbywa się kontrola. Przepis ten ma na celu skrócenie procedur formalnych przy kontrolach doraźnych wymagających natychmiastowego ich podjęcia lub wykonywanych systematycznie w podmiotach, jak również w miejscach, w których nie można precyzyjnie określić statusu podmiotu kontrolowanego przed podjęciem czynności kontrolnych. Kontrole te, wykonywane są na podstawie stałego upoważnienia do wykonywania kontroli, przy czym niektóre z rodzajów kontroli doraźnych mogą być wykonywane wyłącznie przez umundurowanego funkcjonariusza wyposażonego w znak identyfikacji osobistej.

Ponadto w art. 58 w ust. 6 wskazane zostały elementy, które powinno zawierać upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, natomiast ust. 8 tego przepisu stanowi, że w uzasadnionych przypadkach naczelnik urzędu celno-skarbowego może dokonać zmiany upoważnienia.

Przepis art. 59 ust. 1 wskazuje podstawowy termin zakończenia kontroli celno-skarbowej. W aktualnym stanie prawnym zakończenie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego, zgodnie z art. 139 § 1 Ordynacji podatkowej, powinno nastąpić

bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Mając na uwadze fakt, iż kontrola celno-skarbowa nakierowana będzie na wykrywanie i zwalczanie nieprawidłowości na wielką skalę, o wysokim stopniu złożoności, podstawowy termin na zakończenie tej kontroli winien być dłuższy. Zwrócić należy również uwagę, iż orzecznictwo sądowe, w sytuacji stwierdzenia przez organ kontroli oszustwa podatkowego w zakresie podatku VAT, akcentuje konieczność prowadzenia działań kontrolnych u podmiotów uczestniczących w łańcuchu dostaw towarów. Ograniczenie czynności kontrolnych tylko do transakcji dokonanych przez podmiot kontrolowany nie pozwoliłoby na wykrycie procederu tzw. karuzeli podatkowej, w którym transakcje tzw. "znikającego podatnika" oraz transakcje podmiotu występującego o zwrot podatku w związku z dokonaniem czynności opodatkowanych stawką podatku w wysokości 0%, z reguły nie następują bezpośrednio po sobie (vide: wyrok WSA z dnia 23 kwietnia 2015 r. I SAB/OI 5/15). Dodatkowo z orzeczeń ETS (m.in. C-80/11 oraz C-142/11) wynika, iż obowiązkiem organów podatkowych, które kwestionują prawo do odliczenia, jest wykazanie, że podatnik w tych konkretnych okolicznościach powinien wiedzieć, że transakcja nie spełnia pewnych standardów biznesowych właściwych dla tego typu zdarzeń. Powyższe powoduje konieczność zebrania stosownych dowodów, co automatycznie przekłada się na wydłużenie postępowania. Z kolei projektowane rozwiązania art. 60 regulują kompetencje naczelnika urzędu celno-skarbowego do uzyskania informacji od banków i innych instytucji finansowych. Powyższe uprawnienie stanowi gwarancję skutecznej walki z przestępczością gospodarczą, w szczególności związaną z wyłudzeniami podatku od towarów i usług.

Art. 61 projektu przewiduje ograniczenie kręgu podmiotów uprawnionych do dostępu do informacji, pozyskanych w trybie określonym w art. 60 przez naczelnika urzędu celno-skarbowego od banków i innych instytucji finansowych.

W art. 62 projektu określono katalog uprawnień przysługujących kontrolującym. Zakres uprawnień wynika z konieczności wyposażenia kontrolujących w adekwatne do zakresu ich działania instrumenty. Szeroki katalog uprawnień wynika także w znacznej mierze z połączenia administracji celnej, skarbowej i podatkowej, a także z unifikacji procedury.

W ramach kontroli celno-skarbowej będzie przysługiwało uprawnienie do:

- 1) żądania udostępniania akt, ewidencji, ksiąg i wszelkiego rodzaju dokumentów związanych z przedmiotem kontroli celno-skarbowej oraz do sporządzania z nich odpisów, kopii, wyciągów, notatek, wydruków i udokumentowanego pobierania danych w formie elektronicznej;

- 2) wstępu, przebywania i poruszania się na gruncie oraz w budynku, lokalu lub innym pomieszczeniu kontrolowanego;
- 3) dokonywania oględzin;
- 4) legitymowania lub ustalania w inny sposób tożsamości osób jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;
- 5) przesłuchiwania kontrolowanego lub świadków;
- 6) przeszukiwania lokali, w tym lokali mieszkalnych, innych pomieszczeń i miejsc oraz rzeczy, w tym z użyciem urządzeń technicznych i psów służbowych;
- 7) zasięgania opinii biegłych;
- 8) zabezpieczania zebranych dowodów;
- 9) żądania przeprowadzenia spisu z natury;
- 10) sporządzania szkiców, kopiowania, filmowania, fotografowania oraz dokonywania nagrań dźwiękowych;
- 11) zbierania innych niezbędnych materiałów w zakresie objętym kontrolą celno-skarbową;
- 12) badania towarów, surowców, półproduktów i wyrobów, w tym pobrania próbek towarów, surowców, półproduktów i wyrobów gotowych w celu ich zbadania;
- 13) żądania powtórzenia, jeżeli to możliwe, każdej czynności, w wyniku której uzyskuje się dane o przyjmowanych, wydawanych lub wprowadzanych do procesu produkcyjnego surowcach, materiałach, produkcji w toku i półproduktach oraz uzyskanych produktach, wyrobach gotowych i wysokości strat produkcyjnych;
- 14) przeprowadzania w uzasadnionych przypadkach, w drodze eksperymentu, doświadczenia lub odtworzenia możliwości gry na automacie lub gry na innym urządzeniu;
- 15) żądania zamknięcia dokumentacji dotyczącej towarów i czynności podlegających kontroli w celu umożliwienia porównania rzeczywistego stanu ze stanem ewidencyjnym;
- 16) uczestniczenia w podlegających kontroli celno-skarbowej czynnościach, przestrzegania prawa podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy;
- 17) żądania złożenia wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli celno-skarbowej;
- 18) nakładania zamknięć urzędowych na urządzenia, pomieszczenia, naczynia oraz środki transportu.

Ponadto kontrolujący mający status funkcjonariuszy zostali wyposażeni dodatkowo w kompetencje, wśród których jest m.in. w uprawnienie do przeszukiwania osób, przeprowadzania rewizji towarów, wyrobów i środków transportu, konwoju i strzeżenia towarów, kontroli przesyłek pocztowych, zatrzymywania pojazdów i wykonywania innych czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego, przeprowadzenia kontroli rodzaju używanego paliwa przez pobranie próbek paliwa ze zbiornika pojazdu lub innego środka przewozowego.

Przepisy art. 63-65 projektu ustawy stanowią powielenie przepisów zawartych w obecnie obowiązujących przepisach art. 42- 44 ustawy o Służbie Celnej dotyczących zamknięcia urzędowego, konwoju towarów jak również strzeżenia towarów przez funkcjonariuszy.

Treść art. 66 projektu zawiera rozwiązania prawne dotyczące zasad przeprowadzania czynności o charakterze kontrolnym po zatrzymaniu pojazdu lub środka przewozowego przez funkcjonariuszy.

Projektowany przepis art. 67 określa kompetencję naczelnika urzędu celno-skarbowego, w zakresie kontroli przesyłek pocztowych. Dodatkowo przedmiotowa regulacja przewiduje delegację dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych, który w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw łączności określi w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady wykonywania kontroli przesyłek pocztowych.

W art. 68 projektu określono dla przedsiębiorców świadczących usługi pocztowe obowiązek nieodpłatnego udostępniania naczelnikowi urzędu celno-skarbowego, także w formie elektronicznej, w związku z prowadzoną kontrolą przesyłek pocztowych, określonych danych.

W art. 69 projektu uregulowano podstawowe obowiązki jakie ustawa nakłada na kontrolowanego, pracowników oraz osoby współdziałające z kontrolowanym, podmiot prowadzący lub przechowujący księgi podatkowe lub dokumenty, osoby wykonujące czynności podlegające kontroli celno-skarbowej. Przepis ten stanowi zintegrowanie obowiązków wynikających z dotychczas obowiązujących przepisów dla kontroli wykonywanych przez Służbę Celną, pracowników urzędów skarbowych oraz organy kontroli skarbowej. I tak wskazane wyżej osoby są obowiązane:

- 1) umożliwić wgląd w dokumenty i ewidencje objęte zakresem kontroli celno-skarbowej w tym dokumenty handlowe, księgowo i finansowe, nawet jeżeli mają charakter poufny, w tym dokumenty elektroniczne;
- 2) udzielać niezbędnej pomocy technicznej, jeżeli dokumenty lub ewidencje będące przedmiotem kontroli zostały sporządzone z zastosowaniem technik elektronicznego przetwarzania danych;

- 3) przedstawiać na żądanie urzędowe tłumaczenie na język polski dokumentów mających znaczenie dla kontroli, sporządzonych w języku obcym;
- 4) udostępniać towary, urządzenia oraz środki transportu oraz zapewnić dostęp do pomieszczeń oraz innych miejsc będących przedmiotem kontroli celno-skarbowej;
- 5) wydawać za pokwitowaniem towary lub dokumenty na czas trwania kontroli celno-skarbowej, jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;
- 6) przeprowadzać na żądanie spis z natury w zakresie niezbędnym na potrzeby kontroli celno-skarbowej;
- 7) umożliwiać zbadanie towarów, surowców, półproduktów i wyrobów gotowych, w tym przez pobranie ich próbek;
- 8) udostępniać w niezbędnym zakresie środki łączności, a także inne urządzenia techniczne, jeżeli są one niezbędne do wykonania kontroli;
- 9) umożliwiać sporządzanie kopii, szkiców, filmowanie i fotografowanie oraz dokonywanie nagrań dźwiękowych;
- 10) zapewniać warunki do wykonywania czynności kontrolnych, w tym - w miarę posiadanych możliwości - samodzielne pomieszczenie odpowiednie do rodzaju wykonywanych czynności i miejsce do przechowywania dokumentów;
- 11) udzielać wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli celno-skarbowej.

W art. 70 projektu ustawy uregulowano dodatkowo możliwość przeprowadzania oględzin również w przypadku, gdy określony przedmiot znajduje się w posiadaniu innej osoby niż kontrolowany. Ma to służyć potwierdzeniu rzetelności dokumentów i ewidencji kontrolowanego, w szczególności potwierdzających zaistnienie określonych operacji gospodarczych związanych z zakresem kontroli.

Art. 71 projektu przewiduje szczególne obowiązki podmiotów podlegających kontroli w zakresie wymienionym w tym przepisie. Dotyczy to kontroli przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania, rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy; kontroli przepisów dotyczących gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na automatach (gry hazardowe); kontroli przepisów prawa podatkowego w zakresie wydobycia urobku rudy miedzi, produkcji koncentratu, wydobycia gazu ziemnego lub ropy naftowej. Podmioty prowadzące działalność w zakresie wymienionym w tym przepisie są obowiązane do zapewnienia określonych warunków i środków do sprawnego przeprowadzania kontroli celno-skarbowej.

W treści art. 72 projektu ustawy uregulowana została kwestia kosztów związanych z realizacją obowiązków podmiotów podlegających kontroli. Zasadą jest, że koszty obciążają podmioty podlegające kontroli z wyjątkiem kosztów związanych ze sporządzaniem kopii dokumentów oraz kosztów korzystania ze środków łączności i innych urządzeń technicznych. Ekonomia prowadzenia kontroli celno-skarbowej uzasadnia wprowadzenie art. 73 dającego możliwość przesłuchania kontrolowanego, biegłego lub świadka przy użyciu urządzeń technicznych, umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość. Ten sposób przesłuchania może znaleźć zastosowanie, w szczególności w sytuacji przebywania świadka, biegłego lub kontrolowanego poza siedzibą organu prowadzącego kontrolę. Projektowany przepis określa dodatkowo, sposób dokumentowania czynności kontrolnych.

W celu zapewnienia skuteczności kontroli, w przypadkach niecierpiących zwłoki, kontrolujący zostali w art. 74 projektu ustawy wyposażeni w kompetencję uprawniającą do dokonywania przeszukań, bez uprzedniej zgody prokuratora, co zminimalizuje obawę, że dokumenty (dowody) mogą zostać przez kontrolowanego zniszczone lub ukryte. Czynność przeszukania będzie podlegała zatwierdzeniu przez właściwego prokuratora. W razie odmowy zatwierdzenia przeszukania materiały i informacje zebrane w toku czynności nie będą stanowić dowodu w kontroli celno-skarbowej, kontroli podatkowej, postępowaniu podatkowym, postępowaniu celnym lub postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe. W sytuacjach typowych, gdy nie mamy do czynienia ze sprawą niecierpiącą zwłoki przeszukania będą dokonywane na zasadach przewidzianych w przepisach Działu VI Ordynacji podatkowej.

Ponadto w celu dokładnego ustalenia stanu faktycznego, projektuje się, że naczelnik urzędu celno-skarbowego, na analogicznych zasadach, będzie mógł występować do innych osób o udostępnienie wskazanych przez niego przedmiotów.

Art. 75 projektu zawiera regulację dotyczącą sposobu prowadzenia przeszukania osób przez funkcjonariusza w sytuacji, gdy nie można w inny sposób stwierdzić, czy osoba przewozi towary, co do których nie zostały spełnione wymogi przewidziane przepisami prawa.

Przepis art. 76 projektu ustawy reguluje instytucję tzw. kontroli krzyżowej, czyli możliwości sprawdzenia prawidłowości i rzetelności dokumentów kontrolowanego u jego kontrahentów. Rozwiązanie to obowiązuje również w aktualnym stanie prawnym.

W projektowanej ustawie w art. 77 zawarto możliwość zabezpieczenia przez naczelnika urzędu celno-skarbowego, w drodze decyzji, zobowiązania podatkowego oraz należności celnych na majątku kontrolowanego. Organ prowadzący kontrolę posiada wiedzę o sytuacji faktycznej i prawnej kontrolowanego oraz może dokonywać bieżącej weryfikacji działań

podejmowanych przez kontrolowanego pod kątem wystąpienia przesłanek wskazanych w art. 33 § 1 Ordynacji podatkowej.

Odwołanie od decyzji będzie rozpatrywał ten sam naczelnik urzędu celno-skarbowego, który wydał zaskarżoną decyzję. Rozwiązanie to jest kompatybilne z zasadami rozpatrywania odwołań od decyzji podatkowych wynikającymi z art. 80 projektu ustawy, gdzie przedstawione zostało szersze uzasadnienia dla wprowadzenia takiego rozwiązania.

W art. 78 projektu zawarto obowiązek sporządzania protokołu z czynności przeprowadzanych w toku kontroli, co pozostaje w zgodzie z zasadą oficjalności utrwalania wszelkich czynności w toku kontroli. Ma to związek ze specyfiką kontroli, w której istotne znaczenie odgrywają dowody służące odtworzeniu zaistniałych zdarzeń.

Zgodnie z postanowieniami art. 79 projektu, po zakończeniu czynności kontrolnych dokonywanych w czasie kontroli celno-skarbowej, prowadzonej w zakresie przestrzegania przepisów prawa podatkowego, doręcza się wynik kontroli. Przepis wskazuje również elementy, jakie powinny być zawarte w wyniku kontroli. Są to:

- 1) oznaczenie organu;
- 2) wskazanie kontrolowanego;
- 3) datę wydania;
- 4) zakres kontroli celno-skarbowej;
- 5) informację o stwierdzonych nieprawidłowościach lub ich braku;
- 6) pouczenie o prawie złożenia korekty deklaracji;
- 7) podpis naczelnika urzędu celno-skarbowego lub osoby zastępującej naczelnika urzędu celno-skarbowego.

Doręczenie wyniku kontroli kończy kontrolę celno-skarbową. Ponadto przepis ust. 3 tego artykułu ustanawia dla podatnika prawo do skorygowania, w zakresie objętym kontrolą, uprzednio złożonej deklaracji podatkowej, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wyniku kontroli. Ponadto w art. 79 określono inne przypadki, w których przysługuje prawo do korekty deklaracji po zakończeniu kontroli celno-skarbowej. Określono również kiedy złożona korekta nie wywołuje skutków prawnych.

Dodatkowo przepis wskazuje wyjątki, kiedy nie sporządza się wyniku kontroli. Ze względu na specyfikę przedmiotu będzie to miało miejsce w przypadku kontroli przestrzegania przepisów prawa podatkowego związanych z ewidencjonowaniem obrotu za pomocą kas rejestrujących, a ponadto w przypadku kontroli przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich

wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy oraz kontroli przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie wydobywania urzeczów rudy miedzi, produkcji koncentratu, wydobywania gazu ziemnego lub ropy naftowej, o których mowa w ustawie z dnia 2 marca 2012 r. o podatku od wydobywania niektórych kopalni, jeżeli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zgodnie z postanowieniami art. 80 projektu ustawy w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów prawa podatkowego, zakończona kontrola celno-skarbowa przekształca się w postępowanie podatkowe, jeżeli kontrolowany nie złożył korekty deklaracji albo organ nie uwzględnił złożonej korekty. Przekształcenie następuje w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie. Do przeprowadzenia postępowania podatkowego, które będzie kończyło się wydaniem decyzji właściwy jest naczelnik urzędu celno-skarbowego, który sporządził wynik kontroli.

W przypadku decyzji wydanej przez naczelnika urzędu celno-skarbowego będzie od nich przysługiwało odwołanie (niedewolutywne) do tego naczelnika urzędu celno-skarbowego, który wydał decyzję. Takie rozwiązanie wydaje się zasadne biorąc pod uwagę złożoność zadań, które mają realizować naczelnicy urzędów celno-skarbowych. Będzie do nich należało m. in. wykrywanie i zwalczanie nieprawidłowości na wielką skalę, w sytuacjach, gdy rozmiary, złożoność i stopień oddziaływania występujących uchybień w sposób istotny wpływają na system bezpieczeństwa finansowego państwa. Ponieważ będą to sprawy specyficzne o dużym ciężarze gatunkowym zasadnym jest przyjęcie proponowanego rozwiązania. Stopień specjalizacji funkcjonariuszy i pracowników urzędów celno-skarbowych pozwoli na zapewnienie wysokiego poziomu realizacji zadań.

Rozpatrzenie odwołania przez organ, który wydał zaskarżoną decyzję, jest rozwiązaniem funkcjonującym obecnie w systemie prawa podatkowego. Reguluje to art. 221 Ordynacji podatkowej, który stanowi, że w przypadku wydania decyzji w pierwszej instancji przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, dyrektora izby skarbowej, dyrektora izby celnej lub przez samorządowe kolegium odwoławcze odwołanie od decyzji rozpatruje ten sam organ podatkowy, stosując odpowiednio przepisy o postępowaniu odwoławczym. Katalog organów określonych w art. 221 Ordynacji podatkowej zostanie więc rozszerzony o naczelnika urzędu celno-skarbowego.

Po wydaniu ostatecznej decyzji strona będzie miała możliwość skorzystania z prawa do wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

Projektowany przepis art. 80 ust. 2 reguluje sytuację, gdy kontrolowany skorzystał z prawa do skorygowania uprzednio złożonej deklaracji podatkowej i organ uwzględnił złożoną przez niego korektę. W takiej sytuacji kontrolowanemu doręcza się zawiadomienie o uwzględnieniu korekty deklaracji.

Art. 80 ust. 3 reguluje procedurę zakończenia kontroli celno-skarbowej w przypadku śmierci kontrolowanego. W tym przypadku naczelnik urzędu celno-skarbowego kończy kontrolę adnotacją, którą pozostawia się w aktach kontroli.

Przepisy projektowanego art. 81 ustawy określają sposób zakończenia kontroli celno-skarbowej w odniesieniu do spraw, o których mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2 pkt 2-5 i 9 ustawy. W przypadku kontroli w zakresie:

- 1) przestrzegania przepisów prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, w szczególności przepisów dotyczących towarów objętych ograniczeniami lub zakazami,
- 2) przestrzegania przepisów regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, oraz zgodności tej działalności z udzieloną koncesją lub zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem,
- 3) przystosowania zakładów produkcyjnych do rejestrowania i stosowania receptur zarejestrowanych we właściwej agencji płatniczej ustanowionej zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 30 lipca 2003 r. o uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej,
- 4) stosowania receptur, o których mowa w pkt 2, oraz prawidłowości deklaracji dotyczących surowców wykorzystywanych przy produkcji towarów wywożonych z refundacją wywozową,
- 5) działalności zakładów produkcyjnych i przetwórczych w zakresie prawidłowości deklaracji dotyczących surowców wykorzystywanych przy produkcji towarów wywożonych z wnioskiem o refundację wywozową,
- 6) prawidłowości wypłaty refundacji wywozowych przyznawanych w przypadku wywozu produktów rolnych do państw trzecich, realizowanych w ramach finansowania wspólnej polityki rolnej, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013 i na zasadach określonych w tytule V rozdziale III tego rozporządzenia,

7) prawidłowości i prawdziwości oświadczeń o stanie majątkowym składanych przez osoby pełniące służbę albo zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS.

- kontrola celno-skarbowa kończy się protokołem.

W art. 82 projektu ustawy określony został sposób zakończenia kontroli celno-skarbowej prowadzonej wobec rezydentów oraz nierezydentów w zakresie prawa dewizowego. W tym przypadku kontrola kończy się wynikiem kontroli, a przepis art. 79 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Projektowany art. 83 wprowadza obowiązek prowadzenia akt kontroli. Akta te będą odzwierciedlały przebieg czynności wykonywanych w jej toku i będą obejmowały w szczególności upoważnienia do kontroli, dokumenty zgromadzone w jej toku, protokoły z przeprowadzonych dowodów oraz wynik kontroli. Dokumentowanie wszystkich przeprowadzonych czynności w ramach prowadzonej kontroli zagwarantuje transparentność podejmowanych działań przez kontrolujących, a jednocześnie będzie stanowiło dowód tego, co zostało ustalone. Akta kontroli będą mogły być prowadzone i przetwarzane przy wykorzystaniu narzędzi informatycznych. Przepis określa również rodzaje kontroli celno-skarbowej, dla których nie prowadzi się akt.

Projektowana w art. 84 regulacja przewiduje, że jeżeli po zakończeniu kontroli celno-skarbowej kontrolowany złoży kolejną korektę deklaracji (inną niż przewiduje to art. 79 ust. 3), w zakresie objętym tą kontrolą, naczelnik urzędu celno-skarbowego może podjąć zakończoną kontrolę, a czynności przeprowadzone w zakończonej już kontroli, która jest podejmowana, pozostają w mocy. Podjęcie kontroli celno-skarbowej będzie następowało w drodze postanowienia, na które nie służy zażalenie.

Projektowane przepisy art. 85-89 zawierają delegacje dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych do wydania aktów wykonawczych dotyczących spraw związanych z kontrolą celno-skarbową, które nie wymagają uregulowania w drodze ustawy.

W art. 90 projektu ustawy wskazano, iż do kontroli nie stosuje się przepisów rozdziału 5 (Kontrola działalności gospodarczej przedsiębiorcy) ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Powyższe uzasadnione jest faktem, iż kontrole kierowane będą w szczególności do podmiotów, w stosunku do których istnieje podejrzenie prowadzenia działalności z naruszeniem przepisów prawa.

Projektowany art. 91 zawiera wskazanie katalogu przepisów Ordynacji podatkowej, które będą stosowane w zakresie nieuregulowanym w projekcie ustawy.

Rozdział 2.

Audyt

Przepisy art. 92-95 projektu ustawy zawierają regulacje dotyczące audytu.

Obecnie przepisy dotyczące przeprowadzania audytu znajdują się w ustawie o kontroli skarbowej. Projekt ustawy o KAS porządkuje kwestie z tym związane. Zgodnie z projektowanymi regulacjami audyt obejmuje ocenę:

- 1) gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegającymi zwrotowi środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
- 2) gospodarowania środkami publicznymi innymi niż określone w pkt 1, z wyłączeniem badania celowości wykorzystania środków zaliczanych do dochodów własnych i subwencji ogólnej jednostki samorządu terytorialnego;
- 3) wywiązywania się z warunków finansowania pomocy ze środków, o których mowa w pkt 1 i 2;
- 4) wykorzystania i rozporządzania mieniem państwowym;
- 5) wykorzystania mienia otrzymanego od Skarbu Państwa w celu realizacji zadań publicznych oraz prawidłowości prywatyzacji mienia Skarbu Państwa;
- 6) wypełniania zobowiązań wynikających z udzielonych przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji, w tym wykorzystania środków, których spłatę poręczył lub gwarantował Skarb Państwa, z ich przeznaczeniem.

Na mocy proponowanych rozwiązań audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegającymi zwrotowi środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) należy do zadań Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. Pozostałe czynności w zakresie audytu, wymienione w pkt 2-6, wykonuje dyrektor izby administracji skarbowej.

Z przeprowadzonego audytu właściwy organ sporządza sprawozdanie, opinię albo zalecenie, które doręcza się audytowanemu. Audytowany jest zobowiązany w terminie wyznaczonym przez właściwy organ poinformować ten organ o podjętych działaniach w związku z doręczonym sprawozdaniem, opinią lub zaleceniem.

Rozdział 3.

Czynności audytowe

Rozdział 3 projektu „Czynności audytowe”, odpowiada rozdziałowi 4 dotychczasowej ustawy o Służbie Celnej. Wprowadza do krajowego porządku prawnego obowiązki wynikające z art. 39 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny (UKC), w zakresie badania

warunków i kryteriów na potrzeby pozwoleń wydanych na podstawie przepisów prawa celnego oraz ich dalszego monitorowania po wydaniu pozwolenia.

Organami uprawnionymi do prowadzenia czynności audytowych są dyrektorzy izb administracji skarbowej. Czynności audytowe prowadzone są w zakresie ustalania czy podmiot występujący z wnioskiem o wydanie pozwolenia spełnia warunki lub kryteria wymagane do jego wydania a następnie monitorowania ich spełnienia już po wydaniu pozwolenia.

Czynności audytowe od audytu, o którym mowa w rozdziale 2, różnią się podstawą prawną, celem, przedmiotem, zakresem oraz trybem, w jakim te czynności są przeprowadzane. Kwestie te w znacznym stopniu regulują przepisy unijnego prawa celnego i odnoszą te czynności do badania działalności przedsiębiorcy pod kątem spełnienia warunków wynikających z art. 39 UKC, głównie na potrzeby uzyskania ułatwień w prowadzeniu działalności gospodarczej w zakresie obrotu towarowego z zagranicą. Szczególnym przykładem są ułatwienia w kontroli celnej, a w szczególności kontroli prowadzonej pod kątem bezpieczeństwa i ochrony. Ułatwienia te przyznawane są podmiotom, które po spełnieniu określonych warunków z art. 39 UKC zostały uznane za bezpieczne ogniwo w międzynarodowym łańcuchu dostaw. Zatem czynności audytowe pod tym względem mają ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa Unii Europejskiej, co stanowi cel strategiczny w realizowany w ramach unijnego Programu AEO. Od tych czynności zależy także bezpieczeństwo w każdym z rodzajów transportu, a w szczególności w transporcie lotniczym, gdyż przepisy unijne uwzględniają także wzajemne uznawanie pozwoleń wydawanych przez organy lotnictwa cywilnego w zakresie bezpieczeństwa i ochrony.

Sposób wykonywania czynności audytowych i ich zakres wynika wprost z art. 24-29 RWKC i są one realizowane w ten sam sposób w trzech procedurach wynikających z prawa celnego:

- a) postępowań prowadzonych na wniosek o wydanie pozwoleń wynikających z prawa celnego, gdzie wymagane jest spełnienie warunku, o którym mowa w art. 39 UKC,
- b) monitorowania, o którym mowa w art. 23 ust. 5 UKC, na potrzeby pozwoleń, o których mowa lit. a oraz
- c) ponownej oceny, o której mowa w art. 23 ust. 4 lit. a UKC.

Skutkiem tych czynności może być unieważnienie, cofnięcie lub zmiana decyzji o wydaniu pozwolenia.

W związku z tak szczegółowym ujęciem przedmiotowych kwestii w prawodawstwie unijnym nie ma potrzeby ich ponownego regulowania w przepisach krajowych.

Dlatego rozdział 3 działu V projektu ustawy reguluje kwestie uprawnień organów Krajowej Administracji Skarbowej, jako administracji właściwej do wykonywania przedmiotowych czynności, zakres oraz sposób dokumentowania.

Rozdział 4.

Urzędowe sprawdzenie

Przepisy art. 103-109 projektu regulują zakres, tryb oraz sposób dokumentowania przez Krajową Administrację Skarbową czynności mających na celu ustalenie, czy warunki do prowadzenia kontroli celno-skarbowych spełnione są przez podmioty ubiegające się o wydanie zezwoleń wynikających w szczególności z przepisów ustawy o podatku akcyzowym, o grach hazardowych i ustawy o podatku od wydobycia niektórych kopalin, których wydanie uzależnione jest od przeprowadzenia urzędowego sprawdzenia.

Organem uprawnionym do prowadzenia urzędowego sprawdzenia jest właściwy naczelnik urzędu celno-skarbowego. Urzędowe sprawdzenie obejmuje ustalenie, w miejscu prowadzenia działalności podlegającej kontroli, czy są zapewnione odpowiednie warunki i środki określone przepisami prawa.

W art. 103 wskazano organ właściwy do przeprowadzania urzędowego sprawdzenia oraz przypadki fakultatywnego i obligatoryjnego wykonania tej czynności.

Z kolei przepis art. 104 określa definicję urzędowego sprawdzenia, oraz dodatkowo rozszerza ją dla potrzeb ustawy o podatku akcyzowym o sprawdzenie innych warunków, wynikających z tej ustawy.

Art. 105 projektu określa sposób rozpoczęcia oraz dokumenty wymagane do rozpoczęcia procedury urzędowego sprawdzenia. Przepis ten pozwala również na uznanie wniosku o wydanie lub zmianę zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego i zarejestrowanego odbiorcy, za zgłoszenie wymagane w ust. 1 tego artykułu. Ponadto przepis nakłada na podmioty obowiązek aktualizowania danych, w oparciu o które zainicjowano procedurę urzędowego sprawdzenia.

Przepis art. 106 projektu określa sposób dokumentowania czynności urzędowego sprawdzenia, a także sposób i formę ich zatwierdzania. Daje on również uprawnienie do wniesienia zażalenia na postanowienie organu KAS w tym przedmiocie.

Art. 107 projektu zawiera regulację dotyczącą wydania zaleceń przez organ KAS w przypadku niespełnienia przez podmiot warunków do kontroli i określa, w jakim trybie następuje odmowa zatwierdzenia akt weryfikacyjnych.

Natomiast projektowany art. 108 zawiera delegację dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych do wydania rozporządzeń dotyczących spraw związanych z kwestią urzędowego sprawdzenia.

Rozdział 5.

Szczególne uprawnienia organów KAS i funkcjonariuszy

W rozdziale 5 projektu zostały określone uprawnienia szczególne przewidziane dla organów KAS oraz funkcjonariuszy w celu skutecznego wykonywania określonych zadań KAS.

W art. 110 ust. 1 projektu przewidziane zostało uprawnienie organów KAS w zakresie uzyskiwania, gromadzenia, przetwarzania i wykorzystywania m.in. informacji i danych osobowych podmiotów podlegających kontroli oraz podmiotów, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa albo przestępstwa skarbowego. Uprawnienie w tym zakresie może być wykonywane również w drodze czynności operacyjno-rozpoznawczych i przysługuje ono wyłącznie funkcjonariuszom pełniącym służbę w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych, o których mowa w art. 110 ust. 3. Regulacja w tej części jest ukierunkowana w szczególności na zwalczanie oszustw podatkowych i celnych, przynoszących ogromne straty dla budżetu państwa, zwłaszcza w zakresie związanym z wyludzaniem nienależnego zwrotu podatku VAT (karuzele podatkowe) oraz obrotem towarowym z zagranicą, w szczególności związanym z uszczuplaniem należności celnych i innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów, podatkiem VAT z tytułu importu towarów, podatkiem akcyzowym, podatkiem od gier. Powyższe uprawnienia mają również służyć zwalczaniu przestępstw korupcyjnych popełnianych przez osoby zatrudnione lub pełniące służbę w KAS. Materiały i informacje uzyskane w toku wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych mają istotne znaczenie dla udowodnienia popełnienia przestępstwa osobom za nie odpowiedzialnym, co często nie jest możliwe przy wykorzystaniu tylko i wyłącznie czynności administracyjnych. Taki tryb postępowania ma niezwykle istotne znaczenie, szczególnie w sprawach dotyczących tzw. oszustw karuzelowych, unikania opodatkowania w podatku od towarów i usług, jak też w podatku dochodowym od osób prawnych. W takich przypadkach zgromadzony w trakcie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych materiał dowodowy przekazany m.in. do kontroli ma podstawowe znaczenie dla udowodnienia świadomości sprawców przestępstw skarbowych i osób, które udzielają im pomocy, a przez to ich eliminacji z obrotu gospodarczego. Wynika to z faktu, że kontrola oraz postępowanie w sprawie o przestępstwo

skarbowe są ze sobą nierozzerwanie związane. W zwalczaniu zorganizowanej przestępczości gospodarczej, powodującej straty budżetu państwa na wielką skalę metody operacyjne są najbardziej skuteczne.

Zawarte w projekcie ustawy uprawnienie do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, w tym prowadzenia obserwacji (art. 114), stosowania kontroli operacyjnej (art. 115), przesyłki niejawnie nadzorowanej (art. 116) oraz pozyskiwania danych telekomunikacyjnych zostało wprost przeniesione z ustawy o kontroli skarbowej, z rozdziału dotyczącego wywiadu skarbowego i dostosowane, w szczególności w odniesieniu do uprawnienia w zakresie pozyskiwania danych telekomunikacyjnych do wyroku Trybunału Konstytucyjnego sygn. akt K 23/11 z dnia 30 lipca 2014 r. poprzez przeniesienie regulacji zawartych w tym zakresie w ustawie z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 147), wykonujących przedmiotowy wyrok, która weszła w życie 7 lutego br.

Również regulacje zawarte w przepisach dotyczących postępowania z danymi i materiałami uzyskanymi, w szczególności w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych tj. ich przekazywania (art. 118) oraz niszczenia (art. 119) zostały przeniesione z ustawy o kontroli skarbowej z rozdziału dotyczącego wywiadu skarbowego i dostosowane do wskazanej wyżej ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw, jak również do całego projektu ustawy o KAS. Podobnie, na grunt niniejszej ustawy zostały przeniesione, z uwzględnieniem sytuacji prawnej wynikającej z ww. ustawy, przepisy ustawy o kontroli skarbowej dotyczące pozyskiwania w toku czynności wywiadu skarbowego, w tym operacyjno-rozpoznawczych, danych od innych podmiotów, w tym od podmiotów i służb uprawnionych do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych (art. 123) oraz współdziałania z tymi podmiotami i służbami (art. 122), jak również przepis mówiący o możliwości korzystania przez funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze z pomocy innych osób (art. 125), w tym kwestie wynagradzania tych osób, oraz regulacja mówiąca o funduszu operacyjnym, z którego pokrywane są koszty podejmowanych czynności operacyjno-rozpoznawczych, która została uzupełniona o możliwość finansowania z tego funduszu szkoleń specjalistycznych (art. 127).

W projekcie znalazł się także przepis (art. 128) dotyczący obowiązku zapewnienia przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej ochrony form, środków i metod wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz własnych obiektów i danych funkcjonariuszy wykonujących te czynności oraz o możliwości posługiwania się przez ww. funkcjonariuszy tzw. dokumentami legalizacyjnymi (regulacja przeniesiona z art. 37a ustawy o kontroli

skarbowej)). Przepis ten został ponadto uzupełniony, na wzór innych służb uprawnionych do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, o regulację stanowiącą o braku odpowiedzialności m.in. funkcjonariuszy posługujących się tymi dokumentami (art. 128 ust. 3).

Regulacje zawarte w Rozdziale 5 w części dotyczącej czynności operacyjno-rozpoznawczych zawierają przepisy umożliwiające ingerencję państwa w wolności jednostki ze względu na ochronę interesu ogólnospołecznego i ogólnopaństwowego. Zgodnie z art. 31 ust. 3 Konstytucji ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw. Zjawisko przestępczości skarbowej, celnej i korupcyjnej, zwłaszcza wyłudzenia podatku VAT na ogromną skalę, bez wątpienia stanowią istotne zagrożenie dla bezpieczeństwa finansowego państwa oraz porządku publicznego. Z tego też powodu czynności operacyjno-rozpoznawcze należy uznać, w świetle norm Konstytucji, za środki proporcjonalne do zwalczania tego rodzaju przestępczości.

Konsolidacja służb celnych, podatkowych i kontroli skarbowej ma również na celu usprawnienie działalności służb i zwiększenie skuteczności ich działania. Projekt ustawy nie przewiduje przy tym dla Służby Celno-Skarbowej rozszerzenia przedmiotowego zakresu uprawnień związanych z ograniczeniem praw i wolności obywatelskich. Przyjęte rozwiązanie polegające na przeniesieniu do projektowanej ustawy obowiązujących regulacji nie ma zatem na celu zwiększenia represyjności aparatu skarbowego ani stworzenia nowej formacji policyjnej. Należy jednocześnie wskazać, że funkcjonariusze będą formacją „elitarną”, stanowiącą tylko część wszystkich osób pracujących w ramach KAS.

Jednocześnie przyjęty w projekcie ustawy model rozwiązania polegający na przyznaniu dotychczasowych uprawnień funkcjonariuszom Służby Celno-Skarbowej jest uzasadniony, biorąc pod uwagę, że blisko 20% (19,7% według szacunków Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową) wszelkiej działalności gospodarczej prowadzona jest w szarej strefie. Od kilku lat wartość ta systematycznie się zwiększa.

Szara strefa nie tylko stanowi duże zagrożenie dla finansów państwa, ale znacząco zakłóca mechanizmy konkurencyjne w gospodarce. Konieczne jest zatem podjęcie działań wspierających uczciwych przedsiębiorców w prowadzeniu biznesu i przeciwdziałających oszustwom na wielką skalę, zwłaszcza związanych z wyłudzeniami podatku VAT.

Dodatkowo, w ramach szczególnych uprawnień, w art. 130 określony został katalog uprawnień funkcjonariuszy, którzy będą mieli m.in. prawo do :

- zatrzymywania i przeszukiwania osób, zatrzymywania rzeczy oraz przeszukiwania lokali mieszkalnych, pomieszczeń i innych miejsc, bagażu, ładunku, środków transportu i statków w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego - (przepis ten stanowi odzwierciedlenie obecnie obowiązującego przepisu art. 72 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej. Rozszerzenie katalogu niezbędne jest do prawidłowego realizowania zadań grup kontrolnych, obecnie Grup Mobilnych i Realizacyjnych, które wykonując kontrole na drogach, nie powinny być ograniczane do kontroli wyrobów alkoholowych czy też tytoniowych pochodzących wyłącznie spoza Unii Europejskiej);
- zatrzymywania i przeszukiwania urządzeń zawierających dane informatyczne lub systemów informatycznych, w zakresie danych przechowywanych w tych urządzeniach lub systemach albo na nośnikach, w tym korespondencji przesyłanej pocztą elektroniczną w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego;
- zatrzymywania osób wskutek pościgu, o którym mowa w artykule 20 Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wzajemnej pomocy i współpracy między administracjami celnymi, sporządzonej w Brukseli dnia 18 grudnia 1997 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 6, poz. 31), w celu niezwłocznego przekazania ich funkcjonariuszom administracji celnej właściwego państwa członkowskiego;
- zatrzymywania osób i przedmiotów, których dane wprowadzone zostały do systemów, o których mowa w ustawie z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1203), w celu podjęcia wnioskowanych we wpisie działań albo do bezzwłocznego przekazania osoby lub przedmiotu uprawnionemu organowi;
- konwoju, o którym mowa w art. 4 pkt 3 lit. c-g ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej;
- nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia i wykroczenia skarbowe, na zasadach określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia i Kodeksie karnym skarbowym;

- zwracania się o niezbędną pomoc do innych jednostek organizacyjnych, przedsiębiorców i organizacji społecznych, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa.

Ustawa określa w art. 133 ustawy przypadki zatrzymywania „statków”, oraz przeprowadzenia wobec nich kontroli. Ponadto, wskazano że dowódcy jednostek pływających mogą zatrzymywać statki lub wzywać do zastosowania się do wydanych poleceń. Jednocześnie w artykule tym określono uprawnienia jakie przysługują dowódcy jednostki pływającej podczas wykonywanej kontroli oraz w jakich sytuacjach dowódca jednostki pływającej może korzystać z tych uprawnień. Projektowane przepisy określają także jakie znaki sygnałowe i wizualne będą stosowane przez jednostki pływające w celu zatrzymania statków.

Ponadto określono zasady działania funkcjonariuszy na morskich wodach terytorialnych i morskich wodach wewnętrznych oraz zasady postępowania w przypadkach, gdy statek nie zatrzyma się do kontroli oraz zasady współpracy z jednostkami Straży Granicznej. Zasady szczegółowej współpracy obu wymienionych służb określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia. Jednocześnie projekt ustawy definiuje jednostki pływające, które nie podlegają kontroli.

Projekt ustawy przewiduje delegację dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia w drodze rozporządzenia sposobu oznakowania jednostek pływających, który zapewni szybką ich identyfikację. Zmiana ta ma na celu zdefiniowanie podstaw prawnych do skutecznej ochrony granicy morskiej Polski jako granicy celnej Unii Europejskiej (obecnie obowiązujący art. 47 ustawy o Służbie Celnej).

Ponadto funkcjonariusze mają prawo do stosowania broni i środków przymusu bezpośredniego. Zasady użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej określone są w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2013 poz. 628, z późn. zm.).

Planowane wyposażenie funkcjonariuszy w środki przymusu bezpośredniego i broń palną niezbędne jest w związku ze szczególnym charakterem realizowanych zadań, w tym czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz warunkami w jakich zadania te będą wykonywane. Należy dodać, iż niejednokrotnie przestępstwa związane z wyłudzeniem podatku VAT czy też obrotem towarowym, między innymi paliwami czy też przemytem wyrobów akcyzowych popełniane są przez zorganizowane grupy przestępcze, w związku z czym przy wykonywaniu kontroli występuje zwiększone ryzyko narażenia zdrowia lub życia funkcjonariuszy.

W art. 136 wprowadzono przypadki, które pozwalają funkcjonariuszom na użycie lub wykorzystanie broni palnej. Zasadą podstawową użycia broni palnej jest wyłącznie konieczność użycia w przypadku, gdy środki przymusu bezpośredniego okazały się niewystarczające lub ich użycie nie jest możliwe. Jednocześnie w ust. 3 w/w artykułu wskazane zostały przypadki, w których funkcjonariusze mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać. Dodatkowo ust. 5 tego artykułu określa, iż wyłącznie funkcjonariusz przeszkolony w zakresie związanym z używaniem lub wykorzystaniem broni może być wyposażony w broń palną.

Art. 137 projektowanej ustawy stanowi delegację dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych, który w drodze rozporządzenia określi uzbrojenie przysługujące funkcjonariuszom, kryteria i tryb przydziału broni palnej oraz normy uzbrojenia, normy wyposażenia niezbędnego do wykonywania czynności służbowych oraz warunki przyznawania środków przymusu bezpośredniego. Obecnie uprawnienia w zakresie prawa użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej, przysługują wyłącznie funkcjonariuszom celnym pełniącym służbę w wyodrębnionych komórkach oraz pracownikom urzędów kontroli skarbowej zatrudnionym w tzw. grupach realizacyjnych kontroli skarbowej oraz w komórkach wywiadu skarbowego.

Dział VI. Praca w KAS i służba w Służbie Celno-Skarbowej

Dział VI projektu ustawy reguluje zagadnienia związane z pracą w Krajowej Administracji Skarbowej i służbą w Służbie Celno-Skarbowej.

W art. 141 ust. 1 projektu ustawy wskazano kategorie osób, które mogą być zatrudnione lub pełnić służbę w jednostkach organizacyjnych KAS; są to:

- 1) członkowie korpusu służby cywilnej, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1111 i 1199, z 2015 r. poz. 211, 1220 i 1269 oraz z 2016 r. poz. 34);
- 2) funkcjonariusze;
- 3) pracownicy, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.);
- 4) pracownicy, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 269, z 2014 r. poz. 1199 oraz z 2015 r. poz. 1220).

Rozróżnienie na powyższe kategorie jest wynikiem zróżnicowania zadań, jakie są przypisane Krajowej Administracji Skarbowej. Wskazanie ww. kategorii jest niezbędne, w celu dalszego

określenia i uszczegółowienia uprawnień i obowiązków osób, podlegających rygorom związanym z rodzajem nawiązanego stosunku pracy albo stosunku służbowego.

Dalsze przepisy normują szczegółowo prawa i obowiązki funkcjonariuszy. Tak szczegółowe unormowanie wynika z faktu, że uchylana jest ustawa o Służbie Celnej i należy rozwiązania zawarte w ustawie o Służbie Celnej przenieść do projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej. W stosunku do pracowników wskazanych w art. 141 ust. 1 projektu ustawy w pkt 1-3 będą miały zastosowanie przepisy ustaw obowiązujących. Ponadto zgodnie z ust. 2 wyłączone z możliwości zatrudnienia lub pełnienia służby w jednostkach organizacyjnych KAS osoby, które pełniły służbę zawodową, pracowały i były współpracownikami organów bezpieczeństwa państwa. Przepisy ust. 3 nakładają na kandydatów do pracy i służby w jednostkach organizacyjnych KAS, urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972 r. obowiązek złożenia kierownikowi jednostki organizacyjnej oświadczenia dotyczącego zatrudnienia lub pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi. W celu zapewnienia jednolitości składanych oświadczeń, a w szczególności danych objętych oświadczeniem, przewiduje się wydanie przez Ministra Finansów rozporządzenia określającego wzór składanego oświadczenia.

W nowoutworzonej organizacji, jaką będzie KAS, pożądane będzie posiadanie przez osoby zatrudniane albo przyjmowane do służby nie tylko merytorycznych, ale również etycznych kwalifikacji. Przeszłość takich osób nie może budzić wątpliwości, wymagają tego bowiem szeroko rozumiana sprawiedliwość dziejowa, poczucie odpowiedzialności wobec historii i przyszłych pokoleń. Przyjęte rozwiązania umocnią prawidłowe funkcjonowanie mechanizmów demokratycznych w państwie prawnym.

Kolejny przepis projektu ustawy (art. 142) normuje zagadnienia dotyczące osób, realizujących zadania kierownika danej jednostki organizacyjnej. Zadania kierownika jednostki organizacyjnej w sprawach z zakresu pracy i służby funkcjonariuszy w izbie administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi oraz urzędami celno-skarbowymi wykonuje dyrektor izby administracji skarbowej. Natomiast zadania kierownika jednostki organizacyjnej wobec dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji skarbowej, dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości, dyrektora Centrum Informatyki KAS oraz funkcjonariuszy pełniących służbę w komórkach organizacyjnych urzędu obsługującego Ministra Finansów wykonuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Projektowane rozwiązania mają znaczenie dla przebiegu pracy i służby w jednostkach organizacyjnych KAS, bowiem na kierownika jednostki organizacyjnej przepisy projektu nakładają określone zadania, wymienione w dalszej części tego działu.

Art. 143 projektu ustawy wskazuje, że pracownicy izby administracji skarbowej, realizujący w urzędach skarbowych zadania w zakresie określonym w art. 28 ust. 1 projektu ustawy oraz funkcjonariusze, realizujący w urzędach celno-skarbowych zadania w zakresie określonym w art. 33 ust. 1, podlegają odpowiednio naczelnikom urzędów skarbowych albo naczelnikom urzędów celno-skarbowych. Z brzmienia art. 143 ust. 2 z kolei jednoznacznie wynika, że w indywidualnych sprawach w zakresie ww. zadań dyrektor izby administracji skarbowej nie będzie mógł wydawać poleceń pracownikom i funkcjonariuszom tej izby administracji skarbowej. Przepis ten gwarantuje zachowanie dwuinstancyjności postępowania. W art. 143 ust. 3 określono przypadki, w których wymagane będzie uzyskanie stanowiska odpowiednio naczelnika urzędu skarbowego albo naczelnika urzędu celno-skarbowego przy podejmowaniu decyzji kadrowych dotyczących pracowników, wykonujących zadania w urzędzie skarbowym oraz funkcjonariuszy, wykonujących zadania w urzędzie celno-skarbowym (sprawy z zakresu pracy i służby). Dotyczyć to będzie zmiany warunków pracy albo służby oraz wynagrodzenia albo uposażenia, rozwiązania stosunku pracy albo służby, przeniesienia do innego urzędu w rozumieniu ustawy o służbie cywilnej, jak i do Najwyższej Izby Kontroli w rozumieniu ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1096) oraz przeniesienia funkcjonariusza do innej jednostki organizacyjnej KAS. Przy czym w ust. 4 projektu ustawy wyraźnie zaznaczono, iż wskazane powyżej stanowisko naczelnika urzędu skarbowego albo naczelnika urzędu celno-skarbowego jest wiążące dla dyrektora izby administracji skarbowej. Przyjęte rozwiązanie ma na celu wzmocnienie koniecznej niezależności organów pierwszej i drugiej instancji i będzie stanowić gwarancję niezależności pracownika oraz funkcjonariusza w działalności orzeczniczej.

Art. 144 ust. 1 projektu ustawy zawiera regulację, zgodnie z którą małżonkowie oraz osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie, powinowactwa pierwszego stopnia, przysposobienia, opieki lub kurateli, a także osoby prowadzące wspólne gospodarstwo domowe nie mogą być zatrudnione albo pełnić służby w jednostkach organizacyjnych KAS, jeżeli powstałby między tymi osobami stosunek podległości służbowej. Projektowany przepis uwzględnia sytuację, w której podległość służbowa może dotyczyć zarówno funkcjonariuszy pełniących służbę, jak i osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych KAS. Rozwiązania powyższe pozwolą na wyeliminowanie sytuacji podejrzenia pracowników i funkcjonariuszy o brak bezstronności i obiektywizmu w związku z wykonywaniem zadań służbowych. Wprowadzane przepisy przyczynią się również do zwiększenia przejrzystości kadrowej i powinny przeciwdziałać zjawisku nepotyzmu. Ograniczy to nadużywanie zajmowanego stanowiska przez faworyzowanie i protegowanie

niektórych członków rodziny i osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe z funkcjonariuszem czy osobą zatrudnioną w jednostkach organizacyjnych KAS.

W związku z powyższym pracownicy oraz funkcjonariusze odpowiednio zatrudnieni albo pełniący służbę w jednostkach organizacyjnych KAS będą mieli obowiązek złożenia pisemnej informacji kierownikowi jednostki organizacyjnej o zaistnieniu przesłanek, określonych w art. 144 ust. 2 projektu ustawy. Przedmiotowy przepis ma na celu uregulowanie procedury uzyskiwania informacji koniecznych do sprawdzenia faktycznego przestrzegania zakazu, o którym mowa w art. 144 ust. 1 projektu ustawy, jak również ma służyć prawidłowemu zarządzaniu kadrami. Celem tych informacji jest ustalenie istnienia stosunku podległości służbowej pomiędzy funkcjonariuszami i pracownikami zatrudnionymi w tej samej jednostce organizacyjnej KAS. Przepis art. 144 ust. 3-5 projektu ustawy reguluje również, jakie dane powinna zawierać ta informacja, termin jej złożenia oraz komu należy ją złożyć. Funkcjonariusz ani osoba zatrudniona w jednostkach organizacyjnych KAS nie może bowiem wykorzystywać własnych wpływów w celu zagwarantowania preferencyjnego traktowania w zatrudnianiu, nagradzaniu i promowaniu tych osób oraz uzyskiwaniu przez nie innych korzyści polegających np. na umacnianiu rodzinnych więzi i odpowiedniego poparcia. Przedmiotowe propozycje mają na celu zwiększenie przejrzystości życia publicznego w Polsce oraz pozwolą na uniknięcie ewentualnego konfliktu interesów.

Przepis art. 144 ust. 5 określa, że ww. informację dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej i dyrektor izby administracji skarbowej, ich zastępcy, naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego oraz dyrektor Krajowej Szkoły Skarbowości i dyrektor Centrum Informatyki KAS składają Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej.

W celu zapewnienia jednolitości stosowania tych przepisów, a w szczególności danych, jakie powinny być przekazywane przez funkcjonariuszy i osoby zatrudnione, przewiduje się wydanie przez Ministra Finansów rozporządzenia określającego wzór składanej przez nich informacji.

Zgodnie z projektowanym art. 145 pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują następujące dodatki odpowiednio do wynagrodzenia albo uposażenia:

- dodatek kontrolerski w wysokości do 50% wynagrodzenia zasadniczego albo uposażenia zasadniczego za wykonywanie kontroli podatkowej, kontroli celno-skarbowej, z wyłączeniem kontroli, o której mowa w art. 50 ust. 2 pkt 9 projektu ustawy, audytu oraz czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130,
- dodatek kontrolerski w wysokości do 20% wynagrodzenia zasadniczego albo uposażenia zasadniczego dla kierowników komórek organizacyjnych, wykonujących ww. kontrolę, audyt

lub czynności, którzy dokonują osobiście czynności w tym zakresie, opracowują lub weryfikują dokumentację prowadzonych wymienionych powyżej kontroli, audytu oraz czynności, w wymiarze co najmniej 20% czasu pracy lub służby,

- dodatek orzecznicy w wysokości do 50% wynagrodzenia zasadniczego lub uposażenia zasadniczego dla pracownika oraz funkcjonariusza, zatrudnionego oraz pełniącego służbę na stanowisku radcy skarbowego za wykonywanie czynności organu, o których mowa w art. 13 § 2c Ordynacji podatkowej, w związku z wydawaniem rozstrzygnięć.

Analogiczne uprawnienia do otrzymywania dodatku kontrolerskiego funkcjonują obecnie w administracji podatkowej. Pracownicy urzędów i izb skarbowych otrzymują taki dodatek za wykonywanie kontroli podatkowej. Również w Służbie Celnej, funkcjonuje dodatek za wykonywane czynności kontrolne. Określa go rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie warunków otrzymywania dodatków do uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy celnych oraz wysokości tych dodatków. Stanowi ono, że dodatkami do uposażenia zasadniczego funkcjonariusza, uzasadnionymi szczególnymi zadaniami, warunkami lub miejscem pełnienia służby, są dodatki za realizację zadań w zakresie kontroli zgłoszeń celnych, towarów i osób, a także za sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem tych zadań oraz za realizację zadań kontrolnych, w tym za obsługę urządzeń RTG do prześwietlania pojazdów, kontenerów lub wagonów kolejowych oraz za służbę na jednostce pływającej Służby Celnej, a także za sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem tych zadań. Także pracownicy jednostek organizacyjnych kontroli skarbowej, otrzymują dodatek skarbowy za wykonanie czynności kontrolnych lub czynności operacyjno-rozpoznawczych. Dodatek ten przysługuje miesięcznie do wynagrodzenia, w wysokości do 50 % wynagrodzenia. A zatem prawo do dodatku kontrolerskiego nie jest nowym uprawnieniem. Zarówno dodatek kontrolerski, jak i dodatek orzecznicy wpisują się w motywacyjny system płac w KAS.

Przepisy przewidują, że Minister Finansów określi w drodze rozporządzenia stawki dodatku kontrolerskiego, zasady, warunki i tryb przyznawania, wypłaty, zmiany oraz utraty dodatku kontrolerskiego, uwzględniając potrzebę zwiększenia skuteczności kontroli podatkowej, kontroli celno-skarbowej, z wyłączeniem kontroli, o której mowa w art. 50 ust. 2 pkt 9 projektu ustawy, audytu oraz czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy poprzez zapewnienie motywacji do ich sprawnego wykonywania (art. 145 ust. 2 projektu ustawy). Natomiast zgodnie z art. 145 ust. 3 projektu ustawy stawki dodatku orzecznicy, zasady, warunki i tryb przyznawania dodatku orzecznicy, zmiany wysokości albo utraty dodatku orzecznicy zostaną określone przez Ministra Finansów w

drodze rozporządzenia, uwzględniając potrzebę zwiększenia skuteczność postępowań przez zapewnienie motywacji pracowników oraz funkcjonariuszy do sprawnego wykonywania czynności organu, o których mowa w art. 13 § 2c Ordynacji podatkowej, w związku z wydawaniem rozstrzygnięć.

Art. 146 projektu ustawy nakłada na pracowników zatrudnionych w Krajowej Informacji Skarbowej, izbie administracji skarbowej, Krajowej Szkole Skarbowości i Centrum Informatyki KAS obowiązek corocznego składania w terminie do 31 marca, oświadczenia o swoim stanie majątkowym, co będzie pozostawało w zgodzie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. poz. 1584, z 2008 r. poz. 1458, z 2009 r. poz. 1375, z 2010 r. poz. 1228 oraz z 2015 r. poz. 1635).

Zasadą będzie składanie przedmiotowych oświadczeń kierownikowi jednostki organizacyjnej, w której pracownicy są zatrudnieni. Jedyny wyjątek od ww. zasady będzie dotyczyć nie będącego funkcjonariuszem dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektora izby administracji skarbowej, ich zastępców, naczelnika urzędu skarbowego i jego zastępcy oraz dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości i dyrektora Centrum Informatyki KAS, którzy oświadczenia o stanie majątkowym będą składali Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej (art. 146 ust. 4 projektu ustawy).

Do dokonywania analizy oświadczeń składanych przez pracowników zatrudnionych w Krajowej Informacji Skarbowej i izbie administracji skarbowej uprawnieni będą kierownicy tych jednostek oraz komórka organizacyjna Ministerstwa Finansów, realizująca zadania w zakresie oświadczeń o stanie majątkowym. Natomiast analizę oświadczeń o stanie majątkowym, składanych przez pracowników zatrudnionych w Krajowej Szkole Skarbowości i Centrum Informatyki KAS oraz przez dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej i dyrektora izby administracji skarbowej, ich zastępców, naczelnika urzędu skarbowego i jego zastępcy oraz dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości i dyrektora Centrum Informatyki KAS dokonywać będzie komórka organizacyjna Ministerstwa Finansów, realizująca zadania w zakresie oświadczeń o stanie majątkowym (art. 146 ust. 3 i 5 projektu ustawy).

Jednocześnie w art. 146 ust. 6 projektu ustawy wskazano, że w zakresie nieuregulowanym w ustawie do oświadczeń o stanie majątkowym stosuje się odpowiednio przepisy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

Art. 147 projektu ustawy normuje zagadnienie otrzymania przez członków korpusu służby cywilnej, zatrudnionych w urzędzie obsługującym Ministra Finansów albo w jednostce organizacyjnej KAS, propozycji pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej. Projekt ustawy

przewiduje, że przeniesienie członka korpusu służby cywilnej do służby w Służbie Celno-Skarbowej wymaga zgody dyrektora generalnego urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub kierownika jednostki organizacyjnej wykonującego jego zadania, w której członek korpusu służby cywilnej jest zatrudniony. Członkowi korpusu służby cywilnej, który stał się funkcjonariuszem, okres stażu pracy w służbie cywilnej lub jednostkach organizacyjnych KAS wlicza się do okresu służby w Służbie Celno-Skarbowej. Przepis ten również reguluje kwestię w zakresie prawa do wynagrodzenia rocznego. Mianowicie w ust. 10 określono, że członek korpusu służby cywilnej, który stał się funkcjonariuszem i pracował przez okres krótszy niż 6 miesięcy w danym roku kalendarzowym, nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego w wysokości proporcjonalnej do okresu pracy w urzędzie obsługującym Ministra Finansów albo w jednostce organizacyjnej KAS, za który przysługuje wynagrodzenie roczne. Kolejny rozdział (3 –Przebieg służby w Służbie Celno-Skarbowej) tego działu reguluje zagadnienia przebiegu służby w Służbie Celno-Skarbowej, stanowiąc tym samym rodzaj odrębnej pragmatyki służbowej.

W art. 148 projektu ustawy określono, kto może pełnić służbę w Służbie Celno-Skarbowej. W stosunku do obowiązujących przepisów zawartych w ustawie o Służbie Celnej nie ma zmian. Natomiast dodatkowe wymagania określono dla funkcjonariuszy wykonujących czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy. W ww. przypadku funkcjonariuszem może być osoba, która dodatkowo:

- 1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie;
- 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 3) posiada zdolność fizyczną i psychiczną do służby w formacjach uzbrojonych, podległych szczególnej dyscyplinie służbowej, której gotowa jest się podporządkować;
- 4) daje rękojmię zachowania tajemnicy stosownie do wymogów określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

Projektowana regulacja precyzyjnie określa wymagania dla osób ubiegających się o pełnienie służby. Wskazanie kryteriów ma zapewnić prawidłowy dobór funkcjonariuszy w tej służbie.

Art. 149 i art. 150 projektu ustawy regulują nabór do służby w Służbie Celno-Skarbowej. Podobnie jak w innych służbach mundurowych, w Służbie Celno-Skarbowej obowiązuje zasada, że każdy obywatel ma prawo do informacji o wolnych stanowiskach służbowych. Wyjątek dotyczy stanowisk, na których są wykonywane czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy; informacje dotyczące naboru na te

stanowiska nie podlegają upowszechnieniu. Przyjęcie kandydata do służby w Służbie Celno-Skarbowej następuje po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, na które składają się: złożenie podania o przyjęcie do służby, kwestionariusza osobowego oraz dokumentów stwierdzających wymagane wykształcenie i kwalifikacje zawodowe oraz zawierających dane o uprzednim zatrudnieniu, test wiedzy, rozmowa kwalifikacyjna, egzamin sprawności fizycznej, test psychologiczny i kompetencyjny, ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej, sprawdzenie w ewidencjach, rejestrach i kartotekach prawdziwości danych zawartych w kwestionariuszu osobowym, przeprowadzenie postępowania sprawdzającego określonego w przepisach o ochronie informacji niejawnych, a w przypadku kandydatów do służby, którzy będą wykonywać czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy dodatkowo badanie psychofizjologiczne. Projekt ustawy przewiduje możliwość zwolnienia kandydata do służby, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, z egzaminu sprawności fizycznej.

Przyjęto zasadę, że informacje o wyniku postępowania kwalifikacyjnego (z zastrzeżeniem kandydatów do służby w komórkach, w których wykonywane są czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy) stanowią informację publiczną w zakresie objętym wymaganiami określonymi w ogłoszeniu o postępowaniu kwalifikacyjnym. Przyjęcie takiego rozwiązania jest przejawem woli transparentnego działania Ministra Finansów i podległych służb.

Projektowana regulacja przewiduje również obowiązek określenia przez Ministra Finansów, w rozporządzeniu, kryteriów i szczegółowego trybu postępowania kwalifikacyjnego, co jest celowe z punktu widzenia jawności postępowania kwalifikacyjnego. Specyfika służby w służbach mundurowych jest uznawana w doktrynie za przesłankę uzasadniającą dopuszczalność wprowadzania wyższych wymagań personalnych, kwalifikacyjnych czy charakterologicznych w stosunku do kandydatów do służby.

Art. 151 projektu ustawy normuje nawiązanie stosunku służbowego w następujący sposób: stosunek służbowy funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej powstaje w drodze mianowania na podstawie zgłoszenia się do służby. Po przyjęciu do służby osoba mianowana funkcjonariuszem służby przygotowawczej otrzymuje stopień aplikanta. Projekt ustawy przewiduje 2-letni okres służby przygotowawczej.

Art. 152 projektu ustawy, podobnie jak poprzednio obowiązująca w Służbie Celnej regulacja, konstytuuje obowiązki funkcjonariusza w służbie przygotowawczej. W okresie służby przygotowawczej funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej jest obowiązany:

- 1) odbyć szkolenie praktyczne;

2) potwierdzić egzaminem ukończenie zasadniczego kursu zawodowego albo złożyć egzamin zawodowy;

potwierdzić egzaminem znajomość języka obcego lub przedłożyć dokument potwierdzający znajomość języka obcego w zakresie umożliwiającym wykonywanie obowiązków służbowych. Ponadto, zgodnie z projektem ustawy, Szef Krajowej Administracji Skarbowej posiada uprawnienie do: zwolnienia funkcjonariusza z obowiązku odbywania służby przygotowawczej, skrócenia okresu służby przygotowawczej oraz zwolnienia funkcjonariusza z poszczególnych obowiązków przewidzianych dla funkcjonariusza w służbie przygotowawczej (odbycia szkolenia praktycznego), jak również do przedłużenia okresu służby przygotowawczej. Możliwość zwolnienia z obowiązku odbywania służby przygotowawczej pozwoli na wykonywanie zadań służbowych bez dwuletniej służby. Ww. sytuacja będzie dotyczyła osób, które z racji posiadanych umiejętności i wiedzy albo z powodów określonych w przepisach odrębnych są niezbędne do wykonywanych zadań, a ponadto posiadają określoną wiedzę. Podobne regulacje istnieją obecnie w ustawie o Służbie Celnej.

Natomiast przedłużenie służby przygotowawczej będzie następowało na pisemny wniosek funkcjonariusza.

Projektowany art. 153 projektu ustawy ustala obowiązek okresowego opiniowania służbowego funkcjonariusza w okresie służby przygotowawczej nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Opinię taką sporządza bezpośredni przełożony aplikanta w porozumieniu z jego opiekunem. Taki tryb opiniowania zapewnia udział opiekuna funkcjonariusza w tym procesie, co ma wpływ na dalsze szkolenia praktyczne. Projekt ustawy przewiduje również środki odwoławcze od opinii okresowej, co gwarantuje funkcjonariuszom możliwość zweryfikowania prawidłowości wystawionej opinii oraz zapewnia im ochronę prawną.

Projektowany art. 154 określa warunki, jakie funkcjonariusz powinien spełnić w celu mianowania do służby stałej.

Art. 155 projektu ustawy reguluje kwestie mianowania funkcjonariusza do służby przygotowawczej albo do służby stałej, określając treść aktu mianowania (imię i nazwisko, datę mianowania oraz rodzaj służby). Mianowanie skutkować będzie otrzymaniem przez funkcjonariusza legitymacji służbowej oraz znaku identyfikacyjnego. Kierownik jednostki organizacyjnej dokonując mianowania, wskaże jednostkę organizacyjną KAS, w której funkcjonariusz będzie pełnił służbę, a w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia mianowania, mianuje funkcjonariusza na stopień służbowy oraz określi w formie pisemnej stanowisko

służbowe, uposażenie oraz miejsce pełnienia służby. Podobne rozwiązania obowiązują obecnie w ustawie o Służbie Celnej.

Art. 156 projektu ustawy ustanawia natomiast obowiązek złożenia ślubowania przez funkcjonariusza przed podjęciem służby, określając treść ślubowania. Brzmienie ślubowania zostało dostosowane do roty ślubowania funkcjonującej w innych służbach mundurowych (Straży Granicznej).

Art. 157 projektu ustawy normuje zagadnienie dokumentacji przebiegu służby funkcjonariusza. Minister Finansów będzie upoważniony do określenia sposobu prowadzenia tej dokumentacji.

Rozwiązanie zaproponowane w art. 158, przewidujące środki na zagospodarowanie w wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego należnego w związku z mianowaniem ze służby przygotowawczej do służby stałej, ma równoważyć rygorystyczne wymogi, jakim podlegają funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej. Wprowadzenie takiego świadczenia dla funkcjonariuszy mianowanych do służby stałej, stanowi element motywacji do pozostania w jej szeregach. Jest to również regulacja służąca zahamowaniu fluktuacji kadr, mająca jednocześnie za zadanie zatrzymanie w szeregach Służby Celno-Skarbowej dobrze przeszkolonych i kompetentnych funkcjonariuszy, a także zachęcenie osób poszukujących zatrudnienia do podjęcia służby w szeregach Służby Celno-Skarbowej. Instytucja środków na zagospodarowanie przewidziana jest również w pragmatykach służbowych innych formacji, np. w Straży Granicznej, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego. Rozwiązanie takie funkcjonuje również obecnie w Służbie Celnej, jednakże ze względu na ochronę budżetu Państwa projektowane przepisy ograniczają zakres podmiotowy uprawnionych do ww. świadczenia – świadczenie to przysługiwać będzie wyłącznie funkcjonariuszom mianowanym ze służby przygotowawczej do służby stałej, a nie jak ma to miejsce w obecnym stanie prawnym, w każdej sytuacji mianowania funkcjonariusza do służby stałej.

Art. 159 projektu ustawy zawiera uregulowania w zakresie zmian warunków pełnienia służby przez funkcjonariuszy. Funkcjonariuszowi można powierzyć pełnienie obowiązków służbowych na innym stanowisku na okres do 6 miesięcy z możliwością jego przedłużenia do 12 miesięcy. Przepis ust. 2 normuje przeniesienie funkcjonariusza na takie samo lub równorzędne stanowisko do innej jednostki organizacyjnej KAS w tej samej lub innej miejscowości, w sytuacji, gdy wymagają tego potrzeby KAS. Natomiast ust. 3 przewiduje możliwość przeniesienia funkcjonariusza również na jego pisemny wniosek, jeżeli potrzeby KAS nie stanowią przeszkody. W związku z przeniesieniem do służby w innej miejscowości,

przysługiwać będzie jednorazowe świadczenie pieniężne na zagospodarowanie, w wysokości jednomiesięcznego uposażenia, w przypadku, gdy łączy się z tym zmiana miejsca zamieszkania. Jednakże przy przeniesieniu na wniosek, funkcjonariuszowi nie będzie przysługiwało świadczenie pieniężne na zagospodarowanie.

Projekt przewiduje również przeniesienia czasowe na okres do 6 miesięcy w roku kalendarzowym do innej jednostki organizacyjnej KAS, w której wykonują zadania funkcjonariusze, w tej samej lub innej miejscowości (art. 159 ust. 5). Projekt zapewnia funkcjonariuszom, w przypadku powierzenia pełnienia obowiązków służbowych na innym stanowisku i w przypadkach przeniesienia do innej jednostki organizacyjnej KAS, uposażenie stosownie do wykonywanych obowiązków służbowych, lecz nie niższe od dotychczas otrzymywanego. Regulacja powyższa nie ma zastosowania do funkcjonariusza przeniesionego na jego pisemny wniosek.

Zgodnie z art. 159 ust. 7 projektu ustawy przeniesień, które łączą się z przeniesieniem do innych jednostek organizacyjnych KAS, o których mowa w art. 36 pkt 1 i 3 projektu ustawy, dokonuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

Art. 160 projektu ustawy wprowadza możliwość oddelegowania funkcjonariusza do wykonywania pracy poza Służbą Celno-Skarbową. W sytuacjach uzasadnionych, np. ekonomicznie czy też w związku z koniecznością wzmocnienia ochrony granic, istnieje konieczność współpracy międzyresortowej przedstawicieli wielu organów państwowych. Warunki i tryb oddelegowania, przyznawania uposażenia oraz innych świadczeń przysługujących funkcjonariuszowi w czasie oddelegowania; tryb postępowania w przypadku zmiany warunków oddelegowania, w tym w zakresie ustalania i wypłaty uposażenia oraz prawa do urlopu, tryb odwołania funkcjonariusza z oddelegowania oraz podmioty uprawnione do występowania z wnioskiem o oddelegowanie funkcjonariusza zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Finansów. Proponowane rozwiązania dotyczące oddelegowania funkcjonariusza do wykonywania pracy poza służbą funkcjonują obecnie w Służbie Celnej.

Zgodnie z projektowanym art. 161 funkcjonariusza służby stałej można oddelegować do pracy w instytucjach Unii Europejskiej, jednostkach utworzonych przez Unię Europejską albo w organizacjach międzynarodowych. Oddelegowanie nastąpi na czas wykonywania pracy, przy czym w trakcie oddelegowania funkcjonariuszowi będą przysługiwały świadczenia wynikające z ustawy, z wyjątkiem prawa do urlopów określonych w art. 214 ustawy. Jednocześnie w celu zapewnienia zgodności projektowanej regulacji z dyrektywą 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego z dnia 4 listopada 2003 r. dotyczącą niektórych aspektów organizacji czasu pracy (L 299/9), zaproponowano rozwiązanie, zgodnie z którym

wyłączenie prawa do urlopów nie będzie obowiązywać w przypadku, gdy w instytucji Unii Europejskiej, jednostce utworzonej przez Unię Europejską albo organizacji międzynarodowej oddelegowany funkcjonariusz nie ma zapewnionego prawa do urlopu wypoczynkowego. Analogiczne rozwiązania, jak projektowane w ustawie o KAS występują obecnie w Służbie Celnej.

Art. 162 projektu ustawy wprowadza zasadę, zgodnie z którą Minister Finansów może udzielić pisemnej zgody na oddelegowanie funkcjonariusza do pełnienia funkcji przedstawiciela Służby Celno-Skarbowej przy polskich placówkach dyplomatycznych. Możliwość oddelegowania dotyczy funkcjonariuszy, którzy posiadają wiedzę teoretyczną i doświadczenie zawodowe w Służbie Celno-Skarbowej, potwierdzone uzyskaniem mianowania do służby stałej. W zakresie oddelegowania zastosowanie znajdują regulacje dotyczące oddelegowania do pracy w instytucjach Unii Europejskiej, jednostkach utworzonych przez Unię Europejską lub organizacjach międzynarodowych.

Art. 163 projektu ustawy zawiera rozwiązania prawne, które umożliwią pełnienie w szczególnych przypadkach służby na terytorium innego państwa. Skierowanie do takiej służby odbywać się będzie w ramach oddelegowania, w celu wykonania zadań zleconych przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, po wcześniejszym uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Akceptacja przez Ministra Finansów decyzji Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o delegowaniu funkcjonariusza do pełnienia służby na terenie innego państwa stanowić będzie element kontrolny, ograniczający ilość tego typu delegacji do przypadków niezbędnych z punktu widzenia interesów finansowych państwa.

Delegowanemu w tym trybie funkcjonariuszowi przysługiwałyby świadczenia wynikające z ustawy oraz dodatkowo należności związane z rozpoczęciem i zakończeniem służby na terytorium innego państwa w drodze do kraju lub innego państwa w celu załatwienia spraw służbowych, ryczałtu na pokrycie kosztów wyżywienia i zakwaterowania w miejscu pełnienia służby za granicą oraz zwrotu udokumentowanych kosztów niezbędnego leczenia za granicą – z wyłączeniem kosztów zakupu leków, których nabycie za granicą nie było konieczne, kosztów zabiegów chirurgii plastycznej i kosmetycznych oraz kosztów nabycia protez ortopedycznych, dentystycznych, okularów – i limitu bezpłatnych rozmów telefonicznych. Należności związane z rozpoczęciem i zakończeniem służby poza granicami kraju oraz w drodze do kraju lub innego państwa byłyby ustalane na warunkach określonych w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej. Zwrotem kosztów leczenia za granicą nie byłyby objęte świadczenia finansowane ze środków Narodowego

Funduszu Zdrowia. W przypadku śmierci funkcjonariusza za granicą transport zwłok do kraju odbywałby się na koszt KAS. Projektowana regulacja wymaga przepisu upoważniającego do wydania w tym zakresie aktu wykonawczego (art. 164 projektu ustawy). Proponowane rozwiązania dotyczące pełnienia w szczególnych przypadkach służby na terytorium innego państwa funkcjonują obecnie w Służbie Celnej.

Art. 165 projektu ustawy zawiera normy prawne, zgodnie z którymi nie można bez zgody zainteresowanego przenieść do pełnienia służby w innej miejscowości:

- 1) funkcjonariusza - kobiety w ciąży;
- 2) funkcjonariusza samodzielnie sprawującego opiekę nad dzieckiem do lat 18;
- 3) funkcjonariusza, któremu brakuje nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego, jeżeli okres służby umożliwia uzyskanie prawa do emerytury z osiągnięciem tego wieku.

Projektowane przepisy zapewniają ochronę dla rodziców oraz ze względu na wiek przedemerytalny.

Zgodnie z art. 166 projektu ustawy przeniesienia funkcjonariusza do innej miejscowości, z której dojazd do miejsca zamieszkania jest znacznie utrudniony, wymaga zapewnienia funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych, z uwzględnieniem jego sytuacji rodzinnej.

Regulacja proponowana w art. 167 przewiduje przyznanie równoważnika pieniężnego w przypadku, gdy zapewnienie funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych jest niemożliwe lub utrudnione oraz jeżeli on sam lub jego małżonek nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej. Jednocześnie zdefiniowano pojęcie „miejscowość pobliska”. Przepis zawiera też upoważnienie dla Ministra Finansów do określenia w rozporządzeniu wysokości, warunków przyznawania i zwracania równoważnika pieniężnego. Obecnie w ustawie o Służbie Celnej funkcjonuje analogiczna regulacja dotycząca przyznania równoważnika pieniężnego funkcjonariuszowi w związku z jego przeniesieniem do innej miejscowości.

W związku z instytucją przeniesienia funkcjonariusza na jego wniosek, przepis art. 168 wprowadza ograniczenie, iż w przypadku takiego przeniesienia nie przysługują funkcjonariuszowi świadczenia z art. 166 i art. 167 projektowanej ustawy (zapewnienie funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych, zwrot kosztów przeniesienia itd.).

Art. 169 projektu ustawy reguluje tryb postępowania w przypadku reorganizacji jednostki organizacyjnej KAS. W tej sytuacji funkcjonariusza można przenieść na inne lub równorzędne stanowisko, odpowiadające jego kwalifikacjom, jeżeli nie jest możliwe dalsze

pełnienie służby na dotychczasowym stanowisku. W celu ochrony funkcjonariusza w projekcie ustawy umieszczono regulację, iż po przeniesieniu funkcjonariuszowi przysługuje przez okres 6 miesięcy uposażenie nie niższe od dotychczasowego. Obecnie rozwiązanie takie funkcjonuje w Służbie Celnej.

Art. 170 projektu ustawy dotyczy zniesienia jednostki organizacyjnej KAS. Kierownik jednostki organizacyjnej wstępujący w prawa i obowiązki kierownika znoszonej jednostki staje się stroną w dotychczasowych stosunkach służbowych. W ust. 2 uregulowano sytuację funkcjonariusza znoszonej jednostki; może on przyjąć bądź odmówić przyjęcia proponowanych warunków pełnienia służby. W wypadku odmowy przyjęcia proponowanych warunków, funkcjonariusza będzie się zwalniało ze służby w terminie uzależnionym od rodzaju służby (stała albo przygotowawcza).

W art. 171 projektu ustawy określono przypadki, w których funkcjonariusza można przenieść na niższe stanowisko służbowe. Takie przeniesienie może mieć miejsce w przypadku trwałej niezdolności do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku służbowym (przez okres 6 miesięcy funkcjonariusz zachowuje prawo do dotychczasowego uposażenia), likwidacji zajmowanego stanowiska, gdy nie ma możliwości przeniesienia go na inne równorzędne stanowisko w tej samej jednostce organizacyjnej KAS albo na pisemny wniosek funkcjonariusza. Aktualnie rozwiązania dotyczące przeniesienia na niższe stanowisko służbowe, analogiczne, jak proponowane w projekcie ustawy funkcjonują w Służbie Celnej.

Projektowany art. 172 zawiera uregulowania w zakresie przewidzianej możliwości przeniesienia funkcjonariusza do pracy w urzędzie obsługującym Ministra Finansów lub w jednostkach organizacyjnych KAS. Wskazano elementy, które powinna zawierać propozycja przeniesienia funkcjonariusza do pracy oraz osoby, które są uprawnione do składania takiej propozycji. Projekt stanowi, że przeniesienie funkcjonariusza do pracy może nastąpić za zgodą kierownika jednostki organizacyjnej KAS, w której funkcjonariusz pełni służbę.

Dotychczasowy stosunek służbowy funkcjonariusza, który przyjął propozycję, przekształca się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, jednocześnie okres służby w Służbie Celnej oraz w Służbie Celno-Skarbowej wlicza się do stażu pracy. Do przeniesienia funkcjonariusza stosować się będzie art. 35 ust. 7 ustawy o służbie cywilnej.

W art. 173 projektu ustawy uregulowano uprawnienie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej do skierowania funkcjonariusza do pełnienia służby w systemie nadzwyczajnym. Sytuacja wymagająca podwyższonej gotowości może dotyczyć w szczególności przypadków zagrożenia ochrony i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, w tym zgodności z prawem przywozu towarów na ten obszar oraz wywozu towarów z tego obszaru. W tym czasie

funkcjonariusz pozostawać będzie w ciągłej dyspozycji przełożonego. Przyjęcie takiego rozwiązania zapewni wykonywanie zadań KAS w sposób ciągły, przede wszystkim w sytuacjach np. zwiększonego ryzyka związanego z importem niektórych towarów. Organizację pełnienia służby w systemie nadzwyczajnym, warunki i tryb kierowania do pełnienia tej służby, sposób jej pełnienia, dzienny tok służby, częstotliwość i wymiar przerw pomiędzy okresami pełnienia służby oraz rodzaje dokumentów w tym zakresie określi w rozporządzeniu Minister Finansów.

Art. 174 projektu ustawy przewiduje możliwość przeniesienia funkcjonariusza Policji albo Straży Granicznej, na własną prośbę, do służby w Służbie Celno-Skarbowej. Projektowane przepisy określają, kto i w jaki sposób dokonuje takiego przeniesienia oraz regulują uprawnienia funkcjonariuszy z tym związane. Przeniesienie takie będzie możliwe, jeżeli dany funkcjonariusz ma szczególne kwalifikacje do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej. W projekcie zawarte zostało również upoważnienie dla Ministra Finansów do wydania rozporządzenia, określającego:

- 1) szczegółowy tryb przenoszenia funkcjonariuszy do służby w Służbie Celno-Skarbowej;
- 2) równorzędność okresów służby, stażu i uzyskanych w dotychczasowych jednostkach kwalifikacji zawodowych;
- 3) rodzaje kwalifikacji, które mogą zostać uznane za szczególnie przydatne w Służbie Celno-Skarbowej.

Art. 175 projektu ustawy reguluje szczególne obowiązki w zakresie udokumentowania pożądanego stanu zdrowia przez funkcjonariuszy wykonujących czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy, a także funkcjonariusz przewidziany do wykonywania tych czynności (poprzez poddanie się testowi sprawności fizycznej, badaniu psychologicznemu oraz badaniu psychofizjologicznemu). Zagadnienia dotyczące przeprowadzania testu sprawności fizycznej oraz badań: psychologicznego i psychofizjologicznego zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Finansów.

Art. 176 projektu ustawy reguluje kwestie zawieszenia funkcjonariusza w pełnieniu obowiązków służbowych. Zgodnie z projektem, obligatoryjnie zawiesza się funkcjonariusza w przypadku wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub karnego skarbowego w sprawie o umyślne przestępstwo skarbowe. Fakultatywnie można zawiesić funkcjonariusza w sytuacji wszczęcia postępowania karnego w sprawie o przestępstwo nieumyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub karnego skarbowego w sprawie o nieumyślne przestępstwo skarbowe lub

postępowania dyscyplinarnego, jeżeli zawieszenie jest celowe z uwagi na dobro postępowania lub dobro KAS.

Zawieszenie w obu przypadkach polegać będzie na odsunięciu funkcjonariusza od wykonywania dotychczasowych obowiązków, jednocześnie można będzie powierzyć funkcjonariuszowi wykonywanie innych obowiązków służbowych. Pozostałe przepisy tej jednostki redakcyjnej regulują możliwość przedłużenia okresu zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych, zasady wliczania okresów zawieszenia do okresu pełnienia służby, kwestie wykonania decyzji o zawieszeniu w związku z wniesieniem od niej odwołania, obowiązki zdania legitymacji służbowej, znaku identyfikacyjnego itp.

Projektowane art. 177 i art. 178 określają obligatoryjne i fakultatywne przesłanki zwolnienia ze służby. Zgodnie z projektem, funkcjonariusza zwalnia się ze służby w przypadku:

- 1) orzeczenia trwałej niezdolności do służby;
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie lub umyślnie przestępstwo skarbowe;
- 3) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego;
- 4) nieprzydatności do służby, stwierdzonej w opinii okresowej w okresie służby przygotowawczej;
- 5) niespełnienia wymogów przewidzianych dla funkcjonariusza w służbie przygotowawczej;
- 6) odmowy złożenia ślubowania;
- 7) prawomocnego orzeczenia pozbawienia praw publicznych;
- 8) prawomocnego orzeczenia zakazu wykonywania zawodu funkcjonariusza;
- 9) odmowy wykonania decyzji w sprawie przeniesienia,
- 10) pisemnego zgłoszenia przez funkcjonariusza żądania zwolnienia ze służby;
- 11) niezgłoszenia się do służby w terminie 14 dni od dnia zakończenia okresu oddelegowania.

Natomiast funkcjonariusza można zwolnić (fakultatywnie) ze służby w sytuacji:

- 1) niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie służby stałej, stwierdzonego w dwóch następujących po sobie ocenach okresowych, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy;
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo inne niż określone w art. 177 pkt 2;
- 3) powołania do innej służby państwowej, a także objęcia funkcji z wyboru w organach wykonawczych samorządu terytorialnego, podjęcia pracy w instytucji Unii Europejskiej, jednostce utworzonej przez Unię Europejską lub organizacji międzynarodowej;
- 4) niewyrażenia zgody na przeniesienie na niższe stanowisko służbowe;

- 5) nieobecności w służbie z powodu choroby trwającej dłużej niż rok;
- 6) warunkowego umorzenia postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego, jeżeli popełniony czyn dotyczył ściganego z oskarżenia publicznego lub popełnionego umyślnie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego;
- 7) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badania, o których mowa w art. 205 ust. 3, lub niepoddania się im, a także w przypadku dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na obserwację, o której mowa w art. 205 ust. 4, chyba że skierowanie do komisji lekarskiej nastąpiło na wniosek funkcjonariusza;
- 8) zaistnienia innej niż określone w pkt 1-7, ważnej przyczyny, jeżeli dalsze pozostawanie w służbie nie gwarantuje należytego wykonywania obowiązków służbowych w szczególności gdy wymaga tego dobro KAS lub gdy nastąpiła utrata zaufania niezbędnego do wykonywania obowiązków służbowych; zwolnienie funkcjonariusza ze służby może nastąpić w tym przypadku po zasięgnięciu opinii związku zawodowego funkcjonariuszy;
- 9) upływu 12 miesięcy okresu zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych, jeżeli nie ustąpiły przyczyny będące podstawą zawieszenia.

Art. 179 projektu ustawy reguluje sytuację funkcjonariusza w okresie ciąży, w czasie urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego. Co do zasady, w ww. okresach nie można zwolnić funkcjonariusza. Jednakże w przypadku zwolnienia funkcjonariusza ze służby na podstawie art. 170 lub art. 178 ust. 1 pkt 8 w okresie ciąży, w czasie urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego lub urlopu rodzicielskiego przysługuje mu uposażenie do końca okresu ciąży oraz trwania wymienionego urlopu.

Przypadki wygaśnięcia stosunku służbowego funkcjonariusza określa art. 180 projektu ustawy. Stosunek służbowy wygasa:

- 1) z dniem śmierci funkcjonariusza;
- 2) w przypadku niezgłoszenia się funkcjonariusza do służby w ciągu 7 dni od dnia doręczenia: decyzji orzekającej o uchyleniu decyzji o zwolnieniu ze służby albo o stwierdzeniu nieważności decyzji o zwolnieniu ze służby bądź prawomocnego wyroku sądu uchylającego decyzję o zwolnieniu ze służby albo orzeczenie dyscyplinarne o wydaleniu ze Służby Celno-Skarbowej.

Instytucja wygaśnięcia stosunku służbowego funkcjonuje w służbach mundurowych, uregulowana również była w ustawie o Służbie Celnej.

Art. 181 projektu ustawy dotyczy terminów i formy zwolnienia ze służby. Projekt przewiduje obowiązek wydania i doręczenia decyzji o zwolnieniu ze służby. Okres, po którym następuje zwolnienie ze służby, jest zróżnicowany ze względu na to, czy zwolnienie dotyczy funkcjonariusza w służbie przygotowawczej czy w służbie stałej. Występuje jednakże możliwość skrócenia na wniosek funkcjonariusza ustawowych terminów, po upływie których następuje zwolnienie, z tym że dotyczy ona zwolnienia ze służby na wniosek funkcjonariusza. Projekt dopuszcza możliwość zwolnienia funkcjonariusza od pełnienia służby, z zachowaniem prawa do uposażenia.

Projektowane art. 182 i 183 zawierają przepisy regulujące skutki wydanych orzeczeń, w wyniku których funkcjonariusz zostaje przywrócony do służby. Regulacje te mają na celu jasne i precyzyjne określenie sytuacji, w których funkcjonariusz zwolniony ze służby zostaje do niej przywrócony; terminy, w których funkcjonariusz powinien zgłosić się do służby; warunki, na jakich następuje przywrócenie oraz określają wysokość świadczenia pieniężnego, które przysługuje przywróconemu funkcjonariuszowi. Projektowane regulacje realizują linię orzeczniczą, w tym m. in. orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 października 2004 r. sygn. akt K 1/04. W wyroku tym Trybunał Konstytucyjny wskazał, że logiczną konsekwencją definitywnego stwierdzenia nieistnienia podstaw do zwolnienia ze służby powinno być przywrócenie do niej, na jasnych i czytelnych zasadach. Przepisy prawne określające zasady przywrócenia do służby winny łagodzić konsekwencje rygoryzmu unormowań dotyczących zwolnienia ze służby w odniesieniu do osób, które zostały bezzasadnie oskarżone o popełnienie czynu zabronionego pod groźbą kary albo aresztowane. Proponowane przepisy stanowią również ochronę dla funkcjonariuszy.

Art. 182 projektu ustawy stanowi, iż w przypadku uchylecia lub stwierdzenia nieważności decyzji o zwolnieniu ze służby, kierownik jednostki organizacyjnej niezwłocznie wyznacza funkcjonariuszowi stanowisko służbowe zgodne z jego kwalifikacjami i dotychczasowym przebiegiem służby oraz określa termin podjęcia służby, miejsce pełnienia służby oraz stopień służbowy i uposażenie nie niższe od dotychczasowego. W takich sytuacjach prawo do uposażenia powstaje z dniem podjęcia służby, chyba że po zgłoszeniu się do służby zaistniały okoliczności usprawiedliwiające jej niepodjęcie. Ponieważ funkcjonariusz poniósł określone konsekwencje w związku z nieprawidłową decyzją kierownika jednostki organizacyjnej, uznano, że świadczenie pieniężne równe uposażeniu na stanowisku zajmowanym przed zwolnieniem, przysługuje mu za okres pozostawania poza służbą, nie więcej jednak niż za okres 6 miesięcy i nie mniej niż za 1 miesiąc. Świadczenie pieniężne wypłaca się w terminie 14 dni od dnia złożenia przez funkcjonariusza wniosku w tej sprawie wraz z dokumentem

potwierdzającym fakt przywrócenia do służby. Z tych samych powodów (wadliwość decyzji) należy również uznać, że okres pozostawania poza służbą wlicza się do okresu służby, od którego zależą uprawnienia i świadczenia należne funkcjonariuszowi. Za okres pozostawania poza służbą funkcjonariuszowi nie przysługuje prawo do urlopów, bowiem w tym czasie funkcjonariusz mógł podjąć inną pracę.

Podobne rozwiązania funkcjonują w innych służbach mundurowych (Policja, Straż Graniczna), również w zakresie określenia maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego przywróconemu do służby.

Art. 183 projektu ustawy reguluje przywrócenie funkcjonariusza do służby w przypadku prawomocnego:

- 1) umorzenia postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia przestępstwa;
- 2) uniewinnienia;
- 3) uchylenia prawomocnego wyroku skazującego.

Projekt stanowi, że w takich sytuacjach funkcjonariusz powinien zgłosić się do służby, w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku. W pozostałym zakresie do przywrócenia do służby w przypadkach określonych w niniejszym przepisie stosować należy odpowiednio przepisy obowiązujące przy przywracaniu do służby w sytuacji uchylenia lub stwierdzenia nieważności decyzji o zwolnieniu ze służby z powodu jej niezgodności z prawem. Przyjęcie tych rozwiązań wynika z zasad sprawiedliwości społecznej, zgodnie z którymi obywatel nie może ponosić konsekwencji błędnych (wadliwych) orzeczeń właściwych organów. Skoro zatem funkcjonariusz został zwolniony ze służby np. w związku z orzeczeniem skazującym wydanym w postępowaniu karnym, które to orzeczenie zostało następnie uchylone, należy uznać, że powinno nastąpić przywrócenie do służby.

Art. 184 projektu ustawy pozostaje w ścisłej korelacji z omawianymi wyżej przepisami art. 178 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 oraz art. 180 projektu ustawy, stanowiąc łącznie kompleksowe rozwiązanie w zakresie zwolnienia ze służby funkcjonariuszy podejmujących pracę poza organizacją oraz zgłaszających zamiar powrotu do służby po jej zakończeniu. Wskazać przy tym należy, że charakter tej pracy został dokładnie określony i obejmuje powołanie do innej służby państwowej, objęcie funkcji z wyboru w organach wykonawczych samorządu terytorialnego, podjęcie pracy w instytucji Unii Europejskiej, w jednostce utworzonej przez Unię Europejską albo w organizacji międzynarodowej. W takich przypadkach złożony przez funkcjonariusza zwolnionego ze służby w związku z powołaniem do innej służby państwowej, objęciem funkcji z wyboru w organach wykonawczych samorządu

terytorialnego, podjęciem pracy w instytucji Unii Europejskiej, w jednostce utworzonej przez Unię Europejską albo w organizacji międzynarodowej – któremu nie wygaś stosunek służbowy – w terminie 7 dni od dnia zakończenia pracy w ww. instytucjach wniosek skutkuje przywróceniem go do służby. Niezachowanie wyznaczonego, 7-dniowego, terminu skutkować będzie wygaśnięciem stosunku służbowego funkcjonariusza. Istotnym elementem tego rozwiązania jest obligatoryjne zwolnienie funkcjonariusza z postępowania kwalifikacyjnego na obejmowane stanowisko służbowe, które powinno być zgodne z kwalifikacjami funkcjonariusza i dotychczasowym przebiegiem służby. Kierownik jednostki organizacyjnej określi także funkcjonariuszowi termin podjęcia służby, miejsce pełnienia służby oraz stopień służbowy i uposażenie nie niższe od dotychczasowego.

Ze względu na konieczność opracowania w sposób kompleksowy tego zagadnienia zaprojektowany przepis przewiduje wliczenie okresu pozostawania funkcjonariusza poza służbą do okresu służby, od którego zależą uprawnienia i świadczenia należne funkcjonariuszowi – z zastrzeżeniem odmiennego uregulowania prawa do urlopów, o których mowa w art.214, które powracający do służby funkcjonariusz nabędzie od momentu powrotu do służby w Służbie Celno-Skarbowej. Dzięki odesłaniu do zaprojektowanego brzmienia przepisu art. 182, z ustawy jasno wynika jakie świadczenia i należności przysługują funkcjonariuszom za okres pozostawania poza służbą oraz zasady powrotu do służby.

Art. 185 projektu ustawy reguluje przywrócenie do służby w przypadku uchylenia określonych kar dyscyplinarnych. W takich sytuacjach funkcjonariusza, na jego wniosek, przywraca się do służby na poprzednich warunkach.

W związku z tym, że każde zatrudnienie/pełnienie służby powinno być udokumentowane, funkcjonariusz zwolniony ze służby lub którego stosunek służbowy wygaś niezwłocznie będzie otrzymywał świadectwo służby (art. 186 projektu ustawy). W przypadkach, gdy w świadectwie służby są nieprawidłowe dane, funkcjonariusz może żądać sprostowania świadectwa służby. W projekcie uregulowane zostało również prawo do żądania wydania świadectwa służby i sprostowania świadectwa służby w przypadku śmierci funkcjonariusza: z takim żądaniem może wystąpić małżonek lub inny członek rodziny spełniający warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z tytułu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wprowadzenie tej regulacji jest podyktowane funkcjonowaniem takich unormowań w innych obowiązujących przepisach dotyczących pracy lub służby. Szczegółowe dane, które powinno zawierać świadectwo służby, tryb wydawania i dokonywania sprostowań świadectw służby, informacje, które są zamieszczane

w świadectwie służby na żądanie funkcjonariusza oraz wzór formularza świadectwa służby zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Finansów.

Art. 187 dotyczy czasu pełnienia służby przez funkcjonariusza.

Projekt wprowadza definicje ustawowe „doby” oraz „tygodnia”, co jest niezbędne ze względu na konieczność rozliczania czasu służby załóg jednostek pływających Służby Celno- Skarbowej wykonujących służbę w 24-godzinny systemie służby. Przyjęto, iż czas pełnienia służby funkcjonariusza wynosi przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 4 miesięcy. Możliwe jest przedłużenie czasu pełnienia służby, jedynie, gdy wymagają tego szczególne potrzeby służby. Liczba godzin przedłużonego czasu służby nie może przekroczyć dla funkcjonariusza 48 godzin tygodniowo w w/w okresie rozliczeniowym oraz 400 godzin w roku kalendarzowym. Powyższe rozwiązanie ma na celu ochronę uprawnień funkcjonariuszy, wprowadzając limit przedłużonego czasu służby w roku kalendarzowym, jednocześnie zapewniając ciągłość służby. Jednocześnie wskazano w ustawie, w jakich przypadkach jest dopuszczalne pełnienie służby w przedłużonym czasie.

Uregulowano również w ustawie obligatoryjny czas przeznaczony na wypoczynek – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa pracy.

W ust. 10 przyznano funkcjonariuszowi pełniącemu służbę w przedłużonym czasie służby – jeżeli czas pełnienia tej służby skutkuje skróceniem dobowego okresu nieprzerwanego odpoczynku – w następnej dobie dodatkowego czasu na wypoczynek w wymiarze zapewniającym wyrównanie przysługującego mu okresu nieprzerwanego odpoczynku dobowego. Propozycja ta wynika z faktu, że dyrektywa 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego z dnia 4 listopada 2003 r. dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy przyznaje każdemu pracownikowi prawo do 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku dobowego. Zgodnie z art. 17 dyrektywy 2003/88/WE odstępstwa od art. 3 regulującego minimalny dobowy odpoczynek są możliwe w pewnych sytuacjach, wskazanych w art. 17 ust. 3 dyrektywy, jednak pod warunkiem zapewnienia zainteresowanym pracownikom równoważnego okresu wyrównawczego odpoczynku lub – w wyjątkowych przypadkach, w których nie jest możliwe z powodów obiektywnych przyznanie takich równoważnych okresów wyrównawczego odpoczynku – pod warunkiem przyznania zainteresowanym pracownikom właściwej ochrony (art. 17 ust. 2). Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE (m.in. sprawa C-151/02 *Londeshauptstadt Klei v. Norbert Jeager*, pkt 94, 97 i 103) równoważny okres wyrównawczego odpoczynku powinien być przyznawany bezpośrednio po okresie pracy, który ma rekompensować, i przed rozpoczęciem kolejnego

okresu pracy, tak aby zapobiec powstaniu u pracownika stanu przemęczenia i w ten sposób chronić jego bezpieczeństwo i zdrowie.

W związku z koniecznością zapewnienia ciągłości służby na niektórych stanowiskach oraz z tym, że wykonywanie niektórych czynności nie może zostać przerwane w projekcie przyjęto, iż regulacje określające normy tygodniowe czasu służby (również dotyczące przedłużonego czasu służby) jak również minimalny dobowy odpoczynek nie mają w tych przypadkach zastosowania.

W celu zapewnienia ciągłości służby przyjęto w projekcie, że za przedłużony czas służby, funkcjonariuszowi, przyznaje się, według jego wyboru, czas wolny od służby w tym samym wymiarze albo uposażenie za przedłużony czas służby, z tym, że w przypadkach uzasadnionych potrzebami służby o przyznaniu czasu wolnego od służby albo uposażenia za przedłużony czas służby decyduje kierownik jednostki organizacyjnej.

Ponieważ Służba Celno-Skarbowa wykonuje zadania, które są zadaniami ciągłymi, celowe jest wprowadzenie możliwości pełnienia służby w systemie zmianowym.

Kolejne regulacje wprowadzają odrębne zasady czasu służby dla członków załóg jednostek pływających Służby Celno-Skarbowej. Zamierzeniem tego rozwiązania jest optymalne wykorzystanie sprzętu pływającego oraz przeszkolonych załóg statków pływających Służby Celno-Skarbowej. Proponowane rozwiązania zakładają, że czas pełnienia służby funkcjonariusza pełniącego służbę w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celno-Skarbowej może wynieść 24 godziny lub dłużej. Zgodnie z projektowanymi regulacjami, funkcjonariuszowi pełniącemu służbę w załogowym rozkładzie czasu służby w składzie załogi jednostki pływającej przez okres 24 godzin lub dłuższy, udziela się co najmniej 8 godzin odpoczynku w ciągu doby służby, rozumianej jako 24 godziny, poczynając od godziny, w której funkcjonariusz rozpoczął służbę. Po zakończeniu służby w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celno-Skarbowej funkcjonariuszowi będzie udzielany czas na odpoczynek w wymiarze nie mniejszym niż czas służby pełnionej w składzie załogi. Ponadto zaproponowano rozwiązanie, zgodnie z którym funkcjonariuszowi pełniącemu służbę w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celno-Skarbowej będzie przysługiwał, za każdy tydzień, minimalny okres nieprzerwanego odpoczynku w wymiarze 24 godzin. Okres rozliczeniowy w odniesieniu do tego funkcjonariusza będzie wynosił dwa tygodnie.

Przyjęta w projektowanym przepisie zasada odmiennego rozkładu czasu służby dla funkcjonariuszy pełniących służbę w składach załogi jednostek pływających Służby Celno-Skarbowej jest analogiczna do rozwiązań funkcjonujących obecnie w Służbie Celnej oraz w Straży Granicznej – pozwoli ona też lepiej zorganizować współdziałanie służb. Rozwiązanie

takie jest zgodne z dyrektywą 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego z dnia 4 listopada 2003 r. dotyczącą niektórych aspektów organizacji czasu pracy (L 299/9).

W ust. 19 ustanowiono obowiązek prowadzenia przez kierownika jednostki organizacyjnej ewidencji czasu służby funkcjonariusza w celu prawidłowego ustalenia jego uposażenia i innych świadczeń związanych ze służbą.

W ust. 20 Minister Finansów został upoważniony do określenia w rozporządzeniu:

- 1) rozkładu czasu służby;
- 2) sposobu ustalania wysokości uposażenia za przedłużony czas służby;
- 3) trybu wypłacania uposażenia albo udzielania czasu wolnego za przedłużony czas służby;
- 4) sposobu prowadzenia ewidencji czasu służby.

Zgodnie z projektowanym art. 188 funkcjonariusze pełnią służbę na stanowiskach służbowych. Jednocześnie w rozporządzeniu Ministra Finansów uregulowane zostaną zagadnienia dotyczące wykazu i kategorii stanowisk służbowych funkcjonariuszy, wymaganych kwalifikacji do zajmowania stanowisk służbowych, dokumentów potwierdzających ich spełnienie, trybu awansowania na stanowiska służbowe oraz trybu dokonywania zmian na stanowiskach służbowych.

W art. 189 projektu ustawy określono normę zgodnie, z którą stanowiska służbowe funkcjonariuszy w Służbie Celno-Skarbowej podlegają opisowi i wartościowaniu. Zasady dokonywania opisów i wartościowania stanowisk służbowych zostaną określone w zarządzeniu Ministra Finansów.

Art. 190 projektu wprowadza korpusy i stopnie oficerskie w Służbie Celno-Skarbowej, analogiczne do posiadanych przez funkcjonariuszy celnych oraz na wzór obowiązujących w Straży Granicznej i Policji.

Prawo mianowania na pierwszy stopień w korpusie oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej oraz na stopnie w korpusie generałów Służby Celno-Skarbowej przysługuje jedynie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Ministra Finansów. Dla Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przyznano kompetencje w zakresie mianowania na pozostałe stopnie oficerskie Służby Celno-Skarbowej.

Mianowania na stopnie służbowe Szefa Krajowej Administracji Skarbowej oraz zastępcy Szefa Krajowej Administracji Skarbowej dokonuje Minister Finansów, natomiast mianowania dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów celno-skarbowych oraz ich zastępców dokonuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

W pozostałych przypadkach na stopnie służbowe w Służbie Celno-Skarbowej mianuje kierownik jednostki organizacyjnej.

Mianowanie na stopnie służbowe jest uzależnione od opinii służbowej oraz aktualnie zajmowanego stanowiska służbowego; na pierwszy stopień w korpusie podoficerów Służby Celno-Skarbowej mianowanie może nastąpić dopiero po zakończeniu służby przygotowawczej i mianowaniu do służby stałej.

Mianowanie na pierwszy stopień w korpusie aspirantów Służby Celno-Skarbowej uzależnione zostało od odbycia szkolenia specjalistycznego oraz potwierdzenia egzaminem ukończenia w/w szkolenia. Mianowanie na pierwszy stopień w korpusie oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej uzależnione zostało od posiadania wykształcenia wyższego, odbycia szkolenia specjalistycznego oraz potwierdzenia egzaminem ukończenia w/w szkolenia. Egzaminy takie przeprowadzać będzie komisja powoływana przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. Szczegółowe uregulowanie kwestii związanych z organizacją szkolenia, egzaminów i powoływania komisji, przekazano do określenia w drodze rozporządzenia Ministrowi Finansów.

Wprowadzenie zasad nadawania stopni służbowych wymusza również obowiązek unormowania zasad noszenia stopnia, jego obniżania, pozbawiania i przywracania. Art. 191 projektu ustawy wprowadza zasadę, iż stopnie służbowe są dożywotnie i funkcjonariusz zwolniony ze służby może używać stopnia służbowego, z dodaniem określenia „w stanie spoczynku”, chyba że nastąpiła utrata tego stopnia.

Art. 192 projektu precyzuje przypadki utraty stopnia służbowego. Katalog ten obejmuje: zrzeczenie się obywatelstwa polskiego, orzeczenie prawomocnym wyrokiem sądu środka karnego pozbawienia praw publicznych, skazanie prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie lub umyślne przestępstwo skarbowe, prawomocne orzeczenie kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej.

Art. 193 projektu statuuje organy właściwe w zakresie pozbawienia stopnia służbowego bądź jego obniżenia (obniżenie stopnia służbowego może stanowić karę dyscyplinarną). Co do zasady, czyni to kierownik jednostki organizacyjnej. Wyjątek dotyczy pozbawienia stopnia oficerskiego (z korpusu oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej oraz z korpusu oficerów starszych Służby Celno-Skarbowej) – uprawnienie w tym zakresie przysługuje Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz pozbawienia stopnia nadinspektora i generała w korpusie generałów Służby Celno-Skarbowej - z uwagi na rangę stopnia o pozbawieniu decyduje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Ministra Finansów.

Przywrócenie stopnia służbowego reguluje art. 194 projektu. Przywrócenie stopnia służbowego następuje w przypadku uchylecia:

- 1) prawomocnego wyroku sądu orzekającego środek karny pozbawienia praw publicznych;

- 2) prawomocnego wyroku skazującego za przestępstwo popełnione umyślnie lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej;
- 4) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej pozbawienia stopnia oficerskiego lub generalskiego;
- 5) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej obniżenia stopnia służbowego.

Podobnie jak przy mianowaniu na stopień (obniżaniu, pozbawianiu stopnia), o przywróceniu stopnia, co do zasady, orzeka kierownik jednostki organizacyjnej. Szef Krajowej Administracji Skarbowej orzeka o przywróceniu stopnia oficerskiego. O przywróceniu stopnia nadinspektora i generała w korpusie generałów Służby Celno-Skarbowej orzeka Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Ministra Finansów.

Zgodnie z art. 195 projektu ustawy awans w stopniu służbowym następuje odpowiednio do zajmowanego stanowiska służbowego, posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz opinii służbowej, nie wcześniej niż po odbyciu służby w danym stopniu przez okres wskazany w projekcie; awans nie może nastąpić później niż po odbyciu 5 lat służby w stopniach: szeregowych, podoficerów i aspirantów, z wyłączeniem stopnia starszego aspiranta. Projektowane przepisy również regulują sytuacje, w których bieg 5-letniego terminu ulega zawieszeniu. Zgodnie z tymi przepisami, do w/w terminu nie wlicza się okresów:

- 1) prowadzenia postępowania karnego przeciwko funkcjonariuszowi o przestępstwo popełnione umyślnie ścigane z oskarżenia publicznego;
- 2) prowadzenia postępowania karnego skarbowego przeciwko funkcjonariuszowi o umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) prowadzenia postępowania dyscyplinarnego przeciwko funkcjonariuszowi;
- 4) za który funkcjonariusz otrzymał negatywną ocenę okresową;
- 5) nieobecności trwających łącznie co najmniej połowę okresu służby wymaganego do nadania wyższego stopnia służbowego z tytułu urlopu bezpłatnego, urlopu wychowawczego oraz choroby;
- 6) niepełnienia służby przez co najmniej połowę okresu służby wymaganego do nadania wyższego stopnia służbowego z powodu zawieszenia funkcjonariusza w pełnieniu obowiązków.

W/w wyłączeń nie stosuje się, jeżeli w postępowaniu karnym, karnym skarbowym lub dyscyplinarnym funkcjonariusz został uniewinniony albo, gdy postępowanie zostało umorzone m. in. wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepełnienia przestępstwa, a także w przypadku uchylecia prawomocnego wyroku skazującego.

Projekt przewiduje możliwość wcześniejszego awansu w przypadku, gdy dana osoba posiada szczególne kwalifikacje zawodowe lub szczególne umiejętności do pełnienia służby lub zasługuje na wyróżnienie. Dopuszczalne jest również w ściśle określonych przypadkach awansowanie na wyższy stopień służbowy za szczególne zasługi w KAS funkcjonariusza zwalnianego ze służby oraz mianowanie funkcjonariusza pośmiertnie na wyższy stopień służbowy, jeżeli zachodzą uzasadnione okoliczności.

Szczegółowy tryb mianowania funkcjonariusza na stopień służbowy, osoby uprawnione do składania wniosków, terminy dokonywania mianowań oraz wzór wniosku o mianowanie określi Minister Finansów w rozporządzeniu.

W związku z przewidzianą w projekcie ustawy możliwością przechodzenia z innych służb mundurowych do Służby Celno-Skarbowej funkcjonariuszy tych służb, niezbędne jest dostosowanie regulacji statuującej korpus stopni służbowych, tj. szeregowych, podoficerów, aspirantów, oficerów młodszych i starszych oraz generalskiego w Służbie Celno-Skarbowej. Funkcjonariusza Policji albo Straży Granicznej przyjmowanego do służby, mianuje się na stopień służbowy w Służbie Celno-Skarbowej równorzędny z posiadanym stopniem, jeżeli osoba ta ma kwalifikacje i umiejętności szczególnie przydatne do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej. Mianowanie w takich przypadkach może być uzależnione od odbycia szkolenia wymaganego w Służbie Celno-Skarbowej do mianowania na dany stopień. Przyjęcie takich rozwiązań wymaga uregulowania w drodze rozporządzenia zasad uznawania w Służbie Celno-Skarbowej stopni funkcjonariuszy innych służb, tj. funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej (art. 196 projektu).

Art. 197 projektu ustawy reguluje obowiązki funkcjonariusza dotyczące: dochowania obowiązków wynikających ze złożonego ślubowania; rzetelnego i terminowego wykonywania powierzonych zadań; racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi; podnoszenia kwalifikacji zawodowych, godnego zachowywania się w służbie oraz poza nią.

Natomiast art. 198 projektu statuuje obowiązek składania przez funkcjonariusza oświadczenia o stanie majątkowym: przy nawiązaniu stosunku służbowego i przy zwalnianiu ze służby, co najmniej raz w roku w określonym terminie do 31 marca oraz na żądanie kierownika jednostki organizacyjnej. Projekt ustawy określa szczegółowo jakie informacje powinno zawierać oświadczenie majątkowe, komu należy je złożyć, kto ma prawo wglądu do tych oświadczeń oraz jak długo je się przechowuje, przekazując Ministrowi Finansów do uregulowania w rozporządzeniu, tryb postępowania w sprawach oświadczeń o stanie majątkowym, sposób ich analizy, a także wzór oświadczenia wraz z objaśnieniami oraz pouczeniem o odpowiedzialności za podanie informacji niezgodnych ze stanem faktycznym.

Art. 199 i art. 200 projektu wskazują określone sytuacje życia społecznego i gospodarczego, w których funkcjonariusz nie może aktywnie uczestniczyć z uwagi na specyfikę wykonywanego zawodu. Zastosowanie się do tych zakazów jest przejawem transparentności działań Służby Celno-Skarbowej. Zgodnie z art. 199 projektu ustawy funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, analogicznie jak dotychczas funkcjonariusz celny, nie może przy wykonywaniu obowiązków służbowych:

- 1) kierować się interesem jednostkowym lub grupowym;
- 2) uczestniczyć w strajku, a także w działalności zakłócającej normalną pracę jednostki organizacyjnej KAS;
- 3) publicznie manifestować poglądów politycznych.

Również art. 200 projektu powieliła ograniczenia przewidziane dla funkcjonariuszy w obowiązującej obecnie ustawie o Służbie Celnej, funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej nie może więc:

- 1) być członkiem partii politycznej;
- 2) być członkiem zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółek prawa handlowego lub spółdzielni, z wyjątkiem rad nadzorczych spółdzielni mieszkaniowych;
- 3) być zatrudniony lub wykonywać innych zajęć, które mogłyby wywołać podejrzenie o jego stronnictwo lub interesowność oraz pozostawałyby w sprzeczności z jego obowiązkami służbowymi;
- 4) być członkiem zarządów fundacji prowadzącej działalność gospodarczą;
- 5) posiadać w spółkach prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego – w każdej z tych spółek;
- 6) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności; nie dotyczy to działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej w formie i zakresie gospodarstwa rodzinnego;
- 7) sprawować funkcji w podmiotach, których działalność jest związana z obrotem towarami z zagranicą lub obrotem krajowym towarami pochodzącymi z zagranicy, lub świadczyć pracy na rzecz tych podmiotów albo na rzecz przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych lub innych osób zagranicznych prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 201 projektu ustawy wprowadza dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej ograniczenia w zakresie korzystania w trakcie służby z prywatnych przenośnych urządzeń służących do komunikacji elektronicznej, które umożliwiają indywidualne porozumiewanie

się na odległość analogiczne do tych, które były przewidziane dla funkcjonariuszy w obowiązującej ustawie o Służbie Celnej. Zgodnie z projektem zakaz posiadania i korzystania z ww. urządzeń będzie dotyczył funkcjonariusza, w czasie pełnienia służby w oddziale obsługującym przejście graniczne urzędu celno-skarbowego albo wykonującego czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy. Zakaz ten ma mieć charakter prewencyjny. Funkcjonariusze pełniący służbę w oddziałach obsługujących przejścia graniczne urzędu celno-skarbowego albo wykonujący czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy, wykonują zadania o szczególnym znaczeniu dla budżetu państwa, takie jak kontrola przywozu i wywozu towarów, z którymi jest związane wysokie ryzyko zaistnienia nieprawidłowości godzących w bezpieczeństwo ekonomiczne państwa (przemysł wyrobów akcyzowych). Z tego też względu funkcjonariusze ci są w większym stopniu narażeni na sytuacje, które mogą generować zachowania, których efektem będzie korzystanie z prywatnych przenośnych urządzeń elektronicznych do niepożądanych celów, takich jak informowanie nieuprawnionych podmiotów o działaniach służbowych, co może ułatwić dokonanie przemytu, a w konsekwencji może doprowadzić do stworzenia możliwości czerpania korzyści z tytułu zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji przez funkcjonariusza. Dlatego wydaje się zasadne wprowadzanie mechanizmów, które będą minimalizowały występowanie tego typu zjawisk.

Jednocześnie przewiduje się możliwość korzystania przez funkcjonariusza w czasie pełnienia służby z prywatnych urządzeń służących do komunikacji elektronicznej w celach pozasłużbowych, pod warunkiem uprzedniego zgłoszenia ich posiadania każdorazowo przed rozpoczęciem służby zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu służby wraz z podaniem danych identyfikujących urządzenie.

Zgłaszanie tych danych służy przede wszystkim prewencji i ma na celu umożliwienie, gdy zajdzie taka potrzeba, zidentyfikowania funkcjonariusza zgłaszającego urządzenie. Należy wskazać, że podobne regulacje są wprowadzane także z uwagi na konieczność przestrzegania zasad bezpieczeństwa w niektórych zakładach pracy, w których telefony komórkowe mogą zakłócać działania maszyn. Wprowadzenie tego rozwiązania wydaje się uzasadnione specyfiką służby, ale też wskazuje na wykonywanie przez funkcjonariuszy zadań o szczególnym znaczeniu.

Projektowana regulacja nie będzie ograniczała konstytucyjnego prawa funkcjonariuszy do komunikowania się. Ponadto, w przypadku gdy funkcjonariusz nie będzie posiadał w czasie pełnienia służby zgłoszonego prywatnego urządzenia służącego do komunikacji elektronicznej, będzie mógł wykorzystać do tego celu urządzenia służbowe. Z uwagi na

wymagania Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej odnoszące się do wprowadzania ograniczeń w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw, zakaz taki musi być wdrożony przepisem o randze ustawowej. W art. 201 w ust. 2 projektu wprowadzono upoważnienie do wydania przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych rozporządzenia określającego zakres danych identyfikujących przedmiotowe urządzenie, przy czym rozporządzenie to powinno zawierać regulacje zapewniające możliwość identyfikacji funkcjonariusza zgłaszającego urządzenie.

Art. 202 projektu wprowadza, analogiczne do ustawy o Służbie Celnej, regulacje dotyczące obowiązku wykonywania przez funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej, poleceń służbowych przełożonych. W sytuacji, gdy polecenie służbowe - w przekonaniu funkcjonariusza - jest niezgodne z prawem, godzi w interes społeczny lub zawiera znamiona pomyłki, funkcjonariusz powinien przedstawić przełożonemu swoje zastrzeżenia na piśmie. W przypadku pisemnego potwierdzenia polecenia należy je wykonać, zawiadamiając jednocześnie o zastrzeżeniach kierownika jednostki organizacyjnej, a gdy polecenie wydał kierownik jednostki organizacyjnej – Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. Zgodnie z art. 202 ust. 3 projektu funkcjonariusz jest obowiązany odmówić wykonania polecenia, jeżeli jego wykonanie prowadziłyby do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia, przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego. O odmowie wykonania polecenia funkcjonariusz jest obowiązany zawiadomić kierownika jednostki organizacyjnej bądź Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, z pominięciem drogi służbowej.

W art. 202 ust. 5 przyjęto, że przepisy art. 115 § 18 oraz art. 318 Kodeksu karnego, stosuje się odpowiednio do funkcjonariuszy. Zgodnie z art. 115 § 18 Kodeksu karnego rozkazem jest polecenie określonego działania lub zaniechania wydane służbowo żołnierzowi przez przełożonego lub uprawnionego żołnierza starszego stopniem. W myśl art. 318 (kontratyp rozkazu wojskowego) nie popełnia przestępstwa żołnierz, który dopuszcza się czynu zabronionego będącego wykonaniem rozkazu, chyba że wykonując rozkaz umyślnie popełnia przestępstwo.

Art. 203 projektu określa zasady podejmowania dodatkowych zajęć zarobkowych przez funkcjonariusza. Zgodnie z projektem na podjęcie dodatkowego zajęcia zgodę wydaje kierownik jednostki organizacyjnej. W odniesieniu do dyrektora izby administracji skarbowej lub jego zastępcy, zgody udziela Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Jednocześnie projekt przewiduje określenie rodzajów zajęć zarobkowych do wykonywania których nie będzie wymagana zgoda, w tych przypadkach funkcjonariusz zobowiązany będzie jedynie do poinformowania kierownika jednostki organizacyjnej, przed podjęciem tego zajęcia. Rodzaje

zajęć zarobkowych, które nie wymagają zgody kierownika jednostki organizacyjnej, będą określone w drodze zarządzenia ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

W art. 204 projektu zostały uregulowane zasady opiniowania i oceniania funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Zgodnie z tym przepisem, funkcjonariusz w służbie stałej podlega ocenie okresowej raz na 2 lata, dokonywanej przez kierownika jednostki organizacyjnej. W przypadku negatywnej oceny okresowej, dodatkową ocenę przeprowadza się po upływie 6 miesięcy od dnia doręczenia funkcjonariuszowi pierwszej oceny; w przypadku nieobecności funkcjonariusza w służbie bieg w/w terminu zawiesza się na czas trwania tej nieobecności. Z oceną funkcjonariusz zapoznaje się w terminie 14 dni od jej sporządzenia.

Projekt reguluje tryb odwoławczy polegający na tym, że w przypadku zastrzeżeń do oceny okresowej funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 14 dni od zapoznania się z oceną. Powyższe rozwiązanie, zapewniające dwuinstancyjność postępowania, stanowi ochronę funkcjonariusza oraz pozwala dążyć do uzyskania przez funkcjonariusza obiektywnej oceny. Negatywne oceny okresowe, następujące po sobie w określonym czasie, mogą być podstawą do fakultatywnego zwolnienia funkcjonariusza ze służby.

W projekcie uregulowano, że niezależnie od ocen okresowych, bezpośredni przełożony może wydawać opinie służbowe dotyczące przebiegu służby funkcjonariusza. Funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od zapoznania się z opinią, wnieść od niej odwołanie.

Jednocześnie w projekcie przyjęto, iż regulacje dotyczące oceniania i opiniowania nie będą miały zastosowania do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej oraz jego zastępców, będących odpowiednio w randze sekretarza bądź podsekretarza stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Minister Finansów został upoważniony do określenia: kryteriów, na podstawie których są sporządzane oceny i opinie, skali ocen i przesłanek, które uwzględnia się w procesie oceniania i opiniowania, wzoru kwestionariusza oceny okresowej i opinii, trybu przeprowadzenia oceny okresowej oraz trybu rozpatrywania wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy od tej oceny, trybu wydawania opinii służbowych oraz rozpatrywania odwołań od w/w opinii.

Art. 205 projektu zawiera regulacje analogiczne do funkcjonujących w Służbie Celnej oraz innych służbach mundurowych, dotyczące orzekania o zdolności fizycznej i psychicznej funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej, do pełnienia służby, oraz kandydata na funkcjonariusza do służby w Służbie Celno-Skarbowej przez komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, o których mowa w ustawie z dnia 28

listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Funkcjonariusz może być skierowany do komisji lekarskiej, z urzędu lub na jego wniosek - w celu określenia stanu zdrowia oraz ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do pełnienia służby, jak również związku poszczególnych chorób ze służbą bądź z urzędu - w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego. Funkcjonariusz będzie zobowiązany poddać się badaniom zleconym przez komisję lekarską, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym. Funkcjonariusz, w przypadku gdy przeprowadzone badania i zgromadzona dokumentacja nie pozwolą na wydanie orzeczenia, może zostać skierowany na obserwację w podmiocie leczniczym, jeżeli wyrazi na to zgodę.

W zakresie nieuregulowanym w projektowanej ustawie będą miały odpowiednio zastosowanie przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Natomiast wykaz chorób i ułomności wraz z kategoriami zdolności do pełnienia służby, na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o stanie zdrowia, o zdolności lub niezdolności kandydata lub funkcjonariusza do pełnienia służby, oraz szczegółowe objaśnienia odnoszące się do tych chorób i ułomności, jak również zalecane czynności wskazane przy ich ustalaniu w przypadkach, w których wymaga tego wiedza medyczna, oraz wzór formularza skierowania funkcjonariusza do komisji lekarskiej, określi, w drodze rozporządzeń, minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych.

W art. 206 projektu zawarto przepisy normujące wykonywanie obowiązków służbowych w umundurowaniu analogicznie jak w ustawie o Służbie Celnej.

Art. 207 projektu określa zasady odpłatności z tytułu kosztów poniesionych przez kierownika jednostki organizacyjnej na szkolenie funkcjonariusza. Zgodnie z ww. przepisem, funkcjonariusz, który został zwolniony ze służby przed upływem 3 lat od ukończenia nauki w formach szkolnych i pozaszkolnych oraz na kursach zawodowych w służbie przygotowawczej, której koszty zostały poniesione przez kierownika jednostki organizacyjnej jest zobowiązany do zwrotu tych kosztów zmniejszonych proporcjonalnie w stosunku do okresu pozostawania w stosunku służbowym po ukończeniu nauki.

Zwrot kosztów będzie wymagany w przypadkach, w których stosunek służbowy będzie rozwiązany przed upływem terminu z winy lub inicjatywy funkcjonariusza, w przypadku

wygaśnięcia stosunku służbowego w związku z niezgłoszeniem się do służby oraz w przypadku orzeczenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby.

Przepis art. 208 zapewnia funkcjonariuszowi, analogicznie jak obecnie obowiązująca ustawa o Służbie Celnej, w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, ochronę prawną przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.

Ponadto w art. 209 projektu wprowadzono ochronę prawną funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Ma ona na celu zapewnienie funkcjonariuszowi zwrotu kosztów poniesionych na obronę, w sytuacji, gdy postępowanie karne wszczęte przeciwko niemu o przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych zostanie zakończone prawomocnym orzeczeniem o umorzeniu postępowania wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia przestępstwa albo wyrokiem uniewinniającym. Regulacja ta gwarantuje funkcjonariuszom bezpieczeństwo wykonywania swoich obowiązków oraz stwarza gwarancję nieponoszenia przez nich dodatkowych obciążeń – kosztów procesowych.

Art. 210 projektu stanowi, że funkcjonariuszom Służby Celno-Skarbowej i członkom ich rodzin, byłym funkcjonariuszom, w tym emerytom i rencistom i członkom ich rodzin, mogą być przyznawane świadczenia socjalne. Świadczenia socjalne przysługują obecnie funkcjonariuszom celnym, a rodzaje tych świadczeń określa rozporządzenie.

W projekcie przyjęto podobne rozwiązanie, iż szczegółowe uregulowania dotyczące świadczeń socjalnych, tj. podmioty uprawnione do wypłaty świadczeń socjalnych, rodzaj i zakres tych świadczeń, sposób obliczania i ich wysokość, terminy rozliczeń oraz wypłaty, uwzględniając prawidłowość wypłacanych świadczeń oraz warunki korzystania z tych świadczeń, określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

W art. 211 projektu, na wzór rozwiązań funkcjonujących w ustawie o Służbie Celnej, a także w innych służbach mundurowych, wprowadzono normę, zgodnie z którą funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej w czasie wykonywania zadań służbowych mogą otrzymywać nieodpłatnie wyżywienie oraz napoje, lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie i napoje. Przypadki, w których funkcjonariusz otrzymuje wyżywienie lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie, normy wyżywienia i wysokość równoważnika pieniężnego, sposób ustalania wartości pieniężnej równoważnika, warunki i tryb jego wypłacania, a także organy właściwe w tych sprawach, uwzględniając zakres i specyfikę zadań służbowych wykonywanych przez funkcjonariuszy, zostaną określone w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

W art. 212 projektu przewidziano, że do funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej stosuje się przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, dotyczące uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, chyba że przepisy ustawy będą korzystniejsze.

Projekt przewiduje w art. 213, analogicznie do ustawy o Służbie Celnej, instytucję zastępstwa funkcjonariusza. Jeżeli zachodzi konieczność zastępstwa funkcjonariusza, z wyłączeniem funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze, w czasie jego nieobecności w służbie w związku z przebywaniem na urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie ojcowskim, urlopie rodzicielskim lub urlopie wychowawczym, można w tym celu zatrudnić pracownika na podstawie umowy o pracę na czas określony, obejmujący czas tej nieobecności.

Zgodnie z art. 214 projektu funkcjonariuszowi przysługuje prawo do corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego na zasadach określonych w Kodeksie pracy - z wyłączeniem art. 167². Prawo do urlopu na żądanie oraz zasady jego udzielania określono w art. 214 ust. 2 i 3 projektu ustawy. W art. 214 ust. 4 projektu określono, że funkcjonariusz, w związku z osiągnięciem określonego stażu służby w Służbie Celno-Skarbowej, nabywa prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego w każdym roku kalendarzowym. Łączny wymiar dodatkowego urlopu wypoczynkowego nie może przekroczyć 10 dni.

W ust. 6 uregulowano uprawnienie do płatnego urlopu okolicznościowego w wymiarze 4 dni, który będzie przysługiwał funkcjonariuszowi przenoszonemu do innej miejscowości, jeżeli z przeniesieniem będzie wiązała się zmiana jego miejsca zamieszkania.

Art. 215 projektu reguluje kwestię płatnego urlopu zdrowotnego, o jaki może ubiegać się funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej. Zgodnie z projektowanym przepisem funkcjonariuszowi, po upływie 5 lat służby, przysługuje płatny urlop zdrowotny z zachowaniem prawa do uposażenia. Urlopu zdrowotnego udziela kierownik jednostki organizacyjnej, analogicznie jak obecnie funkcjonariuszom celnym, na podstawie skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową na okres ustalony w tym skierowaniu, nieprzekraczający jednak 30 kolejnych dni w każdym roku kalendarzowym.

Art. 216 projektu dotyczy udzielania funkcjonariuszowi Służby Celno-Skarbowej urlopu bezpłatnego. Jak w aktualnie obowiązującej ustawie o Służbie Celnej, urlopu można udzielić z ważnych przyczyn. Ponadto analogicznie jak we wszystkich pragmatykach służbowych, okresu urlopu bezpłatnego nie wlicza się do okresu służby, od którego zależą uprawnienia funkcjonariusza. W przepisie tym uregulowano także kwestię wysokości uposażenia przysługującego funkcjonariuszowi, w sytuacji rozpoczęcia urlopu bezpłatnego w ciągu miesiąca kalendarzowego.

Art. 217 projektu określa katalog wyróżnień, jakie mogą być udzielone funkcjonariuszowi Służby Celno-Skarbowej. Funkcjonariuszowi za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej, w szczególności za wzorowe wykonywanie obowiązków, przejawianie inicjatywy, doskonalenie kwalifikacji zawodowych mogą być udzielane wyróżnienia: dyplom, krótkoterminowy urlop wypoczynkowy w wymiarze do 10 dni, nagroda pieniężna lub rzeczowa, mianowanie na wyższy stopień służbowy, przyznanie odznaki honorowej oraz przedstawienie do odznaczenia państwowego.

Pozostałe szczegółowe zagadnienia dotyczące udzielania wyróżnień zostały przekazane Ministrowi Finansów do uregulowania w rozporządzeniu. Są to takie zagadnienia, jak: tryb udzielania wyróżnień, właściwość przełożonych w tych sprawach, warunki udzielania wyróżnień funkcjonariuszom, sposób udzielania wyróżnień oraz terminy ich przyznawania.

Instytucja udzielania wyróżnień za szczególne osiągnięcia w służbie, jak i rodzaje tych wyróżnień zostały zaczerpnięte z ustawy o Służbie Celnej.

Art. 218 projektu zawiera regulacje w zakresie nagrody pieniężnej, którą może uzyskać funkcjonariusz w ramach wyróżnienia. Nagroda pieniężna jest przyznawana z funduszu nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej, który tworzy Minister Finansów w drodze rozporządzenia.

Art. 219 projektu reguluje zagadnienie bezpieczeństwa i higieny służby. Projektowany przepis stanowi, że kierownik jednostki organizacyjnej jest obowiązany zapewnić funkcjonariuszowi bezpieczne i higieniczne warunki służby oraz prowadzić systematyczne szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby. Szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby, określi minister właściwy do spraw finansów publicznych w drodze rozporządzenia, mając na uwadze zadania wykonywane przez funkcjonariuszy oraz warunki i miejsce pełnienia służby. W sprawach związanych z bezpieczeństwem i higieną służby, w zakresie nieuregulowanym ustawą i rozporządzeniem, będą miały zastosowanie odpowiednio przepisy działu dziesiątego Kodeksu pracy, z wyłączeniem wskazanych w ustawie przepisów kodeksu pracy. Projekt w tym zakresie stanowi realizację Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2015 r., sygn. akt K 18/14, odnoszącego się do przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy służb mundurowych.

Art. 220 projektu stanowi o prawie funkcjonariuszy do zrzeszania się w związkach zawodowych na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych.

Art. 221 projektu określa podstawową zasadę, że funkcjonariusz z tytułu pełnienia służby otrzymuje uposażenie oraz inne świadczenia pieniężne określone w ustawie. Przepis stanowi,

że przeciętne uposażenie funkcjonariuszy stanowi wielokrotność kwoty bazowej, wysokość kwoty bazowej ustalonej według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa. Wielokrotność kwoty bazowej określa Rada Ministrów, w rozporządzeniu. W art. 221 ust. 5 zdefiniowano pojęcie przeciętnego uposażenia – jest to uposażenie wraz z 1/12 równowartości nagrody rocznej.

Art. 222 projektu określa składniki uposażenia funkcjonariusza - uposażenie funkcjonariusza składa się z uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia.

Art. 223 projektu zawiera upoważnienie dla Ministra Finansów, do uregulowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, w rozporządzeniu, szczegółowych kwestii związanych z: grupami uposażenia zasadniczego, zaszeregowaniem stanowisk służbowych do poszczególnych grup uposażenia zasadniczego i odpowiadającym im wysokościami tego uposażenia, ustalonym z zastosowaniem mnożników kwoty bazowej.

Art. 224 projektu reguluje dodatkowe składniki uposażenia funkcjonariusza Służby Celno- Skarbowej. Zgodnie z tym przepisem funkcjonariusze otrzymują dodatki do uposażenia: dodatek za wieloletnią służbę, dodatek za stopień służbowy w wysokości uzależnionej od posiadanego stopnia, dodatek funkcyjny na stanowisku kierowniczym, dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami i umiejętnościami oraz dodatki uzasadnione szczególnymi warunkami pełnienia służby.

Analogiczne dodatki do uposażenia otrzymują obecnie funkcjonariusze celni.

Dodatkowo w projekcie określono, które dodatki do uposażenia są dodatkami o charakterze stałym, co jest istotne przy ustalaniu uprawnień do innych świadczeń.

Art. 225 wprowadza regułę dotyczącą wypłaty uposażenia stanowiąc, że uposażenie jest płatne miesięcznie.

Art. 226 reguluje kwestię uposażenia w sytuacji gdy funkcjonariusz zostaje odwołany ze stanowiska służbowego lub przeniesiony na stanowisko służbowe zaszeregowane do niższej grupy uposażenia zasadniczego. W tych przypadkach funkcjonariusz zachowuje prawo do uposażenia pobieranego na poprzednio zajmowanym stanowisku przez okres 3 miesięcy, z tym, że przepisu tego nie stosuje się do funkcjonariuszy, w stosunku do których orzeczono karę dyscyplinarną przeniesienia na niższe stanowisko służbowe oraz funkcjonariuszy przeniesionych na własną prośbę.

W art. 227 projektu określono przypadki, w których następuje zawieszenie uposażenia. Dotyczy to sytuacji samowolnego opuszczenia miejsca pełnienia służby przez funkcjonariusza, niepodjęcia służby oraz zawinionej niemożności pełnienia służby. W przypadku, gdy te okoliczności zostaną uznane za usprawiedliwione, funkcjonariuszowi

wypłaca się zawieszone uposażenie. Powyższy przepis stanowi, że w przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej funkcjonariusz traci za każdy dzień nieobecności 1/30 część uposażenia miesięcznego. Jeżeli zaś funkcjonariusz pobrał już za czas nieusprawiedliwionej nieobecności uposażenie, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

W art. 228 ust. 1 – w zaproponowanym brzmieniu – wskazano przypadki, w których pozostawiono uprawnienie funkcjonariusza do otrzymania pełnego uposażenia i innych świadczeń pieniężnych należnych na zajmowanym stanowisku służbowym. Tak więc uposażenie i inne świadczenia pieniężne będą przysługiwały w przypadku urlopu wypoczynkowego, dodatkowego urlopu wypoczynkowego, urlopu okolicznościowego, urlopu zdrowotnego oraz krótkoterminowego urlopu wypoczynkowego. W art. 228 ust. 2 projektu ustawy wprowadza się regulację określającą pozostałe przypadki, w których funkcjonariusz zachowa prawo do pełnego uposażenia i innych świadczeń pieniężnych należnych na zajmowanym stanowisku służbowym. Przypadki te obejmują:

- 1) niezdolność do służby z przyczyn uprawniających do świadczeń określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, z wyjątkiem przyczyn uprawniających do zasiłków chorobowego i opiekuńczego;
- 2) zwolnienie funkcjonariusza od pełnienia służby, w przypadkach określonych w przepisach prawa pracy dotyczących udzielania pracownikom zwolnień od pracy, za które pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia.

Projektowane w tym zakresie regulacje są zbieżne z rozwiązaniami obowiązującymi na podstawie ustawy o Służbie Celnej.

Projektowane w art. 229 regulacje dotyczące uposażenia funkcjonariusza w przypadku korzystania z uprawnień związanych z rodzicielstwem, są konsekwencją rozwiązań przyjętych w ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw. Przepis art. 229 przewiduje, że miesięczne uposażenie funkcjonariusza za okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz okres urlopu ojcowskiego wynosi 100% miesięcznego uposażenia. W przypadku natomiast okresu urlopu rodzicielskiego przysługuje funkcjonariuszowi 100% lub 60% miesięcznego uposażenia w zależności od długości ww. urlopu. W projektowanym ust. 3 przewidziano, że kobieta - funkcjonariusz, która we wniosku, złożonym nie później niż 21 dni po porodzie, wystąpi o udzielenie jej, bezpośrednio po urlopie macierzyńskim, urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, otrzyma 80% miesięcznego uposażenia. Jednocześnie wprowadzono regulację zgodnie z którą w sytuacji, gdy wysokość uposażenia

funkcjonariusza pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne, jest niższa niż kwota świadczenia rodzicielskiego, określonego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, kwotę uposażenia funkcjonariusza pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne podwyższa się do wysokości świadczenia rodzicielskiego. Zasada ta będzie miała zastosowanie również do funkcjonariusza, który wystąpi o udzielenie mu, bezpośrednio po urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, jeżeli wniosek złożył nie później niż 21 dni po przyjęciu dziecka na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub po przyjęciu dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza. Z kolei funkcjonariuszowi, który otrzymał 80% uposażenia i zrezygnował z urlopu rodzicielskiego, będzie przysługiwało jednorazowe wyrównanie uposażenia do wysokości 100%. Analogiczne do proponowanych rozwiązania zawarte są w ustawie o Służbie Celnej oraz ustawach pragmatycznych innych służb mundurowych.

W projektowanym art. 230 wprowadzono ogólną zasadę, zgodnie z którą podczas absencji chorobowej funkcjonariusz otrzyma uposażenie chorobowe. Określono również podstawę do wyliczenia ww. uposażenia.

Wprowadzając do projektu nowy rodzaj uposażenia tzw. uposażenie chorobowe, które funkcjonariusz będzie otrzymywał w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim, skorzystano z regulacji zawartych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, zgodnie z którą za podstawę wyliczenia uposażenia w okresie choroby przyjmuje się uposażenie zasadnicze funkcjonariusza wraz z dodatkiem za wieloletnią służbę, dodatkiem za stopień służbowy, dodatkiem kontrolerskim, dodatkiem funkcyjnym oraz dodatkiem uzasadnionym szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami i umiejętnościami.

W art. 231 ust. 1 projektu wskazano przypadki (okresy) przebywania na zwolnieniu lekarskim, w których funkcjonariusz jest zwolniony od pełnienia służby. Do takich przypadków zalicza się okres:

1) choroby funkcjonariusza i innych przyczyn niezdolności do służby traktowanych na równi z niezdolnością do służby z powodu choroby, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, tzn.:

a) w wyniku decyzji wydanej przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,

- b) z powodu przebywania w:
- stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego w celu leczenia uzależnienia alkoholowego,
 - stacjonarnym zakładzie opieki zdrowotnej w celu leczenia uzależnienia od środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- 2) konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem własnym lub małżonka funkcjonariusza, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie i utrzymanie w wieku do ukończenia przez nie 8. roku życia w przypadku:
- a) zaistnienia przyczyn, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (np. z powodu nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, przedszkola lub szkoły, do których dziecko uczęszcza),
 - b) porodu lub choroby małżonka funkcjonariusza stale opiekującego się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi sprawowanie opieki nad dzieckiem,
 - c) pobytu małżonka funkcjonariusza stale opiekującego się dzieckiem w podmiocie leczniczym wykonującym działalność polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych;
- 3) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym dzieckiem własnym lub małżonka funkcjonariusza, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 14. roku życia;
- 4) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny; za członków rodziny uważa się małżonka, rodziców, dziadków, teściów, wnuki, rodzeństwo oraz dzieci w wieku powyżej 14 lat, jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z funkcjonariuszem w okresie sprawowania opieki;
- 5) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów;
- 6) wypadku w drodze do miejsca pełnienia służby lub w drodze powrotnej ze służby;
- 7) choroby przypadającej w czasie ciąży;
- 8) przebywania na obserwacji w podmiocie leczniczym w wyniku skierowania przez komisję lekarską;
- 9) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby;
- 10) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby.

Określając wykaz osób, nad którymi funkcjonariusz sprawuje opiekę, skorzystano z wzorców obowiązujących w rozwiązaniach systemu powszechnego, ograniczając okres zwolnienia od zajęć z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki do 60 dni w roku kalendarzowym w przypadku opieki nad dzieckiem, a w przypadku konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny przez okres nie dłuższy niż 14 dni w roku kalendarzowym. Jednocześnie ustalono, że okresy te łącznie nie mogą przekroczyć 60 dni w roku kalendarzowym (art. 231 ust. 2).

W przepisie art. 232 ust. 1 wprowadzono ogólną zasadę, zgodnie z którą podczas absencji chorobowej funkcjonariusz otrzyma uposażenie chorobowe w wysokości 80% podstawy określonej w art. 230 ust. 2.

Jednocześnie projekt ustawy określa okoliczności, w których nie będzie następować zmniejszenie uposażenia w związku z przebywaniem na zwolnieniu lekarskim. Wówczas funkcjonariusz otrzyma uposażenie chorobowe w wysokości 100% podstawy określonej w art. 230 ust. 2 (art. 232 ust. 2).

Do tych okoliczności zalicza się czas nieobecności w służbie z powodu:

- 1) wypadku w drodze do miejsca pełnienia służby lub w drodze powrotnej ze służby;
- 2) choroby przypadającej w czasie ciąży;
- 3) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów;
- 4) przebywania na obserwacji w podmiocie leczniczym w wyniku skierowania przez komisję lekarską;
- 5) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby;
- 6) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby.

Ponadto funkcjonariusz zachowa prawo do uposażenia chorobowego w wysokości 100% podstawy, jeżeli niezdolność do służby została spowodowana przez inną osobę w wyniku popełnienia przez nią umyślnego czynu zabronionego w związku z pełnioną służbą przez funkcjonariusza, stwierdzonego orzeczeniem wydanym przez uprawniony organ (art. 232 ust. 3). Funkcjonariusze Służby Celno - Skarbowej, w związku z wykonywanymi zadaniami (np. zwalczanie przemytu), narażeni są na różnego rodzaju zagrożenia, w tym również zagrożenia zdrowia. W związku z powyższym, w sytuacji gdy zwolnienie funkcjonariusza od pełnienia służby będzie wynikiem popełnienia przez inną osobę umyślnego czynu zabronionego,

zasadne jest zapewnienie temu funkcjonariuszowi prawa do wypłaty uposażenia chorobowego w pełnej wysokości za okres niezdolności do służby w ww. sytuacji. Istotne jest przy tym, że nie zawsze opisana sytuacja będzie skutkowałą zwolnieniem lekarskim. Podobną regulację w tym zakresie zawiera ustawa z dnia 24 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o Policji, ustawy o Straży Granicznej, ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, ustawy o Biurze Ochrony Rządu, ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, ustawy o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw.

Analogiczne rozwiązania zawiera w powyższym ustawa o Służbie Celnej.

Zaprojektowany przepis art. 233 reguluje sposób dokumentowania przez funkcjonariusza nieobecności w służbie. Wskazano jednocześnie termin, w jakim funkcjonariusz powinien dostarczyć kierownikowi jednostki organizacyjnej stosowny dokument, oraz skutki niedopełnienia tego obowiązku.

Prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby będzie podlegała kontroli przez komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, natomiast prawidłowość wykorzystania zwolnienia lekarskiego będzie podlegała kontroli kierownika jednostki organizacyjnej oraz ww. komisji lekarskich. Kierownik jednostki organizacyjnej będzie wykonywał kontrolę w zakresie spełniania wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz w zakresie oświadczenia funkcjonariusza dokumentującego jego nieobecność w służbie z powodu zaistnienia przyczyn, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (np. z powodu nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, przedszkola lub szkoły, do których dziecko uczęszcza). Projekt określa tryb dokonywania kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby, prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego, spełniania wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz treści oświadczenia funkcjonariusza (art. 234).

Jeżeli w wyniku kontroli komisja ustali datę ustania niezdolności wcześniejszą niż orzeczona w zaświadczeniu lekarskim, funkcjonariusz utraci prawo do uposażenia chorobowego za okres od tej daty do końca zwolnienia. Projektowane przepisy przewidują wprowadzenie zasady, zgodnie z którą, jeżeli w wyniku kontroli zostanie ustalone nieprawidłowe wykorzystanie zwolnienia lekarskiego lub złożenie oświadczenia niezgodnie z prawdą,

funkcjonariusz utraci prawo do uposażenia chorobowego za cały okres zwolnienia. Analogicznie funkcjonariusz utraci prawo do uposażenia chorobowego za cały okres zwolnienia, w przypadku gdy w wyniku kontroli zostanie ustalone, że zaświadczenie lekarskie zostało sfałszowane.

W projekcie niniejszej ustawy określono również sposób obliczania uposażenia oraz potrącania, w przypadku gdy funkcjonariusz pobrał już uposażenie za okres, w którym przebywał na zwolnieniu lekarskim (art. 235).

Uregulowano także kwestię przeznaczenia środków finansowych uzyskanych z tytułu zmniejszenia uposażeń funkcjonariuszy w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim (art. 236). Zgodnie z zaproponowaną regulacją, środki te w całości zostaną przeznaczone na nagrody uznaniowe za wykonywanie zadań służbowych w zastępstwie funkcjonariuszy przebywających na zwolnieniach lekarskich.

W projektowanym art. 237 zostało wprowadzone odesłanie do odpowiedniego stosowania, w przypadkach nieuregulowanych projektowaną ustawą, przepisów prawa pracy dotyczących sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy.

Art. 238 określa wysokość i zasady obliczania oraz wypłaty dodatku za wieloletnią służbę. Projekt przewiduje, że dodatek ten przysługuje po 2 latach służby w wysokości wynoszącej 2% uposażenia zasadniczego. Dodatek ten wzrastałby o 1% za każdy dalszy rok służby, do osiągnięcia 20% uposażenia zasadniczego po 20 latach służby, oraz o 0,5% za każdy następny rok służby – łącznie do wysokości 25% po 30 latach służby. Podobne rozwiązania funkcjonują w innych służbach mundurowych.

W art. 239 zostały określone wysokości nagród jubileuszowych. Przepis ten zawiera rozwiązania analogiczne z zawartymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej. W ust. 3 uregulowano prawo do nabycia nagrody jubileuszowej należnej funkcjonariuszowi przed upływem wymaganego okresu służby, w przypadku gdy brakujący okres nie przekracza 12 miesięcy. Regulacja spowoduje, iż w przypadku zwolnienia funkcjonariusza ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do służby funkcjonariusz nabeędzie prawo do tej nagrody, jeżeli w dniu zwolnienia ze służby będzie mu brakowało do wymaganego okresu służby nie więcej niż 12 miesięcy.

W art. 240 ustawy jest zawarte uregulowanie gwarantujące funkcjonariuszowi przyznanie nagrody rocznej oraz określono zasady i przypadki obniżania, zawieszania i nieprzyznawania nagrody rocznej. Nagroda roczna będzie stanowiła 1/12 uposażenia otrzymanego w trakcie roku kalendarzowego, za który nagroda roczna przysługuje. Projekt w art. 240 ust. 3 zawiera

również regulacje stanowiącą możliwość przyznania nagrody rocznej funkcjonariuszowi, który nie pełnił służby przez wymagalny okres 6 miesięcy gdy w danym roku kalendarzowy, stosunek służbowy funkcjonariusza przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 172 ust 7. W takim przypadku funkcjonariusz nabywa prawo do nagrody rocznej w wysokości proporcjonalnej do okresu pełnienia służby. W ust. 4 uregulowano przypadki warunkujące nabycie prawo do nagrody rocznej w danym roku kalendarzowym wliczane do okresu służby tj. korzystanie przez funkcjonariusza z urlopów związanych m. in. z rodzicielstwem bądź innych form zwolnienia, powołania do czynnej służby wojskowej, zwolnienia funkcjonariusza ze służby w związku z nabyciem prawa do emerytury lub renty. Art. 240 ust. 5 określa okresy służby, które nie są wliczane do okresu uprawniającego do przyznania nagrody rocznej. Ust. 7 określa przypadki, w których nagroda roczna nie jest przyznawana. W ust. 8 określone zostały przypadki, w których nagroda roczna jest obniżana. Z kolei ust. 9 zawiera uregulowanie, zgodnie z którym przyznanie nagrody rocznej jest zawieszane, jeżeli przeciwko funkcjonariuszowi jest prowadzone postępowanie karne, karne skarbowe lub dyscyplinarne z tytułu popełnienia czynu w roku kalendarzowym, za który nagroda roczna jest przyznawana. W ust. 10 wskazany został okres, za jaki nie przyznaje się nagrody rocznej lub jest ona obniżona, poprzez określenie, że tej nagrody nie przyznaje się za rok kalendarzowy, w którym działanie (lub zaniechanie) miało miejsce.

W projekcie ustawy zaproponowano nie tylko określenie zasad przyznawania nagrody rocznej, ale również uregulowano sposób ustalania wysokości i termin jej wypłaty.

W art. 241 zawarte zostało unormowanie przyznające funkcjonariuszowi należności z tytułu podróży służbowych w przypadku odbywania ich na obszarze kraju. Uprawnienia do szczegółowego określenia, wspólnie z ministrem właściwym do spraw pracy, zakresu pojęcia podróży służbowej, warunków ustalania należności z tytułu podróży służbowych, ich wysokości, a także sposobu rozliczania się funkcjonariusza przekazano Ministrowi Finansów. Zgodnie z art. 242 funkcjonariuszowi przysługuje równoważnik z tytułu dojazdu do miejsca pełnienia służby, jeżeli on lub jego małżonek nie zamieszkują lub nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej. W myśl projektowanego art. 242 ust. 2 równoważnik ten nie przysługuje funkcjonariuszom f, którzy otrzymują równoważnik pieniężny, o którym mowa w art. 167 ust. 1 oraz w sytuacji, gdy dojazd do miejsca pełnienia służby jest możliwy środkami komunikacji publicznej i nie jest znacznie utrudniony. W celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych określone zostało w ustawie (w art. 167 ust. 2) co to jest miejscowość pobliska. Warunki, wysokości oraz tryb i terminy wypłaty równoważnika zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Finansów.

W związku ze specyfiką służby polegającą na konieczności używania w niektórych przypadkach pojazdów niepozostających w dyspozycji jednostek organizacyjnych KAS do celów służbowych (na zasadach określonych w odrębnych przepisach), przepis art. 243 przewiduje możliwość przyznania funkcjonariuszowi ryczałtu związanego z używaniem pojazdów w w/w celu. Projekt odwołuje się w tym zakresie do ustawy o transporcie drogowym i przepisów wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 tej ustawy. Rodzaje zadań, do których wykonywania dopuszcza się użycie pojazdów do celów służbowych oraz szczegółowe warunki używania tych pojazdów zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Finansów.

W art. 244 uregulowano kwestię przyznania funkcjonariuszowi należności z tytułu odbywania przez niego zagranicznych podróży służbowych wzorem uregulowań dotyczących uprawnień innych służb mundurowych. W tym zakresie będą stosowane odpowiednio przepisy w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju wydane na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy.

Art. 245 przewiduje że funkcjonariuszowi, który wykonuje stałe zadania służbowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przysługuje ryczałt na pokrycie kosztów wyżywienia i innych drobnych wydatków. W ust. 2 jest zawarta regulacja, zgodnie z którą wykonywanie stałych zadań służbowych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w dobowym wymiarze czasu służby nieprzekraczającym 24 godzin, nie stanowi podróży służbowej. Określenie waluty oraz wysokości ryczałtu pozostawiono w gestii ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Projektowany przepis art. 246 zawiera regulację, zgodnie z którą funkcjonariusz zawieszony w pełnieniu obowiązków służbowych i zwolniony od pełnienia innych obowiązków służbowych otrzymuje od dnia zawieszenia 50% uposażenia przysługującego w dniu zawieszenia. Wypłata wstrzymanej części uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki wprowadzane w okresie zawieszenia, nastąpi po zakończeniu postępowania karnego, postępowania karnego skarbowego lub dyscyplinarnego, będącego przyczyną zawieszenia w czynnościach służbowych jeżeli w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego, a w postępowaniu dyscyplinarnym nie został ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej.

Art. 247 regulujący kwestię możliwości dokonywania potrąceń z uposażenia funkcjonariusza odpowiada w swej treści rozwiązaniu obowiązującemu w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej.

Art. 248 stanowi, że funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub orzeczeniem trwałej niezdolności do służby, przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy dalszy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby aż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia. Doprecyzowano jakie okresy służby (zatrudnienia) wliczane są do okresu, od którego zależą uprawnienia w zakresie odprawy uregulowane w niniejszym przepisie.

Przyznano funkcjonariuszowi służby stałej odprawę, w przypadku zwolnienia ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS.

W art. 249 unormowano zagadnienie odprawy pośmiertnej. Wskazano wprost małżonka lub jego dzieci jako podmioty, którym przysługuje odprawa pośmiertna. W przypadku braku ww. osób odprawa będzie przysługiwała dorosłym dzieciom zmarłego funkcjonariusza, dzieciom przysposobionym i dzieciom przyjętym na wychowanie przez zmarłego funkcjonariusza. Przepis ten zawiera również rozwiązanie, zgodnie z którym, w przypadku gdy nie ma ww. osób, a po zmarłym funkcjonariuszu pozostała odprawa i inne świadczenia, będą one przysługiwać rodzicom zmarłego funkcjonariusza albo wchodzić w skład masy spadkowej po nim. Z katalogu osób, którym przysługują świadczenia pieniężne po zmarłym funkcjonariuszu, wyłączono małżonków rozwiedzionych oraz pozostających w separacji ze zmarłym funkcjonariuszem.

Art. 250 projektu reguluje zagadnienie przedawnienia roszczeń z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych. W ust. 4 wprowadzono natomiast regulację, zgodnie z którą w przypadkach zwłoki w wypłacie uposażenia, innych świadczeń i należności pieniężnych funkcjonariuszowi przysługują odsetki ustawowe od dnia, w którym uposażenie, świadczenia lub należności pieniężne stały się wymagalne.

Przepis art. 251 ust. 1 i 2 projektu określają kompetencje Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie powoływania komisji dyscyplinarnej oraz powoływania rzecznika dyscyplinarnego do spraw dyscyplinarnych członków korpusu służby cywilnej zajmujących stanowiska dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej i dyrektora izby administracji skarbowej.

Regulacje art. 252-275 projektu ustawy zawierające unormowania w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej nie odbiegają od

unormowań obowiązujących w powyższym zakresie funkcjonariuszy celnych, zarówno w zakresie określonego katalogu naruszeń, rodzajów kar dyscyplinarnych, zasad i trybu prowadzonego postępowania wyjaśniającego, dyscyplinarnego (w tym postępowania odwoławczego), wykonywania i zatarcia kar.

W art. 252 projektu ustawy określony został katalog działań lub zaniechań, które podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Art. 253 projektu zawiera katalog kar dyscyplinarnych. Przewidziany w projekcie szeroki katalog kar dyscyplinarnych powinien w efekcie spowodować zróżnicowanie orzekanych kar, zwłaszcza wobec określenia działań lub zaniechań, które takim karom będą podlegać. Proponowany katalog kar powinien proporcjonalnie do winy powodować dotkliwość orzeczonej kary. Z drugiej strony kara dyscyplinarna powinna mieć charakter prewencyjny. Za prewencyjne działanie należy również uznać dopuszczalne łączenie kary przeniesienia na niższe stanowisko z karą obniżenia stopnia służbowego, jako kar najbardziej dotkliwych i wymierzanych za najcięższe naruszenie obowiązków służbowych.

Ustanowiono 10 – letnią karencję przyjęcia do jednostek organizacyjnych KAS w przypadku prawomocnego orzeczenia kary wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej.

Projekt precyzyjnie wskazuje jakie elementy należy wziąć pod uwagę przy wymierzaniu kary dyscyplinarnej, wymienia sytuacje które mają wpływ na zaostrenie wymiaru kary oraz złagodzenie tego wymiaru.

Projekt dopuszcza w art. 254 możliwość przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej w przypadku czynu stanowiącego przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi. Analogiczne rozwiązanie funkcjonowało na podstawie ustawy o Służbie Celnej. W tym przypadku osoba uprawniona do orzekania kar dyscyplinarnych (naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego, dyrektor izby administracji skarbowej, Szef Krajowej Administracji Skarbowej) może odstąpić od wszczęcia postępowania i przeprowadzić ze sprawcą przewinienia dyscyplinarnego udokumentowaną, w formie notatki, rozmowę dyscyplinującą. Notatkę z przeprowadzonej rozmowy należy włączyć do akt osobowych. Po upływie 6 miesięcy od dnia przeprowadzenia tej rozmowy dyscyplinującej podlega ona zniszczeniu. Rozmowa ta będzie miała charakter dyscyplinujący i prewencyjny.

Projektowany art. 255 określa właściwość organów do orzekania kar dyscyplinarnych, stanowiąc że orzekanie kar dyscyplinarnych należy do naczelnik urzędu skarbowego, naczelnika urzędu celno-skarbowego, dyrektora izby administracji skarbowej lub Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w odniesieniu do podległych mu funkcjonariuszy. Do kompetencji Szefa Krajowej Administracji Skarbowej należy orzekanie kar dyscyplinarnych

w odniesieniu do dyrektora izby administracji skarbowej i jego zastępcy, natomiast w stosunku do naczelnik urzędu skarbowego, naczelnika urzędu celno-skarbowego i ich zastępców kary dyscyplinarne orzeka dyrektor izby administracji skarbowej. Projekt przewiduje możliwość przekazania kompetencji w zakresie orzekania upoważnionemu zastępcy.

Zgodnie z art. 256 projektu ustawy Szef Krajowej Administracji Skarbowej może wszcząć lub przejąć do prowadzenia postępowanie wyjaśniające lub dyscyplinarne oraz wydać orzeczenie w stosunku do funkcjonariuszy pełniących służbę w jednostkach organizacyjnych KAS.

Art. 257 projektu stanowi, że postępowanie wyjaśniające prowadzi rzecznik dyscyplinarny, który jest powoływany na okres 3 lat. Przepis reguluje również przypadek, gdy rzecznik dyscyplinarny nie może prowadzić tego postępowania.

Art. 258 projektu określa warunki, jakie powinien spełnić funkcjonariusz powoływany na rzecznika dyscyplinarnego. Funkcjonariusz taki powinien mieć co najmniej pięcioletni okres nieposzlakowanej służby. Rzecznik dyscyplinarny może zostać odwołany przed upływem okresu na który został powołany w przypadkach: zaistnienia okoliczności, które stanowią podstawę zwolnienia ze służby; ukarania karą dyscyplinarną; przeniesienia do innej jednostki organizacyjnej KAS oraz złożenia rezygnacji.

Projektowany art. 259 reguluje kwestie związane z postępowaniem wyjaśniającym. Organ dyscyplinarny zleca przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego jeżeli zachodzą wątpliwości co do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego kwalifikacji prawnej albo tożsamości sprawcy. W przepisie ustanowiono obowiązek zawiadomienia osoby o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, określono termin zakończenia tego postępowania - 14 dni od dnia jego wszczęcia, oraz obowiązek złożenia przez rzecznika dyscyplinarnego, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, wniosku do właściwego organu dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego albo umorzenie postępowania wyjaśniającego.

Art. 260 projektu ustawy dotyczy wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego następuje w formie postanowienia, które powinno spełniać określone w projekcie ustawy wymagania. Ponadto przepis zawiera definicję obwinionego, którym jest funkcjonariusz, co do którego wydano postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego.

W art. 261 projektu zawarto ograniczenie dotyczące wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 3 miesięcy

od dnia powzięcia przez organ dyscyplinarny wiadomości o naruszeniu obowiązków służbowych przez funkcjonariusza ani po upływie 2 lat od popełnienia tego czynu. Terminy te nie biegną w przypadku nieobecności funkcjonariusza w służbie. W przypadku gdy czyn funkcjonariusza zawiera znamiona przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, przedawnienie postępowania dyscyplinarnego następuje nie wcześniej niż przedawnienie przewidziane w Kodeksie karnym lub Kodeksie karnym skarbowym dla tego przestępstwa.

W art. 262 projektu ustawy obwinionemu zostało zagwarantowane prawo do obrony – obwiniony może wybrać obrońcę spośród funkcjonariuszy lub ustanowić swoim obrońcą radcę prawnego lub adwokata, a w przypadku gdy rzecznik dyscyplinarny wniósł o orzeczenie kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej, a obwiniony nie ma obrońcy z wyboru właściwy organ dyscyplinarny z urzędu wyznacza obwinionemu obrońcę spośród funkcjonariuszy.

W art. 263 projektu określono termin, w jakim powinny zostać zakończone czynności dowodowe w postępowaniu dyscyplinarnym – 3 miesiące. Zgodnie z tym przepisem możliwe jest przedłużenie tego terminu - nie dłużej niż o 3 miesiące. Przedłużenia dokonuje, w formie postanowienia, organ wyższego stopnia w stosunku do organu dyscyplinarnego. Ponadto przepis ten zapewnia obwinionemu prawo zapoznania się z aktami postępowania po zakończeniu postępowania dyscyplinarnego, a następnie statuuje obowiązek sporządzenia przez rzecznika dyscyplinarnego sprawozdania z zakończonego postępowania określając elementy tego sprawozdania.

Zgodnie z art. 264 projektu ustawy orzeczenie dyscyplinarne wydaje się po wysłuchaniu rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego oraz jego obrońcy oraz po rozpatrzeniu innych dowodów mających znaczenie w sprawie. Przepis normuje również postępowanie w przypadku, gdy obwiniony zawiadomiony o terminie wysłuchania oświadcza, że nie weźmie udziału w wysłuchaniu lub nie stawia się na wysłuchanie bez usprawiedliwienia. W takiej sytuacji można przeprowadzić wysłuchanie bez udziału obwinionego i za wystarczające uznaje się odczytanie jego poprzednio złożonych wyjaśnień. W ust. 3 określone zostały elementy, które powinno zawierać orzeczenie dyscyplinarne.

Projektowany art. 265 zawiera unormowania dotyczące doręczenia orzeczeń organów dyscyplinarnych oraz postępowania odwoławczego. Orzeczenie dyscyplinarne wraz z uzasadnieniem doręcza się funkcjonariuszowi w terminie 14 dni od dnia jego wydania. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez naczelnik urzędu skarbowego albo naczelnika urzędu celno-skarbowego funkcjonariusz może wnieść odwołanie do dyrektora izby administracji skarbowej, od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez dyrektora izby

administracji skarbowej funkcjonariuszowi przysługuje odwołanie do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, natomiast od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Termin na złożenie środków odwoławczych wynosi 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

Art. 266 i art. 267 projektu normują zagadnienia postępowania odwoławczego w związku z zaskarżeniem orzeczenia dyscyplinarnego (zakaz reformationis in peius) oraz zaskarżania orzeczeń do sądu administracyjnego.

Zgodnie z art. 268 projektu ustawy kary orzeczone w postępowaniu dyscyplinarnym wykonuje kierownik jednostki organizacyjnej z dniem uprawomocnienia się orzeczenia.

Art. 269 projektu zawiera regulacje odnoszące się do zatarcia kar dyscyplinarnych. Przepis określa różne terminy zatarcia dla poszczególnych kar dyscyplinarnych. Zgodnie z projektem występuje możliwość wcześniejszego zatarcia kary dyscyplinarnej na wniosek funkcjonariusza. Przepis przewiduje dołączanie odpisów orzeczeń dyscyplinarnych do akt osobowych, a następnie ich zniszczenie.

W projekcie w art. 270 zawarto unormowanie, zgodnie z którym jeżeli funkcjonariusz zostanie ponownie ukarany przed zatarciem poprzednio wymierzonej kary dyscyplinarnej, okres wymagany do zatarcia tej kary liczy się od dnia wykonania nowej kary.

Projektowany art. 271 precyzyjnie określa podmiot, który jest zobowiązany do ponoszenia kosztów ekspertyz i kosztów biegłych powoływanych przez organ dyscyplinarny.

W art. 272 projektu zawarte zostało upoważnienie dla Ministra Finansów do określenia szczegółowego trybu przeprowadzania postępowania wyjaśniającego, dyscyplinarnego, postępowania odwoławczego, orzekania kar dyscyplinarnych oraz ich wykonywania.

W projekcie ustawy przyjęto, iż w sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego (art. 273).

Art. 274 i art. 275 regulują rozpatrywanie sporów o roszczenia funkcjonariuszy ze stosunku służbowego. Utrzymana została zasada obowiązująca w ustawie o Służbie Celnej, że od decyzji wydawanych w sprawach ze stosunku służbowego przysługuje funkcjonariuszowi prawo złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Rozstrzygnięcia w sprawach ze stosunku służbowego będą wydawane w formie decyzji administracyjnej, pozostawiono więc bez zmian kontrolę sądowo – administracyjną w tym zakresie. W przypadku wydania decyzji o przeniesieniu, powierzeniu pełnienia obowiązków służbowych na innym stanowisku, przeniesieniu na niższe stanowisko, przeniesieniu na inne lub równorzędne stanowisko służbowe w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej, określeniu warunków pełnienia

służby w związku ze zniesieniem jednostki organizacyjnej bądź zawieszeniu w pełnieniu obowiązków służbowych, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Jedynie w przypadku wydania decyzji o zwolnieniu ze służby, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć odwołanie do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej (gdy decyzję o zwolnieniu ze służby wydaje Szef Krajowej Administracji Skarbowej, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy). Do postępowań w tych sprawach stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Podobnie jak w aktualnie obowiązującej ustawie o Służbie Celnej, przyjęto, że spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy w sprawach niewymienionych w ww. przepisie art. 275, będzie rozpatrywał sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy.

Dział VII. Przepisy końcowe

W art. 276 określono, iż ustawa o Krajowej Administracji Skarbowej wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych w ustawie – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej.

Ocena skutków regulacji

Jednostki organizacyjne wchodzące w skład Krajowej Administracji Skarbowej będą jednostkami budżetowymi, realizującymi nałożone zadania na podstawie rocznych planów finansowych. Działalność jednostek Krajowej Administracji Skarbowej w całości finansowana będzie z budżetu państwa w ramach posiadanych limitów środków na dany rok budżetowy.

W początkowym okresie utworzenia KAS, nie przewiduje się zwiększenia wydatków na funkcjonowanie jednostek w nowej strukturze w stosunku do kwot wydatków obecnie ponoszonych przez jednostki administracji celnej i podatkowej. Utworzenie Krajowej Szkoły Skarbowości oraz Centrum Informatyki Krajowej Administracji Skarbowej, nie powinno generować dodatkowych kosztów, ponieważ jednostki te powstaną na bazie istniejących jednostek działających w obecnych strukturach Ministerstwa Finansów, odpowiednio Centrum Edukacji Zawodowej Resortu Finansów oraz Centrum Przetwarzania Danych. Przewiduje się, że koszty funkcjonowania jednostek Krajowej Administracji Skarbowej w dłuższej perspektywie czasowej będą niższe niż koszty obecnie funkcjonujących jednostek administracji skarbowej i celnej. Wynikać to będzie ze zwiększenia efektywności realizacji

zadań poprzez zmianę struktury i optymalizację zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych KAS. Zakłada się, że uzyskane korzyści będące wynikiem zmiany struktury KAS przyczynią się do zwiększenia dochodów z tytułu podatków, ceł i niepodatkowych należności budżetowych. Przewiduje się zmniejszenie o ok. 10 % zatrudnienia w administracji podatkowej, urzędach kontroli skarbowej i Służbie Celnej. Osiągnięcie tego założenia będzie możliwe poprzez odejście na emeryturę osób posiadających uprawnienia emerytalne. Środki te będą mogły być wykorzystane na podwyższenie wynagrodzeń i uposażeń w KAS.

Zakłada się zmniejszenie wydatków bieżących przeznaczonych na funkcjonowanie jednostek KAS w stosunku do wydatków na funkcjonowanie jednostek administracji skarbowej i celnej w obecnej strukturze z uwagi na zmniejszenie kosztów utrzymania nieruchomości.

Obecnie administracja skarbowa i celna korzysta z:

- a) 892 budynków w trwałym zarządzie o łącznej powierzchni całkowitej 1.342.871 m²,
- b) 152 budynków wynajmowanych (biurowce) o łącznej powierzchni całkowitej 89.659 m².

Zakłada się, że w związku z wprowadzeniem nowej struktury organizacyjnej ulegnie zmniejszeniu wynajmowana powierzchnia w budynkach biurowych ok. 10%, co wpłynie na zmniejszenie kosztów najmu i eksploatacji o kwotę około 4.200 tys. zł. Przewiduje się, że oszczędności zostaną uzyskane w 2018 r., z uwagi na konieczność wypowiedzenia umów najmu.

Przewiduje się, że nowa struktura KAS umożliwi Szefowi KAS skuteczny nadzór nad gospodarowaniem środkami finansowymi przez jednostki tworzące KAS, jak i nad powierzonym tym jednostkom mieniem Skarbu Państwa.

Projektowane zamiany pozwolą także na:

- 1) uproszczenie zasad planowania i realizacji wydatków majątkowych a także wydatków remontowych,
- 2) zmniejszenie pracochłonności sporządzanych sprawozdań budżetowych, poprzez zmniejszenie ich liczby (wpływ na to będzie miało zmniejszenie liczby jednostek budżetowych),
- 3) zwiększenie efektu skali oraz poprawę efektywności kosztowej w zakresie realizacji umów na dostawy towarów i usług.

Projektowane zmiany nie spowodują zasadniczych skutków dla budżetu państwa. Co do zasady zmiany będą realizowane w ramach zasobów majątkowych i środków finansowych pozostających w dyspozycji właściwych organów i jednostek organizacyjnych, których

zmiany dotyczą. Przewidywane koszty związane z powołaniem nowych jednostek organizacyjnych KAS w 2017 r. oraz Centrum Informatyki Krajowej Administracji Skarbowej przedstawiono w ocenie skutków regulacji do projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5301 SOUTH CAMPUS DRIVE
CHICAGO, ILLINOIS 60637

Blank page with faint bleed-through text from the reverse side.